Redacció i Administració:
[illegible]
Tallers d'Impremta:
[illegible] núms. 11 i 13.—Telèfon [illegible]

PREUS DE SUBSCRIPCIO

EDICIO DIARIA

Barcelona . . . . 3 Pts. mes
Península Ibèrica . 7'50 " trimestre
Amèrica llatina . . [illegible] " "
Altres països . . 25 " "

LA PUBLICITAT

ANY XLVI—NUM. 15,649—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DISSABTE, 23 DE FEBRER DE 1924

EL TEXT DESTINAT A AQUESTA PAGINA HA PASSAT PER LA CENSURA

'ESDEVENIDOR DE LES LLENGÜES

Qui havia de dir la sort futura de l'idioma català al nostre an Ramon Muntaner, quan escrivia en la seva crònica que n llenguatge sol no hi havia gent tan nombrosa com els cata- s? Això era en el segle XIV. Al cap d'una centúria, el llen- atge dels almogàvers començava la davallada. Avui és una gua plenament viva, amb la lluïssor de la glòria; però re- ida a un territori relativament petit, poc coneguda en el món ancada de les prerrogatives de l'oficialitat.

Aquest exemple, trist per al nostre sentiment catalanesc, ens ostra la dificultat de fer profecies respecte a l'esdevenidor les llengües. A través de les centúries es produeixen els més n canvis, molts dels quals no haurien pogut sospitar mai les eracions anteriors. Idiomes poderosos i d'extensa àrea cauen fets en dialectes o són esberlats per l'absorció d'altres idio- . Petits i humils llenguatges d'una comarca o d'una regió gen fins a l'alçada de grans llengües mundials.

Cal tenir en compte que, si l'existència i la permanència a llengua van unides a la personalitat del poble que la la, personalitat tan difícil de destruir, llur fortuna i esplendor enen sovint dels esdeveniments polítics. La llengua segueix peri, ha dit una egrègia veu. Quan un poble s'enfonsa polí- ment, la seva llengua sofreix els efectes del cop funest.

No sabem quina serà, d'ací a un, dos, tres segles, la situa- de les llengües. Ultra els fets polítics, els fenòmens filolò- s van descabdellant-se a través del temps i de l'espai. En dat Mitjana, el llatí gradualment transformat que parlaven n part dels pobles conquerits per Roma, es trencà i es diver- cà en múltiples llengües, les llengües novo-llatines, que aviat gueren el caràcter d'idiomes distints. Les llengües de major a, sobre tot quan aquesta està dividida geogràficament en itoris allunyats, són les més exposades a morir per trans- mació en un conjunt de llengües germanes, però diverses. En nostres dies, aquest fenomen, quan es realitza, és més lent, la major intensitat de la intercomunicació humana; però no quedat pas suprimit.

Sabem, per ventura, si, en el segle XXII, l'idioma anglès i spanyol, per exemple, conservaran llur unitat? No s'hauran mat, per evolució, llengües diferents germanes a la Gran Bre- nya, als Estats Units i Austràlia? No s'hauran format igual- nt llengües noves, filles de l'espanyol, a l'Amèrica del Centre del Sud?

Sobre aquestes possibilitats discuteixen temps ha els filò- s i els literats. La tesi dels que creuen en la permanència ls grans idiomes extensos d'ara, pot admetre's aplicada a un mps relativament curt. Però és excessivament arriscada si om l'aplica a un temps molt llarg i indefinit. Mentre l'il·lustre eriodista espanyol senyor Palacio Valdés proclama emfàtica- ent que "dentro de cien años doscientos millones de seres hu- anos hablaran español", En Gonçal de Reparaz, en un inte- sant article que publicava suara "El Dia Gràfico", sosté que a cent anys, en lloc d'haver-hi 200 milions de persones que n castellà, aquest s'haurà dividit en múltiples dialectes di- gents, que cada dia es diferenciaran més, fins al punt que panyol que vagi a Amèrica l'any 2,100, haurà de dur-se'n un ionari.

L'esdevenidor de les llengües és un secret de la història ra. Les més altes poden caure. Les més humils poden enfi- se triomfalment. Mentre una parla és viva, mentre és ex- sió d'un esperit, té oberta la porta de la grandesa de demà.

LS JUEUS EMPORDANESOS

Pr tot arreu, en terres de mpordà, trobem el rastre s jueus, amb llurs aljames eixents, protegides pels reis Catalunya i d'Aragó. Alguns ls són renomenats per ciència i llurs virtuts; ltres són poderosos i in- ents — com En Vidal de ells, que arribà a ésser se- d'aquest lloc medieval—, nt són escarnits i perse- s pel poble; però la cort mpara i de vegades casti- durament els perseguidors. llur religió, llurs cos- s, llur manera de viu- si bé formen com un món t entre els catalans, hom vei també aportar llur ajut les grans empreses del nos- poble. Sempre ens ha inte- sat el tràgic destí d'aquesta t des que comença a esta- -se a Catalunya fins que un ret fatal l'obliga a empren- el camí de l'exili.

Hen vist que en moltes de poblacions que foren habi- des pels hebreus resten en- s els típics "calls", estrets, uosos, ombrívols; en altres ntaixen àdhuc alguns de s costums. Nosaltres ha- m sentit contar que temps era, a Cadaqués, en matar pollastre o una gallina, hom ia la precaució d'escampar- la sang en un plat ple de dra: pràctica jueva, segu- ent tramesa de pares a fills, se tenir consciència de llur r eligiós.

o és pas rar que siguin els teixos pobles que demanin ser habitats per jueus, per de remeiar crisis econòmi- s, car allí on ells s'establei- sorgeix la riquesa; tal és s de Torroella de Montgrí Figueres a l'Empordà: a ella, afligida per la pes- i la misèria, la reina Vio- li concedeix, l'any 1388, essari permís per establir ri hebreu; a Figueres, el rei Martí li atorga la mateixa autorització, que els cònsols de la vila creuen que serà beneficiosa per atenuar les conseqüències de la pesta assoladora. L'aljama de Figueres va esdevenir independent i pròspera, donant-se el cas que un dels seus membres, Abraham de la Torre, home revoltós i atrevit, es fiqués en afers de jurisdicció entre els comtes d'Empúries i la vila. Va cometre aquest jueu moltes malifetes, que li foren perdonades per set mil sous. A gent rica i amadora de la riquesa havia de fer-li més efecte aquest càstig que cap altre.

A La Bisbal trobem també establerts els jueus, fent llurs afers, deixant diners amb un crescut tant per cent, com ho palesa una sentència del bisbe de Girona, obrant com a senyor d'aquella vila, l'any 1323, prohibint-los que facin préstecs a un interès major del vint per cent a l'any ni amb interès compost. Alguns anys abans, el 1285, llavors de la invasió de Felip l'Atrevit, llurs béns havien estat "barrejats" i obligats ells a signar escriptures lliurant a llurs deutors. Sempre que podia aprofitava el poble esdeveniments excepcionals com aquell per tal de poder anul·lar els pactes que els lligaven usuràriament amb els jueus. Així els freqüents atemptats contra els jueries s'expliquen, tant com pel fanatisme religiós, pels abusos que aquells cometien amb els que havien d'anar a raure amb ells per qüestió d'argent. La protecció reial, en canvi, sol tenir el mateix origen: els nostres reis, deutors dels hebreus, no poden menys que donar-los raó quan la tenen, car no els convé pas tenir-los descontents: llur interès és que les aljames siguin pròsperes.

Entre les jueries empordaneses, va ésser un temps famosa la de Castelló d'Empúries, administrada per dotze consellers, dividits en classes o estaments, com molts municipis catalans, i protegida i defensada pels nostres reis, assenyaladament per Pere el Cerimoniós, que l'any 1386 va confirmar tots els seus privilegis. D'aquesta aljama van sortir homes esclarits com Astruc Ravaya, que fou canceller de Pere el Gran, i metges eminents, que per llurs serveis meresqueren la protecció reial i comtal. Es curiosa, per l'esperit de tolerància que revela en aquella època, una lletra de Pere de Rocabertí, bisbe de Girona, de l'any 1321, autoritzant la dita jueria per engrandir la seva antiga sinagoga. Bé és veritat que pocs anys després, el 1325, el mateix bisbe posava traves als hebreus de Castelló en ço què es refereix al vestit que portaven, emparant-se aleshores ells en l'autoritat del comte, del qual depenien directament.

Les mateixes reines d'Aragó protegien, quan els convenia, els jueus de llurs dominis. Així, Maria de Luna, que demanava certes quantitats als de Castelló, "per ajudar — deia al seu administrador, en lletra del 4 de juny de 1406 — a les nostres necessitats assats grans", arribant a menaçar-los amb l'embargament de llurs béns, si no la complavien, els defensava poc després contra llurs perseguidors, acusats de coses tan abominables i enormes — els qualificatius són de la mateixa reina—, que no havien de passar sense el degut correctiu.

Molt s'ha retret, en parlar dels jueus, llur riquesa i llur esperit usurer: hom només se'ls imagina amuntegant or i fent d'escanya-pobres. Certament, a l'Empordà, com a la resta de Catalunya i en altres pobles, car es tracta d'un fet general, les escriptures i els convenis vénen a confirmar aquesta concepció vulgar del jueu. Però potser no estaria de més recordar el que ja va ésser observat per Renan, això és: que l'Edat mitjana, sobretot a partir del segle XIII, en proscriure i aïllar els israelites, els va condemnar a les professions que només són lucratives, gairebé obligant-los a ésser rics. Hom els retreu, doncs, que ells s'aprofitin d'aquesta situació que els ha estat creada; retret que, segons aquest gran escriptor francès, "és un sofisma dels més deplorables".

Joan de Palau

LA BANDERA OFERTA A LA MANCOMUNITAT PELS CATALANS D'AMERICA HA DESAPAREGUT DEL PALAU DE LA GENERALITAT

EL SENYOR SALA DIU QUE LA VOLIEN "ENALTIR POSANT-LA EN UNA VITRINA, TAL COM LI CORRESPON" -:- COMMINACIO ALS FUNCIONARIS -:- SON DETINGUTS ELS ORDENANCES DEL PALAU -:- HISTORIAL DE LA BANDERA -:- QUE PASSARA AVUI A LES TRETZE?

Aquests dies hi ha un gran enrenou al Palau de la Generalitat. La bandera catalana oferta a la Mancomunitat pels catalans d'Amèrica, ha desaparegut.

Abans de ahir, a la tarda, s'havien reunit al Saló de Sant Jordi nombrosos diputats governatius, amb el senyor Sala i el comte de Fígols, els secretaris particulars d'aquests, alguns alts funcionaris i —cal dir-ho?—els senyors Martí Ventosa i Ballerà, secretari de la U. M. N., amb el senyor Milà i Camps per torna.

Mentrestant el majordom de la Mancomunitat, senyor Utrillo, amb alguns ordenances, proveïts de cordes, havien pujat a les golfes del Palau, i amb grans precaucions i no pocs esforços baixaven una pesada caixa.

Deixada al mig del saló, els presents formaren cercle al seu voltant. No havíem estat invitats a l'acte, però ens fa l'efecte que devia assemblar-se força al de l'obertura del sarcòfag del faraó Tut-Ank-Hamen. Què devia contenir la misteriosa caixa?

Per fora presentava senyals irrefutables de no haver estat oberta en molt de temps.

Els senyors diputats i els altres honorables membres de la U. M. N., en porta per ésser-ne quan es produeixin vacants, no trigaren a assabentar-se del què la caixa contenia. Millor, sembla que s'assabentaren que no contenia el que cercaven.

El que els senyors diputats i els altres volien trobar era la bandera dels catalans d'Amèrica. Segons una nota oficiosa lliurada a la premsa, es proposaven d'honorar-la com es mereix, col·locant-la en una vitrina, que—sempre, segons la nota—és el lloc on li correspon estar. Per això s'havia reunit un floret tan escollit de catalaníssims patriotes.

Bé prou era la caixa la de la bandera, i bé prou contenia el pal i el capçal de la bella ensenya, però el drap barrat no hi era.

Els nostres lectors imaginaran amb facilitat la indignació dels reunits. Perquè el fet és que la bandera no era a la caixa ni es trobava a cap dependència del Palau. Bé prou que havia estat cercada!

No és estrany, doncs, que el senyor Sala i els seus companys, en no poder retre l'homenatge que es proposaven a la bandera que estimen tant, parlessin de responsabilitats i acudissin a la policia.

La policia, amb la seva activitat característica, començà tot seguit la labor detectivesca necessària per rescatar la bandera perduda.

A mitja nit, els ordenances del Palau — ignorem si algun altre funcionari també — reberen la visita dels agents de l'autoritat. Després de registrar llurs pisos i de deixar-hi l'enrenou corresponent a tan important missió, els ordenances foren conduïts a la Delegació de la Plaça del Regomir, on alguns romangueren fins ahir a les tres de la tarda. Ahir, tots palesaven la satisfacció que sentien d'haver pogut col·laborar com resta esmentat a l'acció de la policia.

La bandera no es retrobava, però, amb aquestes mesures, i ahir al matí el senyor Sala es va veure obligat a fer circular per les oficines del Palau el següent document que transcrivim en el seu llenguatge original, per por de no saber-ne traduir l'estil:

"Mancomunidad de Cataluña.—Decreto.—Barcelona, veintidós de febrero de mil novecientos veinticuatro.—Atendido que con fecha de ayer y con motivo de haberse enterado el Sr. Presidente de la *Diputación* provincial y esta Presidencia de la existencia en el desván del Palacio de la Generalidad de la bandera que regalaron los catalanes residentes en América a la Mancomunidad de Cataluña, bandera que deseábamos enaltecer colocándola en una vitrina, como a ella corresponde, sucedió al tratar de hacerse cargo de la referida bandera, que ésta no estaba contenida en la caja dentro de la cual había sido remitida, y de cuya desaparición los que de ella cuidaban no han sabido dar razón de ninguna clase.

Manifiéstese a todos los funcionarios de la Mancomunidad de Cataluña que prestan servicio en el edificio que ocupa ésta en el Palacio de la Generalidad, que si en el plazo improrrogable de veinticuatro horas siguientes a la firma de este Decreto, que expirarán a las trece hores del día veintitrés del presente mes, no ha sido recuperada la aludida bandera, se pasará al juzgado de guardia la correspondiente denuncia y copia del acta levantada al efecto para lo que en justicia haya lugar, y sírvanse firmar todos los aludidos funcionarios el enterado a continuación de este Decreto. —El presidente, *Alfonso Sala*."

A la tarda, el senyor Sala reuní els porters i ordenances del Palau per veure si posava en clar el que no havia pogut esbrinar-se a la Delegació del Regomir.

El senyor Sala comminà els seus subordinats a confessar el que sabessin, encara que fos en secret, oferint-los la seva proverbial discreció.

Després de la reunió continuà sense aparèixer la bandera. Què passarà avui a les tretze

La bandera dels catalans d'Amèrica

La bandera oferta pels catalans d'Amèrica a la Mancomunitat, fou lliurada a aquesta corporació per una Comissió de germans de l'altra banda de la mar, el dia 24 d'abril de 1922, diada de Sant Jordi.

A l'acte de l'hissament a la façana de la Plaça de Sant Jaume hi estigueren presents les ensenyes de les associacions de tot Catalunya. La plaça era curulla de gent, la qual aclama una gran explosió d'entusias- l'aparició de la bandera am- me.

En aquell mateix moment aparegué a saludar-la des del balcó de l'Ajuntament la bandera de la ciutat.

Les adhesions s'havien rebut a milers al Palau de la Generalitat.

En lliurar-se la bandera a la Mancomunitat fou llegit un missatge dels catalans d'Amèrica. Els nostres germans hi "...proclamen el dret de la nostra pàtria a afirmar les lliures decisions de la seva vida, tal com ho féu en plebiscits unànimes i en solemnes jornades, no oblidades, en aquesta mateixa històrica mansió, fent vots perquè siguin escoltades les nostres peticions i els nostres desigs, que tants cops clarament i rotundament s'han manifestat".

També hi és dit que "...la redempció del nostre poble i els seus avenços en tota mena de manifestacions de l'activitat humana són aspiracions de tots nosaltres, i per això que les veiem encarnades en els actes i en els propòsits de la Mancomunitat QUE AVUI REGEIX CATALUNYA li oferim aquesta bandera, testimoni de la nostra adhesió més completa".

Els nostres lectors es faran càrrec que els paràgrafs que transcrivim no expressen sinó incompletament el que es manifesta en el missatge.

El president, senyor Puig i Cadafalch, va contestar llegint un parlament en el qual diu que "...aquesta bandera, emparada pel dret vigent i pel dret de l'esdevenidor, onejarà a l'auguri de tota obra nova, i per ella vosaltres hi estareu presents, senyors portadors d'aquest amorós missatge, i tots el catalans allunyats de la llar nadiua i que poblen els emporis del món".

De la recepció de la bandera del catalans d'Amèrica se n'aixecà la següent acta:

"A la ciutat de Barcelona, dia 23 d'abril, festa de Sant Jordi, de l'any 1922, reunits els que sotascriuen, prohoms de la ciutat, representants de la vida corporativa catalana i adveradors tots del pensament i de la voluntat de la nostra terra, sota l'advocació de la Mancomunitat i presidits per En Josep Puig i Cadafalch al Saló d'Actes del Consell Permanent, han acceptat, retent-li homenatge, dels delegats de les entitats dels catalans d'Amèrica portadors de l'ofrena, la Bandera de la Pàtria, desplegant-la davant del poble perquè un mateix sentiment enllaci els cors d'una i altra banda de la mar i enlairi, d'ara endavant, la comunitat de tots els catalans.

Volen els sota-signats que llur signatura sigui testimoni, ensems, d'agraïment als oferents i de fidelitat a Catalunya."

LA SITUACIÓ A EUROPA

La conferència que havia de deixar resolt el conflicte dels dockers anglesos ha estat ajornada, puix encara no se sap si tots els obrers acceptaran les condicions, i els de Newcastle ja hi posen dificultats.

El Govern anglès, per tal de solucionar l'atur dels obrers de construccions navals, ha decidit, i la Cambra dels Comuns ho ha aprovat, la construcció de cinc nous creuers.

Sembla que el Comitè de perits ha arribat a un acord respecte a la potència econòmica del Reich, en vista de les obres portades a cap a Alemanya des de l'armistici, així com la construcció de vagons i locomotores.

LA NOVEL·LA DELS HABSBURG

L'EX SOBIRA ESTAVA SEGUR DE L'AJUT DE FRANÇA -:- EMISSARIS I COPS DE TELEFON. ELS PLANS DE CARLES D'HABSBURG ABANS DEL SEGON PUTSCH

(Le "Matin" ve publicant fragments interessants de les "Memòries" de Boroviczeny sobre les illusions de Carles d'Habsburg a la corona. En traduïm alguns fragments interessants.)

En abril de 1921, S. M. Carles d'Habsburg havia rebut del senyor Briand la invitació de fer una temptativa per reprendre el poder a la seva pàtria, particularment a Budapest. Aquesta invitació era conseqüència de les relacions que, feia temps, existien entre el monarca i el Gabinet francès. El senyor Briand assegurava a S. M. l'ajut de França si arribava a crear un fet acomplert. El senyor Briand feia remarcar que després de la restauració els Estats de la Petita Entesa farien ploure les protestes, però S. M. no se n'havia de commoure; al capdavall tot passaria com a Grècia.

Tampoc les protestes de la Gran Entesa, compreneent-hi França, que hi havia d'intervenir formulàriament al principi, no havien d'estranyar a S. M.: Es transformarien ràpidament en esforços per mantenir la pau, i d'aquesta manera hom podria contenir la Petita Entesa cas que volgués intervenir.

La raó que dictava aquesta actitud a França era que la Petita Entesa, sota la direcció d'Itàlia, rival de França, s'havia format per impedir la restauració de l'emperador. Si hom arribava a restaurar a l'emperador en la seva reialesa legítima, la Petita Entesa esdevindria sense objecte, Itàlia perdria la seva influència en els territoris de l'antiga monarquia i França ocuparia el seu lloc amb tanta més de facilitat com més hauria contribuït a la restauració. Es sobre aquesta invitació francesa que l'emperador emprengué la seva temptativa.

L'EMISSARI

(Ací el senyor de Boroviczeny reconta el primer putsch de Carles d'Habsburg, en abril de 1922, la seva arribada a Budapest i la seva conversa amb l'almirall Horty, el qual governava Hongria.)

El rei demanà a Horty de remetre-li immediatament el Poder, fent-li saber que havia vingut a Hongria amb la seguretat de França que seria evitada una guerra. Comunicà a Horty les assegurances del senyor Briand amb tots els detalls llurs, però subratllà el caràcter confidencial de la missió tramesa pel senyor Briand, el qual volia establir després de la restauració una aliança entre França i Hongria.

Quan el rei hagué marxat del palau, Horty cridà urgentment l'Alt comissari francès senyor Fouchet. Li féu saber que, segons les declaracions del rei, la temptativa de restauració havia tingut lloc sota consell del president francès. Demanà al senyor Fouchet si tenia instruccions a propòsit d'això. El senyor Fouchet respongué que no en tenia. El resultat fou, com havia d'ésser, un embull entre el rei i el president del consell francès.

(Havent fracassat aquesta primera temptativa, Carles d'Habsburg es dirigí a Suïssa, essent autoritzat pel Consell federal a residir al cantó de Lucerna. El Consell federal havia imposat a Carles d'Habsburg condicions molt estrictes. No podia sortir del cantó. L'emperador, però, s'imaginava, sempre sobre la fe de les informacions que li havien estat donades, que el Govern francès l'encoratjava.)

UN COP DE TELEFON

Era l'onze d'abril, en havent dinat. Tot d'una, sonà el telèfon. Es digué a S. M. que algú de París estant demanava per parlar-li. Quan l'emperador deixà el receptor, em declarà que el Govern francès havia refusat de donar-li un asil a França. Afegí que esperava ansiosament l'arribada dels emissaris francesos.

El 27 d'abril l'emperador em rebé en audiència. Li vaig explicar el meu viatge recent a Hongria i les meves entrevistes amb Horty. Pel seu compte, S. M. em féu saber tot el que havia passat durant la meva absència. Em va dir que l'emissari de París havia vingut. Aquest emissari havia parlat sobre tot de les impressions del senyor Briand a propòsit de la conversa que Horty havia tingut amb l'Alt comissari francès, senyor Fouchet, després de la partida del rei. El senyor Briand estava tan furiós de la indiscreció que volia rompre totes les relacions.

El rei expressà el seu sentiment sincer per aquest incident.

Havia dit que mai no havia autoritzat Horty per parlar a l'alt comissari francès, ni a ningú, de les relacions entre ell i el senyor Briand. Al contrari, havia insistit, envers el regent, sobre el caràcter absolutament secret d'aquestes relacions, que no havien de manifestar-se sinó després de la restauració per un acostament entre França i Hongria. S. M. havia fet remarcar a l'emissari que el regent havia manifestat alguns dubtes a propòsit de la lleialtat del senyor Briand, dubtes que ell havia rebutjat amb energia. El rei havia reivindicat davant l'emissari francès, el dret de parlar en confidència amb l'home que governava Hongria de les gestions del senyor Briand.

(Segueix a la Pàg. 3)

Full de dietari

AL MARGE D'UNA CONFERENCIA

Hem escoltat atentament les simpàtiques paraules que ha pronunciat el senyor Bonilla Sanmartín des de la càtedra de l'Ateneu, subratllant de nou la *recíproca* influència de les literatures peninsulars a través dels segles i preconitzant la unió dels intel·lectuals de Catalunya i de Castella, per damunt les baralles polítiques.

Ha trobat eco en el nostre cor la ben intencionada al·locució del senyor Bonilla Sanmartín?

Sí, certament. L'època actual no comporta gaires afalacs per a la nostra llengua, ni per als que la cultiven. Ara que, per casualitat, ve un senyor de Madrid i té l'amabilitat de tustar-nos l'esquena amicalment, és de llei que no li girem la cara ni li fem llengotes.

Gràcies, senyor Bonilla. Heu parlat amb respecte i amb admiració de l'idioma de Ramon Llull i d'Eiximenis. Això potser no alterarà gens ni mica els rigors presents. Però sempre fa bonic. Fet i fet, entre tots els intel·lectuals espanyols, heu estat l'únic que ha vingut a dedicar-nos una floreta.

Fóra una descortesia que, en lloc d'aspirar discretament el seu perfum, ens posèssim a analitzar-la pistil per pistil i estam per estam. Es per això que no l'analitzarem.

Només gosarem subratllar alguna cosa de les que vós mateix heu retret i que nosaltres hem escoltat amb especial delectació. El marquès de Villena, castellà, escriví en català els seus "Treballs d'Hèrcules". Ara, veieu?, no hi ha cap gran d'Espanya que faci un exercici semblant i—cosa més significativa— que concebeixi la possibilitat de fer-lo.

D'altra banda, ens heu recordat que en l'obra del nostre Auzias March hi ha una al·lusió que ens el mostra coneixent la literatura castellana, malgrat de l'isolament polític en què vivien *aleshores els dos països*. Molt bé. Magníficament bé. Mai cap intel·lectual català digne d'aquest nom ha pensat privar-se de llegir el bo i millor de la producció hispànica.

"Estrenyem els llaços espirituals!" —ens heu cridat.

He estat a punt de saludar joiosament: "Estrenyem-los!" Però m'he adonat de seguida que l'esperit, tot i la seva incoercibilitat, no pot estrènyer ni afluixar, sense un mínimum *d'aisance*, de facilitat de moviments, d'auto-domini... I he emmudit tot d'una.

Carles Soldevila

La secció de "La Política", va a la primera columna de la plana [illegible].

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 22 DE FEBRER DE 1924

BORSA MATI

	Obra	Alt	Baix	Tanca
Nord	62'70	62'75	62'65	62'65
Alacant	61'70			61'70
Autòmnibus	93'25			93'25
Felgueres	51'85	52'15	51'85	52'15
F. C. Metrop.	126'50			126'50
Aigües	109'75			109'75
Filipines	220'00			220'00

BORSA NIT

Obra	Alt	Baix	Tanca
62'50	62'55	62'50	62'50
61'65	61'70	61'65	61'70

Divises estrangeres

Francs	34'00
Suïssos	136'40
Belgues	30'10
Lires	34'25
Lliures	34'00
Dòlars	7'87
Marcs	
Corones	

BORSA DE MADRID

	Com
Interiors	70'55
Amortitzable 4%	90'00
Amortitzable 5%	95'05
Exterior 4%	86'40
Banc d'Espanya	558'00
Banc Esp. de Crèdit	148'00
Banc Esp. Rio Plata	84'00
Tabacs	
Sucres P.	78'00
Sucres ord.	30'25
Cèdules	91'65
Nord	311'00
Alacant	306'50
Francs	33'00
Lliures	33'92

BORSA DE PARIS

Londres	[illegible]	130 20
Bèlgica	83 45	
Espanya	294' [illegible]	291'50
Holanda	[illegible]	
Itàlia	10 '55	100'45
Nova York	:3 20	23 23
Portugal		
Suècia	607'50	
Suïssa	400 5	'61'
Argentina		
Brasil		
Grècia	47	
Noruega	'03'50	
Dinamarca	[illegible]	
Berlin		
Viena	38 2	0 0350
Praga	66	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons.	140 50
" " Isabel.	152 50
" " unces.	149 50
" " petites	148 5
" " francés	1 9 50
" " lliures	37 50
" " dòlars	7 7

SUCRES

Nova York	Tanca 21 febrer
Disponible	537
Març	5 3
Maig	5 9
Juliol	68

CAFES

Nova York	Tanca 21 febrer
Disponible	15 3/8
Març	14'1
Maig	13 85
Juliol	13' 5
Setembre	13 30
Octubre	13 25
Novembre	13 25
Desembre	13 19

BORSA TARDA

Nord	62'60	62'65	62'55	62'55
Alacant	61'70	61'80	61'70	61'80
Colonial	63'65			63'65
Càceres v.	30'50	30'55	30'10	30'10
F. C. Metrop.	126'00			126'00
Gas preferent.	78'50			78'50
Plates	17'00			17'00

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	39	Argentina	4325
Exterior	67	Montevideo	4325
França	10050	Xile	4230
Nova York	43175	Berlin	19,000
Espanya	3390	Copenhague	27205
Suïssa	2490	Yokohama	2225
Holanda	11535	Bèlgica	11350
Itàlia	9956	Noruega	33845
Suècia	1650		
Portugal	168		

VALORS NO INSCRITS EN LA COTITZACIO OFICIAL DE BARCELONA

	Cornt.		Cornt.
F. Cremallera 6%	100'75	Unió E. de Catalunya	92'50
Traction 7% 1921	103'00	Gallega Electricitat 6%	90'00
Traction preferents	119'00	Ajuntament Sevilla 6%	93'00
G. Metrop. 6%	96'25	Hotel Ritz 7%	84'00
S. T. Barcelona 6%	103'25		
C. E. Colonització 6%	95'00		

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del dia 22 de febrer de 1924

NOVA YORK	Disp.	Març	Maig	Juliol	Octu.	Dsbre.
Tanca anterior	30'40	30'05	29'45	28'61	28'48	28'
Obertura						
Segon telegrama						
Tanca						

LIVERPOOL	Disp.	Març	Maig	Juliol	Octu.	Dsbre.
Tanca anterior						
Obertura		17'40	17'40	17'05		
Segon telegrama						
Tanca		17'12	17'45	17'07	15'37	

Nova Orleans	Disp.	Març	Maig	Juliol	Octu.	Dsbre.
Tanca anterior	30'50	30'45	30'00			
Obertura						
Segon telegrama						
Tanca						

GASETA BARCELONINA

Sants d'avui: **Pere Damià**, cardenal, doctor i confessor; **Florenci**, confessor; **Santa Marta**, verge i màrtir, i **Romana**, verge.

NOTA NECROLOGICA

ENTERRAMENTS D'AVUI

MATI

Teresa Pàmies Puig, de 29 mesos, Tarròs, 4, al cementiri Vell. A les deu.

Joan Baraba Blas, de 73 anys, Flors de Maig, 11, al cementiri Nou. A les deu.

Pere Puell Tamisa, de 68 anys, Masferrer, 10 bis, al cementiri de Les Corts. A dos quarts d'onze.

Antònia Cardona Ferrer, de 66 anys, Aragó, 340, al cementiri Nou. A les deu.

Maria Gil Macià, de 57 anys Bachín, 124, al cementiri Vell. A les nou.

Miquel Molins León, de 41 anys, Montmany, 52, al cementiri de Sant Gervasi. A les deu.

Antònia Merchín Tonres, de 46 anys, Tallers, 68, al cementiri Nou. A les deu.

Francesc Blanco Pelea, de 77 anys, Salmerón, 104, al cementiri Nou. A les nou.

Antoni Lladó Grifol, de 53 anys, Tuset, 41, al cementiri Nou. A les deu.

Francisca Vidal Cervelló, de 14 anys, Consell de Cent, 209, al cementiri Nou. A les deu.

Ramon Oms Fustagueras, de 63 anys, passeig de Sant Joan, 89, al cementiri Nou. A les onze.

Marian Juano, de 2 anys i mig, Montserrat Casanovas, 110, al cementiri de Les Corts. A les vuit.

Regina Fàbregues Borch, de 55 anys, Botella, 4 i 6, al cementiri Nou A dos quarts de deu.

Josep Soler Sulisachs, de 8 anys, Floridablanca, 106, al cementiri Vell. A les deu.

Antoni Bertran Güell, de 70 anys, passatge de Romeu, 100, al cementiri Nou. A les vuit.

Antoni Pons Cerdà, de 67 anys, Progrés, 25, al cementiri de Sant Gervasi. A dos quarts de dotze.

TARDA

Jaume Morera Bolin, de 78 anys, Coronela, 25, al cementiri de Sant Andreu. A les dues.

Anastàsia Carbonell Riera, de 49 anys, Coll i Vei, 72, al cementiri de Sant Andreu. A les tres.

Josep Vintró Rovira, de 74 anys, Clot, 117, al cementiri de Sant Andreu. A dos quarts de quatre.

Daniel Longas Sauras, de 29 anys, Condol, 10, al cementiri de Les **Manuela Pesina Mesa**, de 47 anys, Corts. A dos quarts de quatre.

Consell de Cent, 9, al cementiri de Sans. A les dues.

Pere Vogué Carbó, de 59 anys, Avinguda República Argentina, 221, Sant Gervasi. A dos quarts de quatre.

Maria Cabés Martí, de 38 anys, Bruniquer, 47, al cementiri de Les Corts. A les dues.

Antònia Ribó March, de 65 anys, Can Regira, al cementiri d'Horta. A dos quarts de quatre.

Josep Angel Adrià, de 15 mesos, Premià, 39, al cementiri de Sans. A les quatre.

Antoni Llacer Miró, de 65 anys, Camprodon, 17, al cementiri Nou. A les tres.

Jaume Pagani Quintana, de 65 anys, Provença, 243, al cementiri Vell. A dos quarts de quatre.

Joaquim Marico Capdevila, de 62 anys, Roger de Flor, 140, al cementiri Vell. A les tres.

Maria Gomà Giménez, de 16 anys, Corts Catalanes, 760, al cementiri Nou A dos quarts de tres.

Josep Martí Castillo, de 46 anys, Cendra, 15, al cementiri Nou. A dos quarts de quatre.

Magdalena Caballé Balbé, de 72 anys, Aribau, 62, al cementiri Nou. A les tres.

Teresa Farrugia de la Cruz, de 67 anys, Bruch, 30, al cementiri Nou. A dos quarts de quatre.

FUNERALS

[illegible] Carme Llach i Blay morí el dia 18 de gener. Avui, a les nou, a la parròquia de Sant Martí de Provençals (Clot).

Na Teresa Castellà i Soler. Morí el dia 14 del corrent. Avui, a les onze, a Jesús, de Gràcia.

Na Llúcia Ayats i Montsalvatge, vídua d'En Joan Clara i Coromina. Avui, a dos quarts d'onze, a Pompeia.

N'Alexandre Solà Echevarri. Morí el dia 23 del corrent. Avui, a les deu, a la Casa de Caritat.

QUATRE PATRONS VAQUERS MES, DETINGUTS

Relacionat amb el famós afer dels vaquers compromesos en el recaptament de quantitats destinades a procurar que es deixés sense efecte el tancament de determinades vaqueries d'aqusta ciutat, han estat practicades quatre detencions més de patrons vaquers, que junt amb els tres que ho foren dimecres, han quedat a disposició del comandant d'infanteria Cristòfor Fernàndez Valdés, nomenat jutge instructor pel capità general.

Els set detinguts han ingressat a la presó.

JOSEP GRAU té el gust de participar a la seva distingida clientela que ha tornat a encarregar-se del seu taller de **Sastreria**, carrer del **Consell de Cent, 255, primer, segona**, totalment restablert de l'accident automobilístic sofert el dia de Sant Esteve.

CAPITOL DE DENUNCIES

Han estat detinguts: Agustí Comas Gil, el qual estava reclamat pel jutjat de Llotja per una temptativa de furt i resistència a l'autoritat, i Agustí Cabrero Arbiol, reclamat pel jutjat de l'Hospital, per un delicte de furt.

Bonaventura Majó denuncià un subjecte, el qual ha desaparegut, estafant-li 8.800 pessetes en gèneres.

Salvador Barrera denuncià que anit passada uns lladres li obriren el magatzem que té al carrer de la Paloma, 15. Va sentir soroll, baixà del llit, i els lladres marxaren sense prendre res, i deixant abandonades diverses eines.

El capità del vaixell "Maria Dolores" va denunciar el mariner Jaume Carrió, al qual féu remesa de 700 pessetes per efectuar compres, havent desaparegut.

GUARDIA FERIT EN UN TIROTEIG

A primeres hores de la matinada d'abans d'ahir, el guàrdia de seguretat Nicolau Jiménez, de trenta un anys, en passar per l'Avinguda Icària, cantonada al carrer de Marina, veié dos individus que li despertaren sospites i en donar-los el "alto!", aquells li contestaren amb cinc o sis trets. El Jiménez va repel·lir l'agressió en idèntica forma, però resultà ferit de la mà esquerra, de pronòstic reservat.

Fou traslladat a la Clínica de l'Aliança. Els agressors fugiren.

Beguda saludable: cafè **LA GARZA.**

UN ROBATORI DE 15,000 PESSETES

A la matinada d'ahir va cometre's un robatori d'importància a la casa Basols i Durde, carrer de la Tapineria, 37.

Per entrar-hi els lladregots varen obrir un forat a la volta de l'escala de la Baixada de la Canongia, 2, on dóna l'establiment. S'ha comprovat que s'havien emportat unes quinze mil pessetes.

INSTITUT DE CULTURA I BIBLIOTECA POPULAR DE LA DONA

El Consell directiu recorda a totes les associades que demà, diumenge, a les onze del matí, se celebrarà la Junta general ordinària. Es recomana molt l'assistència.

Secció permanent d'educació i instrucció. — Queda ajornada la lliçó de lectura artística, amb motiu de la Junta general, per al dia 27, a les set del vespre.

El dia 26 es farà la visita instructiva a la Secció d'Arqueologia prehistòrica grega i romana del Museu de reproduccions del Parc. Hora i lloc de reunió: a tres quarts d'onze, davant de l'esmentat Museu.

Secció permanent de religió i culte. —A les vuit, missa resada de Comunió.

Secció permanent d'organització i propaganda. — Amb motiu de la Junta general reglamentària, no es permetrà aquest dia la visita al Casal.

Secció permanent de cerimonial i festes. — A dos quarts de sis de la tarda, concert de cant per la senyoreta Andreua Fornells. — Els dies 29 de febrer i primer de març, de sis a vuit del vespre, es podran recollir les contrasenyes per a la secció de "titelles" que tindrà lloc el dia 2 de març.

Secció permanent de relació i treball. —Diumenge passat, dia 17, tingué lloc la conferència que per les taquígrafes assistents a les classes de pràctiques comercials de la secció permanent de Borsa de Treball donà En Ramon Garcia Baró. El tema de la conferència fou "La dona en els diversos problemes actuals". A l'acte hi assistiren bon nombre de taquígrafes. Es recorda a les nostres associades que a aquestes conferències poden assistir-hi totes les taquígrafes que vulguin mentres siguin sòcies de l'Institut.

* * *

Classe de cuina popular (Dies feiners, de vuit a nou del matí).

Llista de la setmana: dilluns, arròs a la regència; dimarts, rogets a la bordelesa; dimecres, timbales a la financiera; dijous, faves a la catalana i croquetes de patates; divendres, formatge de porc; dissabte, tortell amb cabell d'àngel.

Nota.—Poden assistir a aquestes lliçons totes les que ho desitgin, tant si són com no sòcies de l'Institut, satisfent o'25 pessetes per un tiquet que se'ls lliurarà abans d'entrar a la classe.

* * *

Biblioteca de l'Institut.— Llibres adquirits recentment:

"Vasco Núñez de Balboa o El descubrimiento del Pacífico", José Escofet; "Les Nibelungen" (2 vols), E. de Laveleye; "Le Javis en Extreme Orient", E. Grosse; "El campament de Wallenstein", Schiller (Trad. de J. Perpiñà); "Siracusa", Enric Mauceri; "Joan M. Guasch", Els Poetes d'Ara; "Théatre", Sophocle; "Pedagogia moderna" (2 vols.), Gil-Pertusa; "Contes de la veillée", Charles Nodier; "Atlas de las aves", Ignacio de Sagarra.

Dr. MONTAÑA. Afeccions a la pell i cabell. Corts Catalanes, 599, [illegible], pral.

UNA AGENCIA DE NEGOCIS BRUTS

Si bé per la policia es guarda gran reserva, s'ha sabut que persistint en la campanya empresa contra determinades agències, els negocis de les quals, no són pas gaire clars, s'ha vingut en el descobriment d'una banda de falsificadors de documents, que segons sembla comptava amb una organització model.

Es parla de vuit detinguts.

EL CONSOL DE TXECOESLOVAQUIA

El cònsol honorari de Txecoslovàquia a Barcelona ens assabenta que ha pres possessió del càrrec i establert el despatx al carrer de Bailèn, núm. 22.

EL COS DE "SERENOS"

En la darrera reunió general celebrada pel Cos de "serenos" d'aquesta ciutat foren nomenats els següents senyors per exercir els càrrecs de la Junta directiva: president, Elies Busquets; vice-president, Francesc de P. Puigbert; tresorer, Francesc Pacreu; secretari, Francesc Navarro; vice-secretari, Ramon Tolosa; comptador, Jaume Casadevall; vocals: Josep Roig, Pere Morrós, Joan Mascibi i Carles Feliu.

Junta consultiva: president, Josep Llates; secretari, Joan Petit; vocals: Joan Panicello, Josep Garrigó, Jaume Mulleres, Ramon Ferré, Francesc Saperes i Manuel Escuder.

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Emprèstit 1914	73'00*
" 1920	72'85
C. C. Comunal	72'50
DIPUTACIO DE BARCELONA	
Emp. 9.000,000	76'00
" 5.000,000	75'50*
" 13.000,000 B.	74'25*
" 13.000,000 C.	75'00
AJUNTAMENT DE BARCELONA	
Emissió 1903	79'50
" 1904	79'50
" 1905	79'50
" 1906 A.	80'15
" 1906 B.	80'25
" 1906 C.	80'15*
" 1907 D.	79'85*
" 1910 D.	79'25*
" 1912 B.	80'00*
" 1912 E.	75'25*
" 1912 F.	74'50
" 1913 B.	79'50*
" 1916 B.	79'75*
" 1917 B.	79'00*
" 1918 B.	79'25
" 1919 B.	79'15*
" 1920 B.	79'25
" 1921	98'85
" 1922 Exp.	99'25
Eixampla 1899	95'75*
" 1907	89'30*
" 1913	88'50*
Bons Reforma	83'00
PORTS	
Port de Barcelona	90'75
" " Melilla	100'75
" " Sevilla	94'00
" " Gij.-Musel	94'50

DEUTES DE L'ESTAT

Interior 4%	A.	71'15
" "	B.	71'10
" "	C.	71'00
" "	D.	70'85
" "	E.	70'85
" "	F.	70'65
" "	G H.	70'50
Exterior 4%	A.	87'40
" "	B.	87'15
" "	C.	87'00
" "	D.	87'00
" "	E.	86'45
" "	F.	86'50
" "	G H.	88'00
Amortitzable 4%	A	88'25*
" "	B	88'25*
" "	C	89'00*
" "	D	89'75*
" "	E	89'25*
" 5%	A	95'40
" "	B	95'50
" "	C	95'50
" "	D	95'35
" "	E	95'40
" "	F	95'35
" 1917	A	95'45
" "	B	95'50
" "	C	95'50
" "	D	95'20
" "	E	95'00*
" "	F	94'00*
O. Tres. O. 1924	A	102'25*
" " " "	B	102'25*
" " F. "	A	102'70*
" " " "	B	102'70*
" " A. 1923	A	101'10
" " " "	B	101'10

OBLIGACIONS I FERROCARRILS

Nord 1.a hip. 3%	66'00
" 2.a " "	64'50
" 3.a " "	64'85
" 4.a " "	64'75
" 5.a " "	64'75
Pamplona	65'25
Prioritat	68'00
M. S. Joan	66'75
Nord 6%	103'65
Alsasuas	83'75
Almansas Adhs.	66'25
Valen. 5 1/2%	96'15
Astúries 1.a	64'75
" 2.a	63'35*
" 3.a	64'00*
M. Z. A. A 5%	93'35*
" B 4 1/2%	80'75
" C 4%	71'25
" D 4%	70'85
" E 4 1/2%	79'00
" F 5%	87'85
" G 6%	101'65
" 1.a	60'25
" 2.a	74'75
" 3.a	73'75*
Orenses fix 3%	62'75
Càceres 5%	90'50
" fix 4%	77'00
Càceres var.	30'15
Andalús 5%	51'15*
Secundaris 4%	67'00*
C. Oral. Tram. 4%	80'75*
" " " 5%	94'50*
Tramvies BEG 5%	98'00*
" " 5%	77'25*
" St. And. 4%	73'00*
Sarrià-Barna. 6%	103'25*
Fer. Catalunya 5%	93'50
" " 6%	101'50

AIGUA GAS I ELECTRICITAT

Bar. d'E. 1913 5%	86'25
" " 1920 6%	99'00*
Aigües Barna. 5%	88'95*
" " 6%	100'75
Catalana Gas i Elec. E 4 1/2%	76'30
" F 4 1/2%	73'65*
" G 6%	94'25
" Bons 6%	91'25
Energia 5%	84'50*
" 6%	97'00
" Bons 6%	94'50
S. P. F. Mot. 6%	70'25*
" " " Bons 7%	74'00
H. A. Elect. 5%	101'75*
" " " 6%	111'00*
C. Fluid. Elct. 6%	75'00
C. Mall. Elct. 6%	51'00*
Produc. Pirelli 6%	95'00*

OBLIGACIONS DIVERSES

Transatlàntica 4%	84'00*
" 5%	101'25
" 6%	106'75
Urgells var.	62'15*
Asland 6%	94'75*
" 7%	100'00*
F. d'Obres 4 1/2%	85'00*
" " 5%	83'25*
F. d'O. i C. 6%	97'00*
Carbs. Berga 4 1/2	62'50*
Const. i pays. 6%	91'50*
Cases Barates 6%	30'00
Colònia Güell 6%	94'15
M. de P. de S. 7%	98'50

ACCIONS

Banc d'Espanya	557'00*
Crèdit i Docks	160'00*
FERROCARRILS I TRAMVIES	
Orense Vigo	12'00*
Andalusos	51'00*
Canal Ebre	26'00*
AIGUA GAS I ELECTRICITAT	
Catalana D.	69'00*
" E.	71'00*
" F pf. 5%	57'00*
" F pf. 6%	73'75
Aigües Barna. O.	109'75*
" " difs.	45'00*
C. H. A. Elect. A.	520'00
" " " " B.	520'00*
DIVERSES	
C. Gl. Tabacs F 1.a	221'00
" " " F 2.a	200'00*
C. Trasatlàntica O.	80'00*
" " P.	193'00*
Espanya Industrial	197'00*
Gral. Telèfons O	90'00*
" " P	
C. Peninsular O	80'85
" " P	
U. Metal·lúrgica P.	86'00*
Autòmnibus S. A.	92'00
Hispano-Suïssa	190'00*
Salat O	61'00*
Hulleres	
M. i sondeigs P.	5'00*
Indústries Agrícoles	167'00*

BORSA DE PARIS

Interior esp.	[illegible]
Exterior 4%	[illegible]
Banc Espanyol	[illegible]
Ac. Alacant	[illegible]
Ac. Andalusos	[illegible]
Obs. " 1.a	[illegible]
Obs. " 2.a	[illegible]
Obs. Càceres var.	[illegible]
Accions Nord	[illegible]
" " 1.a	[illegible]
Pamplona 1.a	[illegible]
Barcelona 1.a	[illegible]
Astúries 1.a	[illegible]
" 2.a	[illegible]
Tabacs Filip.	[illegible]
Riotinto	[illegible]
Renta franc. 3%	[illegible]
" " 5%	[illegible]
Nord 2.a sèrie	[illegible]
" 3.a "	[illegible]
" 4.a "	[illegible]
" 5.a "	[illegible]
Lleydes	[illegible]
Astúries 3.a	[illegible]
Priorat	[illegible]
Pamplona esp.	[illegible]
Valencia Utiel.	[illegible]
Alacant 2.a	[illegible]
" 3.a	[illegible]
Càceres acció.	[illegible]
Cordoves	[illegible]
Andalusos 1.a var.	[illegible]
" 2.a "	[illegible]
" 1917 3%	[illegible]
Badajoz	[illegible]
Céd. argent.	[illegible]

NOTA.—Els canvis assenyalats amb un asterisc (*) son canvis anteriors.

LA PINACOTECA
EXPOSICIO PERMANENT
Entrada lliure

LA JUNTA DE L'ORFEO NURIA

L'Orfeó Núria en la seva darrera reunió general elegí el següent Consell directiu:

President, Frank Marshall; vice-president, Domènec Martí; secretari, Antoni Gàlvez; vice-secretari, Joan Teixidor; tresorer, Sadurní Raventós; comptador, Linus Crespi; arxiver primer, Ildefons Pessarodona; arxiver segon, Lluís Pomer; arxivera primera, Eulàlia Raventós; arxivera segona, Montserrat Bassols; mestre director, Climent Lozano.

EXPOSICIONS DE PINTURES

Avui, a les cinc de la tarda, tindrà lloc a les Galeries Laietanes la inauguració de les exposicions dels pintors senyors J. Gibert i Josep Ariet.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a dos quarts de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

SUBHASTA DE PENYORES DE PRESTECS

La subhasta de les penyores de joies els préstecs de les quals venceren abans del 30 de novembre de 1923, o sigui tots aquells de data de constitució o de pròrroga de la papereta de pignoració sigui anterior al primer de juny de 1923 del Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança, Organisme de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, tindrà lloc el dia 3 de març vinent, a les nou del matí, a l'estatge de les noves oficines del carrer d'Ortigosa, núm. 2.

CERCLE ARTISTIC

La Junta de Govern del Cercle Artístic ha quedat constituïda per al present any en la forma següent:

President, Marian Fuster; vice-president Olaguer Junyent; secretari, Joan B. Trias; vice-secretari, Emili Cugat; tresorer, Josep M. Domínguez; comptador, Salvador Casacuberta; conservador, Juli Santacana; bibliotecari, Generós Alés; vocals: Antoni Antic Portella, Gerard Carbonell, Josep Casals, Enric Casanovas; Baldomer Gili, Josep M. Jordà Lafont, Manuel Lozoya.

Per tal de posar de manifest on es compra amb més economia, garantint qualitat i pes, donem preu d'un dels articles de més consum. Pastes per a sopa, Corrent, a 1'25 quilo; Italiana, a 1'45 quilo; Glutinata, a 1'90 quilo. Economat de Barcelona, Rambla de Catalunya, 80.

LA LLUITA DEL GUARDIA I EL VENEDOR AMBULANT

Eren les cinc de la tarda. No plovia, però feia un sol entelat. Al carrer de l'Argenteria un venedor ambulant de plàtans i altres dolces nicieses exercia la seva indústria, confiadament; la clientela migrada va deixant poc a poquet uns cèntims escaducers. Va fent-li l'escudella del venedor ambulant de dolces nicieses.

De sobte, però, un guàrdia baixa majestuosament Via Laietana avall. Horror! Al venedor li ha fallit el negoci i se li ha caigut l'escudella. Fuig esfereït; dóna el cistell dels plàtans a una noia que passa, i torna a fugir. I corre vertiginosament; i el guàrdia dubta si córrer darrera la noia. Acut un altre guàrdia i tots dos corren, amb gran daler. Atrapen el noi i la noia i el cistell.

Els detinguts s'insolenten. Hom ha oït un insult groller...

I el noi i la noia i el cistell curull de dolces nicieses foren portats a la delegació de policia.

JOIES, VERITABLE OCASIO i objectes usats de totes classes. Preu fix, Tallers, núm. 41

AL FOMENT DE LA BARCELONETA

Per a demà, diumenge, 24, a les cinc de la tarda, el "Foment", de la Barceloneta (Alegria, 25), ha organitzat una audició de sardanes i ballets, a càrrec de la "Cobla Barcino" i l'Esbart de Dansaires del dit Foment.

A L'ORFEO GRACIENC

Diumenge, al vespre, hi haurà a l'Orfeó Gracienc una audició de sardanes a càrrec de la cobla "Cathalònia", organitzada pel Centre Excursionista Rafel Casanova.

El programa és compost de sardanes de Serra, Saderra, Solsona, Vicens, Gassó i Bou.

TOPADA

Ahir, a les quatre de la tarda, a la Rambla de Sant Josep van topar l'auto 2676 i un tramvia de la línia 21. No hi van haver desgràcies personals.

PURE PERMANYER
donou-lo als vostres fills i els guardareu de l'escrofulisme.

La Societat de Socorsos Mutus de Sords-muts d'un i altre sexe de Catalunya, domiciliada a l'Institut Català de Cords-muts (carrer de Montserrat, 20, pral.), celebrarà la sessió general ordinària del present any el dia 24 del que som, a les deu del matí, a l'esmentat Institut.

EN DEFENSA DE LES ASSEGURANCES OBRERES

Avui, a les deu de la vetlla, tindrà lloc a l'estatge del Centre Obrer del carrer Peu de la Creu, 14, pral., un acte de propaganda per difondre el règim de les assegurances obreres i escalonar el seu progressiu millorament.

Aquest acte és organitzat per la Federació Regional de Societats i Sindicats Obrers "Unió General de Treballadors", i prendrà part en Remigi Cabello, de l'organització de Valladolid.

Avui, dissabte, a les deu de la vetlla, tindrà lloc la segona conferència de les que ha organitzat la Secció d'arquitectura del Centre Excursionista de Catalunya. Els alumnes de l'escola d'arquitectura senyors Jaume Casulleras i Joan Gordillo ressenyaran "Impressions d'un viatge a Santiago de Compostela".

— Demà, diumenge, a dos quarts de set del vespre, es continuaran les sessions de projeccions que ha organitzat la secció de fotografia del Centre Excursionista de Catalunya, essent la de demà a càrrec d'En Rafel Degollada, presentant vistes de Suïssa.

BALL DE DISFRESSES AL REIAL LAWN-TENNIS CLUB DEL TURO

El primer de març tindrà lloc al Reial Lawn-Tennis Club del Turó el ball anual de disfresses reservat als seus socis i invitats. Els senyors socis que desitgin se'ls reservin targes poden donar llur nom i el de llurs invitats a la secretaria del club, on els hi seran facilitades.

El ball començarà a les onze de la nit, i el programa serà executat per l'orquestra americana Georgia, format per artistes pertanyents a la dita societat.

BATERIES de cuina en alumini extra, a preus de fàbrica. Llorens Gns. Rambla de les Flors, 30.

UN ALTRE ATROPELL UNA NENA MORTA

L'auto 9736, propietat dels senyors Vilardell germans, a la una de la tarda va atropellar a la nena de sis anys Maria Cepiño Crespo, que via al carrer del Taulat, 20, causant-li la fractura de la base del crani.

Conduïda al dispensari, va morir als pocs moments d'ingressar.

EL SEXE DEBIL

Josep Pastor Bosca, de 40 anys, i Emília Garcia Garcia, Ortiz, de 35 anys, eren vells amics, que vivien plegats i en deliciosa pau i harmonia a una barraca de Montjuich, sota l'ombra encisadora d'una figuera.

Ahir, en havent sopat, després del quotidià idil·li, la parella tingué una insignificant divergència de criteri; la bufeta es va anar inflant de mica en mica, i a les tres de la matinada el Josep Pastor acudia al dispensari d'Hostafranchs, per tal que li fos curada una contusió al cap i diverses al braç esquerre, produïdes per les blanques mans polides de l'Emília, malgrat tota la delicadesa característica del sexe dèbil.

GABIES i peus de metall. Preciosos models. Gran assortit. **Llorens Gns.** Rambla de les Flors, 30.

LES AUS NOCTURNES S'AVALOTEN

Les aus nocturnes que cada vespre es passegen pel carrer de Robador, abans d'ahir, a la matinada, per tal com un client va pagar els serveis d'una sindicada amb un humiliant mastegot, van avalotar-se sorollosament. L'incident anava complica- se per tal com totes dues parts contendents eren auxiliades per diver- sos vianants i les professionals q exerceixen la seva indústria prop lloc d'autes.

Veient que la cosa prenia el ca d'una alteració d'ordre públic, el vigilant, Josep Ramon, ho arranjà conduint a dues papellones a la delegació del districte.

GUARDIA CIVIL ATROPELLA

A les tres de la tarda el ferrocarr de Sans va atropellar el guàrdia civ Víctor Rodríguez González, de 26 any solter, davant l'edifici de l'Espany Industrial.

Li produí diverses contusions al tò rax i fractura de costelles al cos esquerre, de pronòstic reservat.

ACCIDENT DEL TREBALL

Ahir, a la una de la tarda, el xo Albert Partagàs, de 19 anys, guia l'auto número 13026 d'aquesta ma trícula, propietat d'En Francesc P jol, al passeig del Triomf va to amb un arbre.

El cotxe es produí diversos d perfectes i el xofer una ferida al llavi inferior. Fou auxiliat al d pensari del Poble Nou.

UN PROCEDIMENT PER BE RE ECONOMIC

Francesc Sànchez Mestres, per d'apaivagar-se la set, va entrar a taverna que Vicens Vilaplana V plana té al carrer de Sant Oleg 7. En haver begut abastament, mo va reclamar-li l'import consumacions i aleshores l' client engegà una pluja de cop puny a la cara del taverner.

El víctima fou auxiliat al dis sari, i l'agressor, naturalment fou escàpol.

Va ésser detingut Joan Argés carreter de Vilassar de Mar, el venia a una drapaire de Sant gèneres de punt d'una fàbrica, i prés al·legava que els hi hav bat.

Orinals de pisa, forts, fins ara s'han hagut de v a 4 pessetes, els trobareu a pessetes a les vaixe Lluís Inglada, de la Rambla les Flors, 8, i Ronda de Antoni, 5.

Llet condensada
EL PAGES

Dr. BREMON ha traslladat el seu desp RAIGS X a carrer de Bal núm. 102, pral. — D

DE FRANÇA

La Cambra continua discutint la reglamentació de la doble dècima

Cambra dels Diputats.—Durant la sessió celebrada aquest matí s'aprovaren els articles 37 al 45 del projecte de llei relatiu a les condicions en què ha de realitzar-se la cessió a la indústria privada del monopoli de llumins.

Després varen ésser aprovats diversos projectes disposant que s'augmentin en trenta dècimes les multes de caràcter penal, que es porta a cap una revisió de la valorització dels béns rals; que es concedeixi una bonificació als contribuents que paguin llurs impostos amb anticipació i que siguin castigats amb l'augment d'una dècima els contribuents morosos.

Després el socialista senyor Blum una esmena que havia presentat i retirat després el senyor Grinda, en la qual s'estipulava que da la quantia recaudada a més del fixat en el Pressupost pel concepte d'impostos sobre els béns reals, se separessin setanta cinc milions de francs per dedicar-los a la realització de la projectada assegurança social.

El president del Consell, senyor Poincaré, va combatre enèrgicament aquesta esmena dient:

—Soc un partidari decidit del projecte d'assegurances socials, l'examen del qual per la Cambra em proposo activar, abans que acabi l'actual legislatura; però la tasca d'higiene financiera empresa pel Govern ja sabeu que s'inspira en aquesta regla primordial: cap nova despesa sense el corresponent ingrés per a cobrir-la.

El Govern planteja la qüestió de confiança contra l'esmena defensada pel senyor Blum, la qual és rebutjada per 300 vots contra 170.

A continuació el ponent general, senyor Bocanowski, declara que la Comissió dictaminadora proposa que sigui desglosada l'esmena del senyor Herriot en la qual es diu que en el cas de fer-se càrrec l'Estat novament de l'explotació del monopoli no es doni cap indemnització als concessionaris del mateix. El ministre de Finances declara a l'ensems que accepta una esmena del senyor Marchais, que ve a ésser semblant, si més no, en el fons, a la del senyor Herriot, tota vegada que s'estipula que no s'indemnitzi als concessionaris sinó únicament pel valor dels immobles i de les existències revertides a l'Estat.

Queda aprovada també l'esmena del senyor Marchais.

El diputat senyor Rollin demana el desglossament de l'article 47 i dels articles 48 al 51 que tracten de la revisió de les evasions fiscals, car creu l'orador que aquests articles no han estat a bastament ben estudiats.—Havas.

París, 22. — Cambra dels Diputats. — En discutir la Cambra l'article 19 relatiu a l'extensió de la Doble Dècima per als drets de determinats articles s'adopta sense debate una esmena del diputat senyor Brousse acceptada pel Govern i per la Comissió, exceptuant de la Doble Dècima els drets de circulació sobre els vins.

Es presenta una esmena exceptuant també en un 25 per cent "ad valorem" els drets sobre els alcohols.

El Govern posa la qüestió de confiança i és rebutjada l'esmena per 340 vots contra 230.

La Cambra adopta igualment una esmena exceptuant de la Doble Dècima els drets de circulació sobre la sidra i les peres, en les condicions previstes per la llei de 22 de febrer de 1918.

La Cambra aprova les disposicions que es contenen en els articles compresos entre el 52 i el 59.

Després, a petició del senyor Poincaré, s'acorda interrompre la discussió per continuar-la a les deu de la nit.—Havas.

UNA DECLARACIO DE MR. POINCARE AL SENAT

París, 22.—Durant la discussió al Senat, el president Poincaré va dir el que segueix:

Quan vaig abandonar la presidència de la Comissió d'Afers estrangers del Senat per fer-me càrrec del Govern en moments de greus responsabilitats per al país, vaig comprendre clarament que la meva gestió seria llarga, dura i feixuga, però no vaig pensar mai en substreure'm en les meus deures mentre comptés amb l'ajut i la confiança de les dues Cambres.

Crec—digué—haver demostrat sempre que no sóc dels que deserten en els moments de compromís i menys [illegible] que es produïxin esdeveniments que poden ésser de crisis.—Havas.

LA C. ELECTORAL DEL SENAT PRESENTA LA DIMISSIO

París, 22.—Els membres de la Comissió electoral del Senat, amb l'excepció del senyor [illegible], partidaris del règim proporcional, han presentat la dimissió en vista del vot emès ahir pel Senat.—Havas.

MORT DEL GENERAL POEYMIRAU

París, 22.—A l'Hospital de Val de Grace ha mort avui el general Poeymirau.—Havas.

D'ANGLATERRA

Els obrers de Newcastle no estan conformes amb la solució

NOUS CONFLICTES EN PREPARACIO -:- LA CAMBRA DELS COMUNS APROVA LA CONSTRUCCIO DE CINC CREUERS PER COMBATRE... L'ATUR FORÇOS -:- UNA PROXIMA RECLAMACIO DIPLOMATICA ITALIANA

Newcastle, 22. — Els obrers dels docks han votat una resolució contrària a l'acord que solucionà la vaga i sol·liciten que se'ls pagui els dos xelins a l'acte per reprendre el treball.—Havas.

LA CONFERENCIA ENTRE PATRONS I TREBALLADORS DEL MOLL ES AJORNADA

Londres, 22.—La Conferència entre patrons i treballadors del moll ha estat diferida sense que s'hagi adoptat cap decisió. Es creu que es reprendrà durant el matí d'avui.—Havas.

Londres, 22.—La Conferència de Delegats dels Docks ha estat ajornada fins dilluns a la tarda.

Els delegats han marxat cap a *llurs respectius districtes*, per tal de sotmetre a llurs representats les condicions de l'acord i recabar llur acceptació.

La calma regna a tots els ports, exceptuant els Docks de Tilbury, on els vaguistes han detingut disset vagons carregats.—Havas.

UNA ALTRA VAGA

Liverpool, 22.—Els empleats de les Cambres frigorífiques han deixat el treball i el reprendran solament quan els patrons, mostrant-se conformes amb el Reglament sindical que regeix per als ports, no utilitzin més obrers que no pertanyin als Sindicats.—Havas.

ELS CONSTRUCTORS NAVALS TAMBE VOLEN FER VAGA

Southampton, 22.—Cinc mil obrers pertanyents a les drassanes d'aquesta capital han determinat deixar demà el treball si no se'ls augmenten els salaris.—Havas.

ANGLATERRA CONSTRUIRA CINC CREUERS PER REMEIAR L'ATUR FORÇOS EN EL RAM DE CONSTRUCCIO NAVALS

Londres, 22. — Davant la Cambra dels Comuns Mr. Ammon, secretari parlamentari de l'Almirallat, anuncià que el Govern procedirà a la construcció de cinc creuers per remeiar l'atur forçós en el ram de construccions navals.

Alguns laboristes diuen que a la seva manera de veure aquesta construcció incitaria als països estrangers a construir altres creuers per llur part, de la qual cosa en resultaria una catàstrofe que augmentaria encara més la manca de treball. Per altra banda, els vaixells no són d'urgent necessitat per a la defensa nacional.

El senyor Pringle declarà que el programa del partit laborista requereix una política de desarmament i de reducció de despeses militars navals. Res, en conseqüència, no justifica la construcció de creuers.—Havas.

LA CAMBRA APROVA LA CONSTRUCCIO DELS CINC CREUERS ELS CONSERVADORS DONAREN LLURS VOTS AL GOVERN

Londres, 22.—Cambra del Comuns. Sessió d'ahir.

El senyor Macdonald declara que els cinc creuers proposats serviran per substituir els antics. Afegeix que el Govern continua fidel als seus principis, però malgrat això no pot tolerar que la flota britànica vagi desapareguent a conseqüència del mal estat de les seves unitats.

La Cambra rebutja per 372 vots contra 73 la moció de Pringle oposant-se a la construcció dels esmentats creuers. Els conservadors votaren a favor del Govern.—Havas.

ITALIA I ANGLATERRA UN PROXIM INCIDENT DIPLOMATIC

Londres, 22.—L'Agència Reuter creu saber que l'ambaixador d'Itàlia recordarà dintre de poc al Govern anglès que la cessió a Itàlia del Djouba Land fou decidida definitivament durant la guerra i que la qüestió del Dodecanès, Itàlia la considera lligada a aquella cessió.

Es diu que aquest nou incident inevitable aixecarà a Itàlia certa hostilitat contra la Gran Bretanya.

L'ambaixador italià celebrarà dintre de poc una entrevista amb el cap del Govern britànic, senyor Macdonald.—Havas.

PESTA BUBONICA AL TRANSVAAL

Londres, 22. — Segons notícies de Johannesburg (Transvaal) que publica el "Daily Mail", la pesta bubònica s'ha estès als *districtes* d'Orange i Krontadt, on s'han produït seixanta casos nous, trenta dels quals són mortals de necessitat.—Havas.

LA SITUACIO A BOLIVIA HA ESTAT DESCOBERT UN COMPLOT PER ENDERROCAR EL GOVERN

La Paz, 22. — Les autoritats han descobert un vast complot organitzat pels elements de l'oposició amb el fi d'enderrocar el Govern.

Amb aquest motiu han estat processades diverses personalitats molt conegudes i d'altres deportades.

Les dues Cambres en tenir notícia del complot han aprovat una moció de confiança al Govern.—Havas.

MITINGS POPULARS DE CENSURA PER ALS REVOLUCIONARIS

París, 22. — Segons despatxos de la Paz, amb motiu d'haver-se descobert un complot contra el Govern s'han celebrat mitings populars en els quals diversos oradors han censurat durament els revolucionaris.

L'ordre públic no ha estat pertorbat.—Havas.

LES VISITES DEL COMTE MANZONI

Moscou, 21.—El comte Manzoni ha iniciat les seves visites rituals als caps del Govern rus. Les converses amb Txixerin i Litvinoff han estat molt cordials. L'ambaixador italià ha remès les seves credencials a Petrowski.

"LOCK-OUT" I VAGA A CRISTIANIA

Cristiania, 22.—Les negociacions entaulades entre les Associacions nacionals de patrons i la "Trade Union", han fracassat.

Ha començat el "louck-out", comprenent a trenta sis mil treballadors.

La vaga en la indústria de pasta per a paper cel·lulós ja començat ja, afectant a vuit mil obrers.—Havas.

UN CANONER AMERICA A MEXIC

Washington, 2. — S'ha enviat un canoner americà a aigües mexicanes.—Havas.

HONGRIA ACCEPTA EL PLA DE RECONSTRUCCIO DE LA S. DE NACIONS

París, 22.—La Comissió de Reparacions ha informat a Hongria del seu desig d'adoptar certes mesures amb l'objecte d'executar, d'acord amb la Societat de Nacions, un pla de reconstrucció.

Per tal que tingui èxit l'empréstit, necessari per a la dita reconstrucció, empréstit a curt termini, caldrà:

1.—Suspendre el privilegi existent a favor de les reparacions hongareses, privilegi establert sobre certs ingressos, amb l'objecte de constituir una hipoteca a favor dels portadors de títols.

2.—Determinar els pagaments i entrades en espècie a efectuar per Hongria, a compte de les reparacions, durant el període que es judiqui necessari per tal d'amortitzar l'empréstit de reconstrucció. Hongria ha acceptat aquestes proposicions.—Havas.

MERCAT DE LLOTJA

LES COTITZACIONS SON LES MATEIXES D'AHIR

Fàbrica de Productes Ceràmics
Rajoles de València i articles de construcció
Casimir Vicens
Despatx: Tallers, 72
Telefon A. 5080
Fàbrica: Carrer Benavent prop de la Travessera de Sans)
BARCELONA

CLÍNICA
VIES URINÀRIES
del Doctor [illegible]
Rambla de la Boqueria núm. 6, primera
(ant. Hospital i St. Pau)
Veneri, sífilis, impotència
Especials tractaments per al guariment ràpid de les MALALTIES SECRETES.
Matriu, pell, bufeta, próstata
Consulta: de 9 a 12 i de 3 a 8
Econòmica per a empleats i obrers.

LA NOVEL·LA DELS HABSBURG

(Continuació)

El regent havia de remetre-li el poder i tenia el dret de saber, de conseqüent, com el rei havia estat dut a acceptar aquesta responsabilitat. Les indiscrecions de Horty no podien ésser posades a càrrec del rei. L'emissari s'havia demostrat satisfet d'aquestes explicacions i havia demanat el permís de fer el seu report a Briand amb l'esperança que es podrien reprendre novament les converses.

(Durant aquest temps la família dels Habsburgs s'havia installat al castell de Hertenstein)

Durant una llarga passejada, el vespre del primer de maig, el rei em parlà de la situació internacional. Segons ell, totes les iniciatives corresponien a Anglaterra i més encara a França. "No oblidaré pas — em digué — França, que m'ha estès la mà en la meva desgràcia. Concouré una aliança amb França!" Estava segur que França, aliada d'una gran potència habsburguesa, podria renunciar a les seves mesures contra Alemanya, que li costaven tan car. Amb aquesta aliança França no hauria de témer més a Alemanya, sobretot si ella arribava a tenir la mà alta en l'evolució de la política alemanya. Hem parlat d'Hortey, que ell considerava com perjur.

(Alguns dies més tard, Carles d'Habsburg desenrotllà més llargament els seus plans).

UNA DECLARACIO DEL SENYOR BRIAND

(Le "Matin" ha sotmès el text precedent al senyor Briand, el qual era president del Consell durant l'any 1921. El senyor Briand l'ha llegit, ha esclatat en una rialla, i ha fet la declaració següent:

—Es una veritable novel·la de portera — ens ha dit — aquestes memòries del senyor Beroviczeny. Després de les dues temptatives de restauració de l'ex-emperador Carles, vaig ésser jo qui va prendre la iniciativa de reunir immediatament la conferència dels ambaixadors amb el fi de fer-li saber clarament, en nom dels aliats, que desaprovàvem enterament aquestes folles aventures.

Si Carles d'Habsburg hagués cregut de debò que jo el sostenia, no hauria deixat de protestar quan vaig prendre obertament partit contra seu. Em sembla a mi, que estava voltat d'un cert nombre de cavallers d'indústria, lligats a la seva fortuna, els quals tenien interès a fer-li creure que estava sostingut per una gran potència.

En el rècit que em sotmeteu, veig que uns francesos havien anat a parlar amb ell, o amb els que el voltaven, per comunicar que jo estava d'acord amb aquestes temptatives.

Es possible que personalitats sense cap mandat, inspirades per determinats cercles monàrquics, li hagin comptat rondalles d'aquest gènere, però jo declaro que mai no he vist, ni inspirat semblants emissaris.

Que me'ls anomenin, i aleshores es veurà clarament que aquest sobirà caigut va ésser desgraciat i que ha estat burlat per gent sense escrúpol.

A TXECOSLOVAQUIA I A IUGOSLAVIA

(Carles d'Habsburg, després del fracàs de la seva primera temptativa de restauració, continua cercant a França i en els Estats successors, ajut i encoratjament. A darreries de maig exposà el senyor de Boroviczeny els seus plans d'esdevenidor en tota la seva vastitud);

S. M. — continuen les Memòries de Boroviczeny — em donà a conèixer els reports escrits que li arribaven sobre les mesures militars preses pels Estats successors, sobre la dislocació de llurs exèrcits i sobre l'estat d'esperit de les tropes. Aquests reports donaven detalls molt precisos sobre l'armament, sobre els períodes d'ensinistrament, i, en general, sobre tot allò que cal saber a propòsit d'un exèrcit estranger.

Aquests documents provenien de la "Cancelleria militar de l'emperador d'Austria, de Txecoslovàquia, d'Hongria i d'Iugoslàvia. La quantitat de les informacions era enorme... El darrer report indicava que els txecs no podien ni pensar amb una guerra amb Hongria. Jo estava esvalaït per aquesta quantitat d'informacions.

El 20 de maig rebérem la visita d'un emissari procedent de París; era el secretari del senyor Deschanel. Ens duia noves greus. El senyor Tuichet era cridat a Budapest. Semblà que havia tingut relacions amb els partidaris de l'arxiduc Josep, a propòsit de la candidatura d'aquest darrer. L'arxiduc Josep representava a Hongria els interessos d'Itàlia.

Se'ns posà la qüestió de saber si S. M. aprovaria el nomenament a Budapest del senyor Doulcet, ex-encarregat d'Afers prop del Vaticà. S. M. no coneixia el senyor Doulcet i no tenia cap notícia desavantatjosa sobre aquest diplomàtic; respongué que no tenia, doncs, cap objecció a fer contra aquest nomenament. L'emissari francès pregà a S. M. de preparar un memoràndum exposant la necessitat d'una restauració a Austria Hongria, els inconvenients del règim actual i els avantatges de la política que seguiria el rei al seu retorn al tron.

Per últim, l'emissari ens informà que el Govern francès estava desitjós de tenir un representant permanent a París. El candidat havia d'ésser un home polític o un diplomàtic conegut, preferentment un hongarès que no hagués estat barrejat ni amb els orígens de la guerra, ni els excessos comesos durant el conflicte.

(El rei Carles proposà cinc candidats, escollint-se, finalment, el senyor De Charmant.)

LA PROMESA FRANCESA

El 29 de maig un nou emissari francès vingué a Hertenstein. Confirmà la retirada del senyor Berthelot, i ens féu saber que certs cercles governamentals hongaresos havien pregat a França de constrènyer al rei d'assignar la seva abdica-

Aquesta proposició fou rebutjada pel Govern francès, el qual n'informà al rei.

Una mica més tard, el Govern francès féu saber a S. M. que França veuria amb gust la seva tornada al tron del Danubi. La temptativa seria sostinguda oficiosament fins el dia en què es *trobarien davant d'un fet realitzat*.

Des que la restauració s'hauria establert fermament, França reconeixeria S. M. oficialment. Mentre França no tindria res de segur per oposar a la Petita Entesa, li calia anar amb molt de compte, per tal com els Estats que la componen són aliats de França.

El valor militar — més que dubtós — d'aquests aliats obligava França a sostenir la política de restauració i a contribuir a la reorganització dels exèrcits dels Estats novells.

LES REPARACIONS

Els pèrits han comprovat la potència econòmica d'Alemanya

DES DE L'ARMISTICI ALEMANYA HA CONSTRUIT 18,000 LOCOMOTORES I 400,000 VAGONS. EL SEGON COMITE DE PERITS PREPARA UNA MEMORIA -:- ES PRORROGAT L'ESTAT DE SETGE A PIRMASENS

París, 22.—L'Agència Havas assegura que contràriament a o que s'ha publicat, pel que toca a la proposició que ha de sotmetre's a la Comissió de Reparacions no s'ha ocupat de la conveniència de proposar que siguin tornades les colònies que foren d'Alemanya per augmentar la seva capacitat de pagament.

Sembla que els pèrits han arribat a un acord respecte de la considerable potència econòmica que posseeix el Reich i ha pogut comprovar que aquest no solament dedicà capitals enormes a l'execució d'obres públiques i despeses sumptuàries, sinó que des de la data en què va ésser signat l'armistici ha construït 18.000 locomotores i 400.000 vagons. Tots els pèrits, àdhuc els britànics, han reconegut l'evidència d'aquests fets. Cal fer constar que el Reich ha evitat l'haver de donar explicacions de les causes d'aquesta construcció anormal de vagons i locomotores en moments en què declarava impossible pagar els seus deutes i executar les reparacions, i no ha pogut donar explicacions satisfactòries.—Havas.

EL SEGON COMITE PREPARA UNA MEMORIA

París, 22.—El Comitè presidit pel senyor M'Kenna ha suspès les seves sessions fins el dia 3 de març.

Així els membres d'aquest Comitè tindran temps per acabar definitivament la memòria sobre la primera part de llur labor, o sigui el càlcul dels capitals alemanys evadits a l'estranger.

Les xifres que s'establiran comprendran el valor dels béns immobiliaris.

El Comitè no escometrà la segona part de la seva obra mentre els treballs del Comitè que presideix el general Dawes no estiguin més avançats.

La primera sots-comissió del Comitè que presideix el general Dawes abordarà l'estudi de la qüestió ferroviària quan el Comitè conegui la memòria dels tècnics, als quals rebrà en audiència.

La sots-Comissió del Pressupost no es reunirà demà, sinó que els seus membres continuaran examinant les matèries relacionades amb l'estudi del pressupost del Reich.—Havas.

LES INDEMNITZACIONS PEL TORPEDINAMENT DEL "LUSITANIA"

Washington, 22. — La Comissió mixta que entén en el torpedinament del "Lusitània" ha decidit que 57 dret-havents rebran la suma global d'un milió de dòlars com a indemnització.—Havas.

AL REICHSTAG EL MINISTRE DE LES REGIONS OCUPADES ACUSA FRANÇA DE PREPARAR UNA NOVA CAMPANYA CONTRA ELS ANTI-SEPARATISTES

Berlín, 22.—Al Reichstag, el ministre de Regions ocupades declarà que el moviment separatista al Palatinat ha terminat ja. Acusà França de preparar una nova campanya contra els anti-separatistes. Declarà, a més a més, que les càrregues imposades a la població són intolerables i insistí en la necessitat de restablir la unitat administrativa i econòmica en tot el territori alemany amb l'objecte de poder efectuar el pagament de les reparacions.—Havas.

ELS NACIONALISTES REGIONALISTES DEMANEN QUE LES ELECCIONS SE CELEBRIN EL SIS D'ABRIL

Berlín, 22.—Els elements directors dels partits nacionalistes han comunicat al canceller, senyor Marx, que les eleccions per al Reichstag haurien de celebrar-se el dia 6 d'abril, exposant les raons en què es funden.

Els restants partits polítics semblen poc disposats a adherir-se a les peticions dels nacionalistes.—Havas.

LA DIETA PRUSSIANA ADOPTA EL PROJECTE D'IMPOSTOS FISCALS

Berlín, 22. — Malgrat el vot del Consell d'Estat, la Dieta prussiana ha adoptat definitivament el projecte d'impostos fiscals.—Havas.

GRIP A BERLIN

Londres, 22. — Al "Daily Mail" li comuniquen de Berlín que a l'esmentada població moren setmanalment unes vint persones a causa de la grip. — Havas.

HA ESTAT PRORROGAT L'ESTAT DE SETGE A PIRMASENS

Coblença, 22. — L'Alta Comissió ha aprovat fins a últims de mes l'estat de setge a Pirmasens.—Havas.

NOVES MONEDES DE METALL D'UN, TRES I CINC MARCS

Berlín, 22. — El Banc de l'Imperi posarà en circulació unes noves peces de monedes de metall d'un, tres i cinc marcs, destinades a substituir els marcs-paper que han estat retirats de la circulació.—Havas.

EL NOU GOVERN DE TURINGIA

Berlín, 22. — La Dieta de Turíngia va elegir ahir el nou president i el nou Govern, tenint ambdues eleccions un caràcter merament dretista.

Pertany, en efecte, el nou president d'aquesta Assemblea, a la Unió Agrícola.

Quant al nou Govern està integrat per funcionaris que no solament militen en els partits de la dreta, sinó que, a més a més, exerciren la majoria d'ells iguals o semblants càrrecs en el règim anterior.—Havas.

EL CAP SEPARATISTA RHENA MATHES ES TROBA A LEIPZIG

Berlín, 22.—Segons el "Tageblatt" sembla que el cap separatista rhenà senyor Mathes es troba actualment a Leipzig, doncs un alemany expulsat de Rhenània que resideix ara a l'esmentada capital assegura haver-lo vist en un carrer de la mateixa.—Havas.

Els Soviets tornaran a encunyar les mateixes monedes d'avant-guerra

Londres, 22.—Diu el "Daily Herald" que els soviets han decidit tornar a encunyar peces d'or, argent i bronzo idèntiques a les d'abans de la guerra.—Havas.

AUSTRIA HA RECONEGUT ELS SOVIETS

Londres, 22.—Telegrafien de Moscou al "Daily Express" que el Govern austriac ha reconegut els soviets.—Havas.

ELS BOLXEVISTES REBEN L'AMBAIXADOR ITALIA AL SO DE LA MARXA REIAL ITALIANA

Moscou, 21.—El nou ambaixador italià prop del Govern dels Soviets, comte Gaietà Manzoni, arribà diumenge a Moscou a les tres de la tarda, essent acollit amb els més grans honors. Per la insòlita cerimònia que restableix els costums diplomàtics fou restablerta l'antiga etiqueta. Esperaven l'ambaixador a l'estació de Varsòvia l'encarregat d'Afers italià amb el secretari de la Legació, el cap del protocol i del cerimonial rus i altres funcionaris, ultra els representants de la premsa. Hi havia també una companyia de la guàrdia vermella, comanada per un general. Quan el comte Manzoni baixà del tren seguit del secretari, senyor Galante i de l'agregat comercial, senyor Mariani, la música tocà la marxa reial italiana.

El cap del cerimonial rus, senyor Florinski, irreprotxablement vestit de negre, amb capell cilíndric, saludà l'ambaixador italià en nom del senyor Txitxerin. Al voltant seu s'hi apilaven nombrosos fotògrafs i filmadors russos i americans. El comte Manzoni travessà el vestíbul i sortí a la plaça exterior de l'estació, aturant-se per presenciar el pas de la companyia d'honor, que desfilà saludant-lo amb poderosos hurras, i formà un ample quadrat, darrera el qual s'hi apilava la multitud. La música sonà aleshores l'himne revolucionari bolxevista, mentre l'ambaixador es dirigia a l'estatge de l'Ambaixada.

Com a primera afirmació de la represa de relacions comercials entre Rússia i Itàlia, s'ha fundat la Cambra de Comerç italo-russa, comptant entre les seves primeres adhesions de signataris el senyor Krassin. Hom parla també de la constitució imminent d'una banca italo-russa.

¡JABÓN EN COPOS PARA LANA Y TEJIDOS FINOS
LUX
LUX quita la suciedad de los vestidos por su propia acción y sin necesidad de frotarlos con fuerza. LUX no puede estropear ni el tejido más delicado. Los vestidos tendrán la misma limpieza y el mismo aspecto que cuando nuevos

LUX NO PUEDE ESTROPEAR NI UNA HEBRA DE SEDA
The Spanish Trading Co. Montcada, 3

SOLER i TORRA G.MANS
BANQUERS
RAMBLA DELS ESTUDIS, 13, i BONSUCCÉS, 1
VALORS - CUPONS - GIRS - CANVI
Negociem tots els cupons venciment primer de març

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 22 febrer de 1924

1. SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATI. (Observacions d'Europa, Nord d'Africa i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils):

Els nuclis de pertorbació atmosfèrica de la Península Ibèrica han perdut intensitat i actualment resten limitats a la Mediterrània occidental, els efectes de la qual són sentits a Andalusia i Nord d'Africa amb vents forts i algunes pluges isolades, així com també forta maror a tota la costa mediterrània.

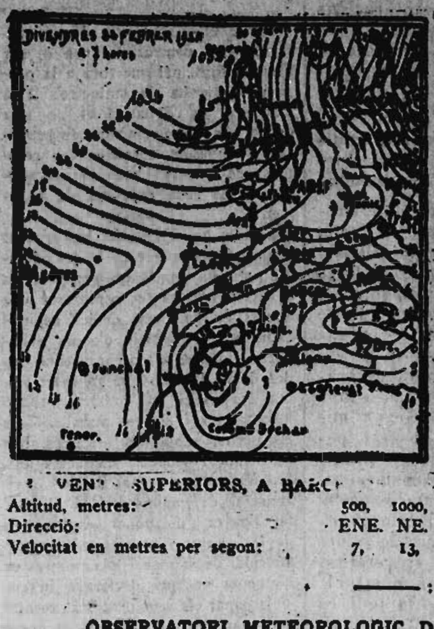

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA, A LES 8 DEL MATI. (Observacions de la Xarxa Meteorològica catalana, comunicades per telèfon):

El bon temps és gairebé general a Catalunya, dominant vents fluixos de direcció variable. — Les temperatures continuen essent baixes a l'interior, observant-se una mínima de 8 graus sota zero al llac Estangento.

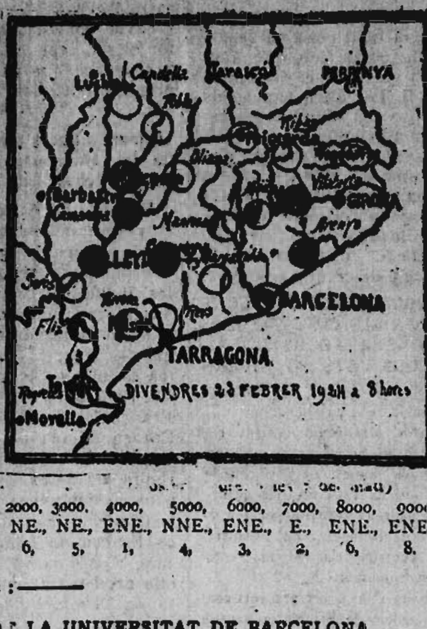

3. VENTS SUPERIORS, A BARC[illegible] les 7 del matí)

Altitud, metres:	500,	1000,	2000,	3000,	4000,	5000,	6000,	7000,	8000,	9000
Direcció:	ENE.	NE.	NE.,	NE.,	ENE.,	NNE.,	ENE.,	E.,	ENE.,	ENE.
Velocitat en metres per segon:	7,	13,	6,	5,	1,	4,	3,	2,	6,	8.

——— : : ———

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13 i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 758'1, 756'8, 756'5. — Termòmetre sec: 7'3, 11'1, 10'1. Termòmetre humit: 5'1, 7'8, 7'8. — Humitat (centèssimes de saturació): 69, 60, 70. — Direcció del vent: NE., S., SSW. — Velocitat del vent en metres per segon: 3, 4, 2. — Estat del cel: quasi serè. Classe de núvols: fracto-cúmuls, cirrus-strats; frac-to-cúmuls; fracto-strats.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 12'8. — Mínima: 7'3. — Mínima arran de terra: 4'9. — Oscillació termomètrica: 5'5. — Temperatura mitja: 10. — Precipitació aiguosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 0'0 milímetres. — Recorregut del vent en igual temps: 310 quilòmetres.

LA MUSICA

LICEU

“RUSALCA”, llegenda dramàtica, música d'Antoni Dvoràk, llibre de Jaroslav Kvapil.

Fa pocs dies, a propòsit de l'estrena de “La núvia venuda”, de Smetana, alludiem a la significació que per a la nació txeca té l'obra d'aquest gran artista. A ell hem de retornar en parlar de Dvoràk. La llevor que amb aquesta obra i amb l'exemple de la seva vida va sembrar, donà immediatament els més ufanosos fruits, car, mort ell, els músics joves del seu temps seguiren l'orientació marcada per aquest gran vident, i un dels que amb més fervor seguí les seves inspiracions fou Antoni Dvoràk (1841-1904), que es formà al costat de Smetana i pogué sentir de prop la vibració d'aquell esperit heroic i sublim.

La figura de Dvoràk no té, com la de Smetana, els caràcters que fan sortir a aquesta de la seva significació com a músic per prendre'n una altra, més complexa, que arriba a assolir els atributs d'un símbol dins el seu poble. Però Dvoràk fou un hereu ben digne d'aquell gran home i gran artista, sabé usar noblement dels avantatges que la seva situació li oferia, i la seva obra respon amplament als deures que li imposava una successió de tanta responsabilitat.

La seva producció musical és copiosa. Va deixar nou òperes, cinc simfonies i una gran quantitat d'obres orquestrades (poemes simfònics, obertures, etc.), un oratori i una missa, música “da camera”, cançons i nombroses composicions per a piano, entre les quals les més conegudes són les “Danses eslaves” i les “Llegendes”. Tota aquesta música fortament impregnada de saba popular.

Dvoràk era ja apreciat aquí per les seves obres “da camera”, composicions per a piano i alguna obra orquestral. La seva simfonia anomenada “del Nou-Món” ha estat executada a Barcelona i l'ha fet conèixer com a un músic de gran empenta, i en l'estructura de les altres obres que ens havien arribat s'hi veu tot seguit la traça d'una mà de mestre, fort en la tècnica i dotat d'una vena melòdica exuberant. En la seva orquestra, malgrat servir-se encara de procediments que avui no ofereixen novetat, s'hi palesa un gust exquisit en la recerca de timbres i s'hi troben intuïcions genials. Es sempre elegant i fluid sense arribar a refinaments massa alambicats, i compacte i dens sense pesantor.

El caràcter d'aquesta important figura de la música txeca, en el teatre ens era desconegut fins ara, i l'estrena de “Rusalca” creiem que no ens autoritza del tot a formar-ne idea. Confessem lealment que aquesta obra ens ha decebut bon xic, i no perquè hi hagi en ella elements ben apreciables, sinó perquè esperàvem molt més del músic, tal com el coneixíem. Fem constar tot seguit que el llibre no dóna lloc a desenrotllar una partitura de l'extensió d'aquesta, i precisament la fidelitat del músic a l'esperit i caràcter de l'assumpte l'havia de fer caure fatalment en el defecte capdal que aquella té, al nostre entendre: en la uniformitat i monotonia d'ambient, que ja en el primer acte, d'una hora de durada, s'accentua: monotonia que no aconsegueixen trencar les escenes més mogudes del segon, i esdevé en el tercer del tot depriment.

A més a més, en aquesta música la personalitat del compositor no s'afirma en cap moment amb caràcter propi i ben dibuixat. Es una música plena d'influències heterogènies i que més d'una vegada cau en una banalitat desconcertant. Amb tot, però, el treball temàtic és interessant, hi ha desenrotllaments melòdics d'innegable bellesa i l'orquestració és un model de tècnica i de bon gust, plena d'exquisideses i de trets inesperats.

La interpretació d'aquesta obra pels simpàtics artistes txecs, tot i no haver assolit la perfecció que era d'esperar, fou ben acceptable, distingint-se en els paperr principals la sopran senyora Miranova (Rusalca), la contralt senyora Temnikova, el tenor senyor Marak i el baix senyor Novak, de veu esplèndida. Els demés intèrprets, senyores Klimova, Zaludova, Stepanova, Greyova i Kranova, i senyors Bohm i Horsky, van estar també ben encertats en la seva tasca.

Hem de fer un elog ientusiàstic del senyor Jaroslav Kvapil per la seva acurada direcció escènica, que no negligeix el més petit detall. Es tot un artista del teatre i amb gust el veuríem actuar sovint.

El decorat, dins el seu caràcter d'elegant estilització i brillantor oriental, és notabilíssim i ben adequat a l'ambient feèric de l'obra, i el vestuari ric i vistós.

El cos de ball, que en aquesta òpera té una important intervenció, actuà de manera notable i assolí excellents efectes de plàstica.

El públic va fer un bon acolliment a aquesta estrena, i els artistes, director d'orquestra i director d'escena hagueren de sortir al final de totes les actes a rebre ben afectuoses ovacions.

X.

CONCERT A FIGUERES

[illegible] de Figueres, fa pocs dies, un interessant recital de cançons per la notable sopran senyoreta Pilar Rufí, a la qual acompanyà el distingit pianista i compositor senyor Antoni Marquès.

El programa, format amb obres de Grieg, Mandiczewsky, Franck, Duparc, Moninzko, Borodine, Stravinsky, Marot, Azkue, Balakireff, Barberà, A. Mestres, Juncà, A. Marquès, Zamacois, Casajús i Lamote, fou unànimement celebrat pel públic figuerenc, i els dos artistes obtingueren un èxit ben franc, afegint al programa, encara, per correspondre als aplaudiments, la cançó “Primavera-Estiu”, de l'esmentat compositor A. Marquès.

A L'ORFEO DE SANS

professora N'Assumpció Montre de la tarda, tindrà lloc a l'Orfeó de Sans un notable festival, sota el programa que s'esmenta a continuació i el profit del qual és destinat a una projectada excursió:

Primera part: Cançons amb gestos, sota la direcció de la professora N'Asumpció Monné, i ballets per l'Esbart de Dansaires de la mateixa entitat, dirigits pel senyor Baldebey.

Segona part: Concert per les tres seccions de l'Orfeó, director En Normand Solé, cantant-se el programa següent:

“Cant de la senyera”, “Muntanyes regalades”, “La mort de la núvia”, “D. Joan i D. Ramón”, “Cançó de'l Madre”, “El cant dels ocells”, “La sardana gran”, “Empordà i Rosselló”, “La núvia malaurada”, “Ocellada”.

A la nit escollida audició de sardanes per la cobla L'Arbucienca.

INTIMA DE CONCERTS

La Direcció de l'Associació Intima de Concerts es complau en notificar als seus adherits i al públic filharmònic barceloní, que ha obtingut dels artistes Messieurs Robert i Marius Casadesús, pianista i violinista, respectivament, i Maurice Marechal, violoncellista, a càrrec dels quals està confiat el concert de demà diumenge, a la tarda, a la Sala Mozart, que incloguin en el programa algunes obres de virtuositat. Així, doncs, el dit programa ha quedat integrat amb les següents composicions:

Mendelssohn: Trio, op. 49.—Chausson: Poeme. — Chopin: a) Ballade. —Debussy: b) La puerta del vino.—Chabrier: c) Scherzo-Valse. — Boellmann: Variations symphoniques. — R. Schumann: Trio núm. 3, op. 110.

ORQUESTA SIMFONICA

L'Orquestra Simfònica de Barcelona anuncia per a demà, diumenge, al matí, al teatre Eldorado, el quart concert de la 15.ª sèrie de Matinées Líriques Populars. Aquesta audició, a la qual correspon el nombre 216 de les dutes a terme per l'esmentada entitat, tindrà interès molt especial, a causa d'haver estat inclosa en el programa de la mateixa l'escena final del drama líric de Wagner, “El capvespre dels deus”; la part de Brunhilda ha estat confiada a la distingida artista senyoreta Cailao.

En aquesta sessió es repetirà la “Simfonieta sobre temes russos”, de Rimski-Korsakow, tan aplaudida en el primer concert de la present tanda. Completaran el programa l'obertura “Coriolà”, de Beethoven, i “Remors de la selva” i “Marxa fúnebre a la mort de Sigfrid”, de Wagner.

ORFEO MONTSERRAT

Demà diumenge, a les cinc de la tarda, l'Orfeó Montserrat, del Centre Moral Instructiu de Gràcia, donarà un concert extraordinari.

La primera i tercera part aniran a càrrec de l'Orfeó, cantant obres de Millet, Dowland, Bach, Pérez-Moya, Sanxo-Marraco, Vittòria, Comelles-Ribó, Mozart, Becanins, Pujol, N. Freixes i Jannequin, oferint la particularitat d'estrenar-se la sardana “A Sant Medi”, de Narcisa Freixes.

La segona part anirà a càrrec dels concertistes Na Lluïsa Torrà, pianista, i En Josep Torrà, violoncel, executant obres de Godard, Schubert, Max Bruch, D'Ambrosio, Morera i Saint-Saens.

Interviu amb un gat

“La Veu de Catalunya” publica un article sota l'encapçalament de “Els gats de la Diputació”.

Heu's aquí els principals paràgrafs:

“La conversa es féu tot seguit molt animada, convencent-nos que el gat amb qui parlàvem era molt intelligent, molt coneixedor de la casa i molt xafarder.

Començà per explicar-nos tota la vida que fan els gats al Palau, el que mengen, el perquè de les visites que es fan, no sols amb gats de l'Ajuntament, sinó també amb els de la Catedral... La veritat és que tot això no ens interessava gran cosa.

—Quina vida fan els nous amos d'aquesta casa?—li preguntàrem. No ens ho féu pas dir dues vegades.

—Des que van entrar sols un problema els ha preocupat; el discurs del senyor Sala. Se'n féu un primer tiratge de cent mil exemplars, el compte del qual ha costat bon xic més que les despeses de representació de tot un any. Tots els empleats de la casa i totes les màquines d'escriure estan ocupats en la tramesa d'aquell discurs. S'agafa l'Anuari Riera i el Baylli Bayllière i, poble per poble, es va trametent a tots els ciutadans que allí es troben anotats. Sols li diré que van per ordre alfabètic de províncies, que tot just són a Badajoz, i que aquest vespre quedaven ja posats sis mil segells. Jo li asseguro que a la recaptació de Correus s'hi coneixerà de debò.

“El senyor Sala—segueix dient-nos el nostre amic—passa sis o set hores cada dia al seu despatx. El visita molta gent. Es veu que fins i tot això el comença de cansar, perquè l'altre dia, en sortir del seu despatx, un capellà que ja hi havia estat tres o quatre vegades va dir als conserges: “Si algun dia torna aquest senyor diguin-li que no hi sóc. Després saberen que era mossèn Alcover.”

“El nou Consell es veu que vol treballar molt. Així com abans sols tenien secretari particular els dos presidents, ara en tenen tots els consellers. I fins i tot han installat en un despatx un senyor que diu que els ha d'ajudar molt i que tot el dia és a la casa. Aquest senyor era el secretari de la Unió Monàrquica Nacional. Sembla que han de consultar-li-ho tot. Un altre dels consellers, per aprofitar més el temps, s'ha fet comprar una màquina d'escriure marca “Corona” i amb la dita màquina escriu sense parar, dintre del tren, mentre va i ve de Lleyda, on té el domicili.”

“Sap quin és el diputat que treballa més?—ens diu tot d'una el nostre gat.—El senyor Conde, de “El Siglo”. Està examinant tota la comptabilitat passada. Des de quarts de deu fins a quarts de dues s'està cada dia regirant els llibres de comptes i examinant comprovants. Als empleats de comptabilitat els té amoïnats. Sembla que fins repassa les sumes. Hom diria que cerca alguna cosa que no troba.

“Als diputats anteriors es veu que els tenen molta quimera. Avui han donat l'ordre terminant que no surti cap paper, ni llibre, ni paquet dirigit a cap dels dits diputats. Es veu que tenen por que a la casa encara quedi algú que es comuniqui amb els diputats esmentats.”

En arribar a aquesta punt, el nostre gat ens diu que s'ha de retirar, perquè és l'hora que ha de rebre la visita dels gats de l'Ajuntament.”

Demà, diumenge, es posarà
a la venda
el quart fascicle de
“ELS CONTISTES
::: CATALANS” :::
amb dos selectes contes de
N'ERNEST MARTÍNEZ
FERRANDO
Il·lustrats per En [illegible]
Preu: 25 cts.

CRONICA DE CULTURA

Conferència del doctor Bonilla a l'Ateneu

“RELACIONS ENTRE LES LITERATURES PENINSULARS”

Davant un públic nombrosíssim ahir, a les sis de la tarda, donà el doctor Bonilla i Sanmartín, a l'Ateneu, la seva anunciada conferència sobre les “Relacions entre les literatures peninsulars”. El senyor Pere Rahola, president de la casa, presentà el conferenciant.

El doctor Bonilla, en la seva curta digressió, examinà breument, però amb àgil claredat, la mútua influència a través dels segles d'atuïment i de progrés de les tres literatures ibèriques: la galaico portuguesa, l'espanyola i la catalana.

Assenyala la unitat de Galícia i Portugal “que hom no comprendria separades si no fos per les circumstàncies polítiques”. La “saudade”, aquesta melancolia inefable, és l'ànima de la literatura galaico-portuguesa. Tot seguit explica les èpoques en què pot ésser dividida: l'una, de floreixença, que comprèn des del XII al XVI segle. Durant tot aquest temps influeix sobre la literatura espanyola. En gallec escriviren Alfons el Savi i els poetes espanyols de l'època. Al començament del XVI, però, s'esdevé un fenòmen a la inversa: Macias i Juan Rodríguez del Padrón són testimonis de la puixança de l'espanyol en la literatura de Galícia i Portugal. En el segle XVII aquesta puixança és tan forta que pot dir-se que la cultura espanyola absorbeix la vida portuguesa. El breu renaixement gallec del segle XIX no significa gaire cosa.

La literatura catalana presenta també distintes èpoques. Trobadors catalans cantaven i escrivien en català a la Cort d'Espanya. Entre els segles XIV i XV, el marquès de Santillana, en la famosa carta al Condestable de Borbón, menciona Auzies Marc, Jordi de Sant Jordi, i altres. Això vol dir que les lletres catalanes eren conegudes a Espanya. Durant l'Edat Mitjana els més importants llibres catalans són traduïts a l'espanyol: el “Blanquerna”, el “Fèlix de les Meravelles”, la “Disputació de l'Ase”, la Teologia Natural de Sabiude, els poemes d'Auzies Marc. Es l'època d'esplendor i d'expansió.

Als segles XVII i XVIII decau. Però, diu el doctor Bonilla, la decadència ni és tan gran com sembla ni és deguda a causes polítiques. Es una decadència que comença ja en el segle XVI. Cita casos significatius. I com a confortador esmenta l'exemple de Boscà, que renova la lírica espanyola.

La conferència del doctor Bonilla acabà amb una crida als intellectuals catalans, per la unió, a despit de tot. Advocà per la mútua coneixença. Vella tonada! Molts dels oients aplaudiren, però, la noble intenció que semblava bategar en les paraules del doctor Bonilla i Sanmartín.

SEMINARI D'HISTORIA I ARQUEOLOGIA

Avui, dissabte, a les 6'30 de la tarda, al Seminari d'Història i Arqueologia de la Universitat, tindrà lloc la sessió científica mensual de l'Associació Catalana d'Antropologia, Etnologia i Prehistòria. Es llegiran les següents comunicacions: A. Rosell i Vilà: “La raça bovina marinera”. Lluís Trias de Bes: “Bases per a la determinació del nostre tipus antropomètric. Exposició d'algunes dades obtingudes sobre el riu”.

• • •

S'ha nomenat per regentar els laboratoris del nou Servei d'Orientació Professional de Sabadell, el doctor Eladi Vila Cuñer, metge inspector escolar.

En el local d'aquest servei es va celebrar el passat diumenge una reunió en la qual el senyor Saullehy i el doctor Vila Cuñer explicaren als professors i professores allí reunits, la significació de l'Orientació professional i de la collaboració que poden aportar aquells elements a la prestació del servei alludit.

A LA REIAL ACADEMIA DE BONES LLETRES

En la sessió celebrada el dimarts dia 19 del corrent per l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, el senyor Lluís Carles Viada i Lluch dissertà sobre el tema: “Cervantes deixà amics a Barcelona?”. Després de cridar l'atenció sobre l'extrem personalíssim de l'elogi de Barcelona en el “Quijote”, on Cervantes l'anomena “correspondencia grata de firmes amistades”, i de demostrar amb exemples de les seves obres que són catalanismes ço que molts crítics creuen arcaismes, galicismes i italianismes, passà a fixar com a probable estada de Cervantes a Barcelona els anys anteriors a 1569, o sia els boirosos anys de la seva jovenesa. A tal fi, esmenta tot quant hi ha a les obres de Cervantes referent a Barcelona i als catalans, el qual autor no els hauria elogiat com ho féu si no hagués romàs ací una llarga temporada. Nomena entre els principals amics del famós escriptor a Barcelona l'escriptor i militar d'Alguer Antoni de Le Frasso, i els impressors Pere i Pau Malo; féu veure els punts de contacte que tenen, especialment en llur amor a Barcelona amb l'illustre escriptor, aduint a l'efecte frases de “Los diez libros de Fortuna de Amor”, del primer, i d'obres de cavalleria i referents a Lepant, impreses pels dits impressors Malo. Terminà esmentant també com a probables amics de Cervantes en aquesta ciutat, l'algutzir Sebastià de Cormellas, l'humanista Francesc Calza, la poetessa Janota Torrelles, tots els quals donaren lloc amb llur afecte i estima al famós escriptor, que pogués dir de Barcelona que era “correspondencia grata de firmes amistades”.

LAQUES DEL JAPO A L'ESCOLA DELS BELLS OFICIS

Dimarts passat, al domicili del decorador En Jaume Marco, tingué lloc l'obertura de la primera caixa arribada del Japó contenint laques per a la realització de treballs amb aquesta matèria.

Per celebrar aquest fet, que marca una fita en el procés modern dels Bells Oficis a la nostra terra, es reuniren en l'esmentat taller els senyors Lluís Bracons i esposa, mestres laqueadors: En Tomàs Aymat, mestre tapisser; el dibuixant P. Inglada, el moblista J. Valls, En J. Cañadas, de l'Exposició Internacional del Moble, i el ceramista J. Llorens i Artigas, secretari de l'Escola Superior dels Bells Oficis.

Després d'haver desembalat les laques, que esperem veure aviat transformades en obres que honorin els nostres interiors i l'Art de Catalunya, la senyora Marco obsequià els presents amb un exquisit lunch.

Del Municipi

EL PROVEIMENT DE CARN

Segons les bases aprovades per l'Ajuntament per contractar amb l'Associació de carnissers el proveïment de les carns de bestiar boví, aquesta va contraure l'obligació d'efectuar matances alternes de bou i vedella, fent tres matances setmanals de cada mena de carn.

Avui ha correspost la matança de bou, i el nombre de bestiar d'aquesta classe que ha estat sacrificat, ha estat de 122, i 5 vedelles.

L'Associació de Carnissers està obligada, segons les esmentades bases, a escorxar setmanalment 360 bous, que correspon al dia, 120.

LA COMISSIO D'EIXAMPLA

La Comissió d'Eixampla, a la seva darrera sessió, després de realitzar una visita d'inspecció als terrenys que han d'ésser allargaments del carrer de Les Corts Catalanes des de la plaça de Les Glòries al carrer de Sant Joan de Malta, tractà de l'assumpte, resolent-se portar endavant amb tota activitat l'allargament de l'esmentat carrer, encarregant-se, al dit fi, al director general dels Serveis tècnics, que redacti amb urgència un projecte i pressupost de les obres, per tal d'efectuar l'explanació dels terrenys, la collocació de voreres i la plantació de l'arbrat. En la visita efectuada, pogué comprovar-se l'existència d'alguns nuclis de barraques, si bé això no ha de dificultar l'obra, tota vegada que en començar les explanacions aquelles hauran d'ésser enderrocades.

Els vocals senyors Madorell i Mundó, que s'hagueren d'excusar d'assistir a la visita d'inspecció per impossibilitat material de trobar-s'hi, acudiren a la reunió que la Comissió d'Eixampla efectuà després, ratificant en un tot amb llurs vots l'acord de la Comissió.

COMPLIMENTANT L'ALCALDE

Han complimentat l'alcalde: els consellers de les companyies del Gran Metropolità i Metropolità Transversal, senyor Gaminde i Vinyes; l'exsenador senyor Través, el senyor Carles Muntadas, una comissió de venedors del Mercat d'Hostafrancs; una altra comissió de patrons cirabotes, pr parlar-li de la reglamentació dels cirabotes ambulants; una altra d'empresaris d'espectacles públics, acompanyada de l'ex-regidor Jesús Pinilla; una altra de propietaris i veïns de la barriada de Vallcarca, interessant que s'obligui a la Companyia del Metropolità a enderrocar les obres que ha efectuat sense permís i que s'apartin del plànol aprovat per l'Ajuntament per convertir la Riera de Vallcarca en carrer urbanitzat; una altra de comerciants del gremi de magatzemistes d'ous a l'engròs, interessant que en el cas de pròrroga o continuació del vigent concert, s'obligui a l'arrendatària actual publicar en el “Butlletí Oficial” de la província un avís concedint la facultat de formar part com a socis de l'entitat arrendatària o concertant, tots els comerciants del gremi que justifiquin llur condició de majoristes; el tinent coronel d'artilleria Josep Dorado, el capità de cavalleria Ferran Dorado i el gerent de l'empresa “Los Tiroleses”, senyor Pérez Aguirre.

ACLARACIONS A UNA NOTA

Havent sorgit per part d'alguns contribuents dubtes sobre una nota publicada referent a la devolució de les quotes d'inquilinat satisfetes per societats anònimes sotmeses a l'arbitri sobre el producte net, l'Alcaldia, amb l'objecte d'evitar als contribuents i a les oficines municipals lamentables pèrdues de temps, fa avinent a tots els contribuents que es troben en aquest cas, que l'ordre en el qual han de procedir a legalitzar llur situació, és el següent:

Primer.—Pagament de les quotes de l'arbitri sobre el producte net de les anònimes i comanditàries per accions corresponents als exercicis 1921-1922 i següents, formulant a l'Administració de Contribucions la declaració corresponent si ja no l'haguessin efectuat.

Segon.—Presentació del rebut corresponent a l'oficina central de l'arbitri d'inquilinat (carrer de Bellafila, 3). Efectuada aquesta presentació, l'oficina central esmentada tramitarà d'ofici, amb tota rapidesa i sense necessitat de comparèixer novament l'interessat, la devolució de les quotes d'inquilinat corresponents a cada un dels exercicis pels quals vagi satisfent les quotes de l'arbitri sobre el producte net de les anònimes i comanditàries per accions.

Els Teatre

ROMEA

Avui, dissabte, a la nit, debutarà en aquest teatre el nostre gran actor Enric Borràs, amb l'obra cabdal d'En Guimerà, “Terra Baixa”.

Demà, diumenge, a la sessió de dos quarts de sis tornarà a representar “Terra Baixa”, i a la nit la famosa obra d'En Russinyol, “El místic”.

POLIORAMA

Molt aviat debutarà en aquest teatre per donar-hi cinc úniques funcions, la genial actriu Roser Pino.

L'obra elegida per a la inauguració és la nova producció dels germans Quintero, “Cristalina”, que ha obtingut un gran èxit.

Entre el repertori figuren també les obres “Concha limpia” i “Deslumbramiento”, aquesta última d'En Puig i Ferrater. D'aquestes obres, la senyora Pino en fa una veritable creació.

CRONICA JUDICIARIA

AUDIENCIA [illegible]

Vista de causes

A la secció primera s'ha presentat Josep Ortiz [illegible], acusat d'un delicte d'[illegible]. El fiscal ha demanat per al processat la pena d'un any, vuit mesos i 21 dies de presidi correccional i indemnització de 9,000 pessetes.

Per respondre d'un delicte d'atemptat als agents de l'autoritat ha comparegut a la secció segona Tomàs Bernabeu Martí, menor de divuit anys. El fiscal li ha sollicitat com a càstig la pena de quatre mesos i un dia d'arrest major, multa de 250 pessetes i indemnització de 50 pessetes al guardia jurat lesionat.

A porta tancada, i a la Secció Tercera, s'ha celebrat la vista de l'incident del recurs de reforma presentat pel representant del processat Josep Maria Tarrés Piera contra l'aute de processament dictat pel Jutjat de la Barceloneta, en mèrits de sumari per ocupació i venda clandestina de cocaïna i morfina.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—Barceloneta: Caixa d'Estalvis contra R. Doncel.—Manresa: Interdicte, Lluís Casanovas contra Jaume Sitges.

Sala segona.—Sud: Executiu, The Royal Banck of Canadà contra Pius Cabañes Font.—Terrassa: Pobresa, Pau Mas contra Camil Quer.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera.—Drassanes: Estafa, contra Josep Soler.

Secció segona.—No té assenyalament.

NOVES RELIGIOSES

Quaranta hores: Església dels Agonitzants. Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

—Cort de Maria: Avui es fa la visita a Nostra Dona de l'Estrella, a Santa Anna.

— Comunió reparadora: Església dels PP. Franciscans, a Sant Gervasi.

— Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori. Torn de Maria Mare de les Animes.

ESGLESIA DE LA MARE DE DEU DE L'AJUDA

Demà, el V. T. O. de Sant Francesc celebrarà la funció mensual reglamentària. La missa de comunió general serà a les vuit i s'aplicarà en sufragi de la terciària Magdalena Vallhonrat. Farà la plàtica el Rnd. P. Josep de Besalú.

A les sis de la tarda es començarà la funció reglamentària.

• • •

Demà, diumenge se celebraran misses de dos quarts de sis fins a la una. A dos quarts de vuit explicació de l'Evangeli del dia pel Rvnd. senyor Ecònom. A les vuit, missa de comunió general de l'Arxiconfraria Teresiana, amb plàtica preparatòria pel Rvnd. doctor En Romà Freixa, Pbre. A les nou, darrer dels set diumenges dedicats a Sant Josep. A les deu, ofici. A dos quarts de dotze, visita espiritual a Nostra Dona de Montserrat. A les dotze, Salutació Mariana. A dos quarts d'una, plàtica doctrinal pel Rvnd. doctor En Ricard Aragó, Pbre.

Tarda, a dos quarts de quatre, ensenyament del catecisme. A les sis, l'Arxiconfraria Teresiana celebrarà la funció de reglament amb sermó pel Rvnd. P. Demetri Zurbitu, S. J.

PARROQUIA DELS SANTS JUST I PASTOR

L'Associació del Via-Crucis perpetu i vivent, establerta canònicament en aquesta església parroquial, es complau en comunicar als seus socis i tots els altres fidels que el pietós exercici del Via-Crucis es practicarà en la forma de costum el quart diumenge del present mes, dia 24, dominica de Sexagèsima, a dos quarts de set del vespre, després del rés del Sant Rosari, acabant-se amb l'Adoració a la Imatge de Jesús Crucificat.

PARROQUIA DE SANT PAU

Diumenge, dia 24 de febrer, a les vuit del matí, quart dels set diumenges a Sant Josep i exercicis en honor de la Verge Miraclera. A les deu, Missa cantada. A les onze, Visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat, reunió de zeladors de l'apostolat. A les dotze, sermó sobre la Lliga Espiritual contra el Mal Parlar, per Mn. Miquel Angli Pb. Vicari.

A les tres de la tarda, catecisme parroquial a dos quarts de cinc, Sant Rosari, visita al Santíssim, exercicis en honor de la Mare de Déu del Carme, sermó com a la missa de primera, i tot seguit assaig de cants populars per als dies d'Exercicis Espirituals.

La Política

EL SENYOR LLOPIS SE'N VA DE LA U. M. N.

L'ex-tinent d'alcalde En Noel Llopis ha donat de baixa de la U. M. N., dimitint, naturalment, els càrrecs que ocupava en aquesta floreixent agrupació política.

Ens en fem creus. Què deu haver passat? Justament ara que la U. M. es troba en el període de les vaques grasses.

ACTIVITAT EXEMPLAR

Retallem del Diario de Gerona *les dues següents notícies:*

"La Junta de gobierno de los Establecimientos de Beneficencia de la Mancomunidad, compuesta por ahora de los diputados gubernativos señores Casadevall, Pol y Vilahur, se ha apresurado con celo extraordinario a disponer obras urgentes en la fachada de la Casa de Misericordia, a fin de que en la misma queda únicamente una asta para izar bandera en días de fiesta, en vez de dos como había hasta ahora. Para las obras de referencia ha sido necesario montar un complicado andamiaje.

"Con igual celo que la Junta de gobierno de los Establecimientos de Beficencia, en las Casas Consistoriales se procedió días pasados a suprimir una de las dos astas para banderas que había en las fachadas de las mismas, y a cambiar la situación de la única que se deja, habiéndose colocado ahora en la parte superior de la almena central de dicha fachada."

DEL TEMPS DE L'ESPARTERO.

El *periòdic* Endavant *exhuma, amb permís de la censura, el següent diàleg del temps de l'Espartero, però que resulta de tots els temps:*

"Una de les vegades que pujà al poder el general Narvàez es presentà a felicitar-lo un amic governador de província.

Cert individu que era present exclamà:

—Home, vostè ha felicitat l'Espartero, la coalició que el féu caure, la unió lliberal, els històrics... és vostè molt voluble.

—Jo voluble? — replicà l'interpellat. Senyors, poso el cel per testimoni que sempre he professat una mateixa idea: ésser governador de província."

EN JOAN MASO, DE CASTELLO.

El corresponsal de El Gironès *a Castelló d'Empúries publica una nota necrològica, de la qual n'extreiem el principal paràgraf:*

"El dia 16 del mes que som morí a Castelló, a l'Hospital, el professor municipal de solfeig, En Joan Masó, el qual estava malalt des del dia que a causa d'una denúncia falsa, fou cridat a declarar pel jutjat militar, el qual no li trobà motiu de processament. Sentint-se morir, cridà els seus deixebles, i després d'acomiadar-se'n els repartí els instruments de la seva propietat, i sabem que ha deixat el seu capital a l'Hospital de la vila."

EL SENYOR BARO DE GUELL.

L'ex-diputat a Corts per Arenys de Mar senyor baró de Güell torna a ésser a Barcelona, donant per acabat el seu viatge per mar.

EL SENYOR BORDAS DE LA CUESTA.

L'ex-alcalde de Castelló d'Empúries senyor Bordas de la Cuesta continua reclòs a la presó de Figueres, sense que se li hagi obert procés.

Ja fa tretze setmanes.

EL LECTOR DIU...

ENTORN D'UNA CONFERENCIA

Sr. Director:

Per tal d'esvair un recel que fàcilment pot haver arrelat en l'ànim d'aquelles persones de bona fe que segueixen amb interès el moviment musical de la nostra terra, degut a una informació tendenciosa que de la meva conferència del passat dijous a l'Ateneu Barceloní ha estat donada per un diari de Barcelona, em veig obligat a pregar-vos que em dispenseu la mercè d'inserir en el diari de la vostra digna direcció unes paraules de justificació.

En l'alludida conferència no vaig fer altra cosa que exposar sincerament el meu pensament, fruit d'una llarga experiència conquerida en la meva actuació constant i experimental, limitada avui gairebé pot dir-se als infants de l'Ateneu Igualadí.

Ben lluny de mi va estar el propòsit de ferir susceptibilitats. Vaig obrar únicament inspirant-me en un bon desig de collaborar amb el meu humil esforç a la tasca feixuga, però molt necessària al meu entendre, de l'educació musical del nostre poble, avui, malauradament, de tothom massa oblidada, per incompresa.

Manifestacions tendencioses com les que ens ocupen solament poden servir per tallar les ales dels que amb la major bona fe i entusiasme es preocupen i es desvetllen en fer quelcom en profit de la nostra cultura.

Manuel Borguñó

LECTOR I LLEGIDOR

Sr. Carles Soldevila:

Soc un assidu lector de la vostra llegidora prosa. M'enteneu? Es perquè la tenia tan llegidora que em fa [illegible] que em digueu llegidor, a mi que no soc sinó lector. El llegidor, admet Soldevila, sou vos. Car la una [illegible] nova de temps, confirmada de paraula pel senyor Fabra, que llegidor vol dir exclusivament *llegible*, com de *bon llegir*, *fàcil a llegir*, i el que llegeix es diu *lector*, per bé que en els temps paleolítics dels descastellanitzants ansesolta pogués semblar un castellanisme. Ens caldria, a més, fer reviure aquells derivats verbals en *dor*, com *entenedor*, *albirador*, *rebedor*, *naixedor*, *llegidor*, significants el que ha d'ésser entès, albirat, etc., afegint-hi de vegades un sentit de facilitat. Es per ajudar a depurar la llengua i fer més admirable la vostra prosa que ha gosat a distreure-us uns moment el vostre lector.

Carles Valls

LA RECATALANITZACIO DELS COGNOMS

Sr. Director:

Temps enrera començà d'estendre's el lloable costum entre els catalans amb cognom desfigurat de recatalanitzar-lo retornant-lo a la seva puresa—i bellesa!—originària. En revistes i diaris, entre els quals excellia el vostre, els cognoms que una corrupció secular havia estrafet, sovint ridiculitzant-los, apareixien renovellats, frescos, gentils, escrits en just catalanesc.

Sembla, però, que aquesta habitud de recatalanitzar els cognoms ha romàs suspesa a mig estendre's. Llegim amb molta d'abundor—amb massa d'abundor!—cognoms catalaníssims amb una ñ clavada al mig com un punyal, amb una o en la seva terminació plural penjada com una llufa, amb una s raquítica que llangueix, anèmica, entre dues vocals, mancada del sosteniment d'una altra s fermana seva bessona, etc.

Ho trobo, senyor director, lamentable. No serà això, per ventura, un símbol de la nostra inconstància, i, àdhuc de la nostra velleïtat endèmica? Com podrem perseguir esquirols pel boscatge, si permetem que ens facin niu, en forma de lletra tambalejant, en el nostre propi cognom? Ultra el ciutadà esquirol, ultra el mot esquirol, hi ha, també, la lletra esquirol.

D'altra part, crec que ni tan sols no és qüestió de patriotisme, ans de simple gramàtica. Això vol dir que els mateixos correctors d'originals o de proves, en les impremtes on hom edita en català, han de corregir com en un altre mot qualsevol les errades ortogràfiques dels cognoms catalans.

P. Cases-Moragues de Cassanyes

Darrera hora

DE MADRID

EL CAMPIONAT PENINSULAR DE BOXA

ALFONS CAÑIZARES ES BATUT PER K.O. AL SEGON ROUND

Madrid, 11'45.—Aquesta tarda s'ha efectuat el pessatge dels dos boxadors que avui han de disputar-se el títol de campió de la categoria del pes ploma.

Cañizares, català, actual campió, ha pesat 55'550 quilos.

Ruiz, madrileny, challenger, 55'300.

A les quatre de la tarda el doctor Bernard Redío ha sotmés els boxadors a un detingut reconeixement.

Després els boxadors han anat a la redacció de "Heraldo de Madrid", on s'ha efectuat el pessatge dels guants i el reconeixement dels embenatges.

Acabada aquesta operació, hom ha tancat els guants en una caixa, que ha estat donada, lacrada, a l'àrbitre, per tal que aquest l'obri en el moment oportú.

EL MATCH

Madrid, 23, a les 2'15.—L'encontre ha tingut lloc al Teatre Price i havia estat concertat en dotze rounds de tres minuts. L'expectació era de les més grans.

Han estat venudes totes les localitats, quedant molt públic al carrer sense poder entrar.

Després dels preparatius, ha estat donat el senyal de combatre i ha començat el primer round, en el qual Cañizares domina el seu adversari, boxant amb admirable destresa, domini i precisió. Ruiz assenyala bons directes.

En el segon round, Ruiz redobla el seu atac, esgotant el català, que rep un crochet a la mandíbula esquerra, que el fa caure sense sentits, resultant vençut.

Ruiz és proclamat campió del pes ploma.

Els dos boxadors han estat ovacionats.

DE BARCELONA

TIVOLI

Estrena de "La leyenda del beso"

Anit passada, amb un ple a vessar, s'estrenà la sarsuela en dos actes i tres quadros, llibre dels senyors Paso i Reoyo i música dels mestres Santulls i Vert, "La leyenda del beso".

L'obra fou molt ben acollida.

En una altra edició en parlarem més extensament.

LA REUNIO PUGILISTICA D'ANIT PASSADA

Ha tingut efecte anit passada, al teatre Còmic, l'anunciada reunió de boxa, a benefici del boxador Gaston G. Andessov, havent-hi assistit una concurrència no gaire nombrosa.

El programa anunciat s'ha desenrotllat amb diverses modificacions, però en general, ha agradat a la concurrència.

Murall, Rey, Cola, Tomas, Artero, Arnau, Alfa i Jim Moron han obtingut molts aplaudiments.

EL GOVERN DEL DIRECTORI MILITAR

Segueix la vista causa pel combol de Tizza

LES DEFENSES HAN ACABAT LLURS INFORMES

La vista pel combol de Tizza

Comença la sessió d'avui a dos quarts d'onze, sota la presidència del general Aguilera.

EL DEFENSOR DEL CORONEL LA CANAL

Es dóna lectura a l'informe del coronel Martínez Piñeiro, defensor del coronel La Canal.

Diu que ve a defensar un dels caps de més sòlid prestigi de l'arma d'infanteria d'Espanya.

Exposa algunes consideracions sobre la missió que fou confiada al seu defensat.

Fa avinent que el procés està despertant gran expectació en l'opinió, perquè el juliol de 1921 fou commoguda pels successos desenrotllats en la Comandància general de Melilla, anteriors als que es jutgen i com a precedent forçat d'ells.

Es refereix a les diligències sollicitades per ell durant la tramitació del procés, i diu que les cita per fonamentar la defensa en ço que ha de rebatre el càrrec de negligència que el fiscal ha formulat contra el coronel La Canal.

Fa un bosqueig de la personalitat militar d'aquest, qui, podent estar-se tranquillament a Barcelona, amb la plana major del regiment marxà voluntàriament a Melilla, al davant del batalló expedicionari.

Passa a relatar l'actuació d'aquest coronel en els antecedents que precediren al combat de la conducció de combois a Tizza.

Exposa la situació en què estaven repartdies les tropes el dia que intentà portar el comobi a Casabona.

En aquest combat hi hagué moltes baixes, i La Canal, amb les seves torpes, es portà admirablement.

El dia 16 de setembre va sortir de Melilla manant la columna per proveir la posició de la Corona, i en tornar va rebre ordre d'anar al Garet per reforçar una altra columna.

A Amaran fou encarregat pel general Tuero de la reraguarda.

El dia 20 tingué l'encàrrec de dirigir una altra operació que havia de reforñar forces del general Tuero, que no aconseguí per l'elevació de l'enemic que entrés el comboi a la posició destinada.

Totes aquestes operacions enlairaren la reputació del coronel La Canal.

Entra a ocupar-se de l'acció del dia 29 i renúncia a discutir l'ordre general del general Cavalcanti i la reunió que la nit anterior se celebrà a la Comandància de Melilla. pròxim a Tizza, que es abrupte, i

Exposa les condicions del terreny l'itinerari que anava a seguir la columna assaltant.

També relata l'ordre de la força, a tenor de les instruccions del coronel La Canal en anteriors objectius.

Afirma que les disposicions adoptades per aquest i consultades amb el general Tuero estaven de perfecte acord amb les instruccions donades en la reunió de la Comandància general.

La moral dels soldats, que per tercera vegada assistien a l'intent d'entrada del comboi a Tizza, estava bon xic afeblida.

Això ocorregué, ocorre i ocorrerà en tots els exercits del món.

A més a més, es tractava de soldats sense foguejar.

Si s'hagués intentat un avanç a tota força, hauria ocorregut el mateix que el dia 26.

Es cert que hi hagué moltes baixes, però ja estaven previstes.

Fa avinent que el coronel La Canal té un defecte a la vista: és bon tros miop.

El coronel La Canal dirigí la part de l'acció que li estava encomanada, i aconseguí l'objectiu que se li imposà.

Donà l'ordre de sortida al batalló de la Reina, que era el primer que havia d'ocupar la posició.

Aquest no tenia elements i retardà quelcom la sortida.

Va seguir a aquest el de Borbón, i de seguida el de Vergara, amb els regulars al cap.

Aquests vacillaren; calgué obligar-los.

Darrera hi anava València.

Els soldats ocuparen la posició de "cos a terra" pel foc intens de l'enemic, però per obligar als regulars s'aixecaren.

Arribà el general Cavalcanti i preguntà al coronel La Canal quan avançarien les seves tropes.

Aquest contestà que havia donat ordre que se seguís a uns batallons a ocupar l'altura de Tizza per protegir a les tropes, però li digué el cap d'enginyers que, per l'avançat del dia no hi havia temps de fer els treballs i el millor era proveir la posició.

Així es féu, i fou llavors quan el general Cavalcanti, amb una companyia d'engineyrs entrà a Tizza sense tenir cap baixa, puix les que hi hagué foren d'altres tropes en segona línia.

S'efectuà el replegament i es donà el comunicat d'aquest de "Sense novetat".

El general Tuero ordenà al coronel La Canal que prengués el comandament de la reraguarda, i aquesta arribà a Melilla a les nou de la nit.

Es parla d'una secció abandonada en el replegament. Això, en tot cas, o seria de la responsabilitat del cap del batalló o del capità de la companyia, que actuà en defensa d'aquesta secció.

Llegeix fragments de la informació que s'obrí posteriorment als fets, que tingueren per conseqüència reposar en el seu càrrec al senyor La Canal, fins que se l'encartà en aquest procés.

Llegeix proves sumarials, en les quals es consigna que després del combat s'han fet els més contradictoris comentaris, citant les conclusions d'alguns declarants en les quals es patentitza que el coronel La Canal estigué sempre en el seu lloc oficial a les conseqüències del combat, posant-se moment oportú davant de la columna assaltant.

Cal fer avinent que el seu defensat sols portà el comandament de l'avantguarda, ignorant què passava a les altres tropes.

Passa a examinar l'actuació del fiscal, i diu que no l'ha acompanyat l'encert en tractar dels fets ocorreguts al sector de Tizza.

Comenta humorísticament la declaració del comandant Moreno, testimoni de càrrec contra La Canal, i diu que no és estranya l'actitud d'aquest comandant, quan ell mateix declara que estava poc acostumat al comandament de forces, i encarregant-li el comandament del batalló, per haver estat ferit el tinent coronel.

No *sé* com pot haver-hi negligència i omissió en una persona que estigué constantment atent durant el combat.

Defineix ço que el Codi entén per negligència i omissió, i compara aquesta definició amb la relació que ha fet de l'actuació del seu defensat per reforçar l'afirmació que el coronel La Canal no incorregué en semblant qualificació; al contrari, s'inicià en la diligència del comandament de les tropes que manava per primera vegada.

Acaba demanant l'absolució del seu defensat.

LA DEFENSA DEL CORONEL SIRVENT

Informa a continuació el coronel senyor Fernàndez i Fernàndez, retirat, defensor del coronel Sirvent.

Diu que ve a complir un deure per encàrrec del senyor Sirvent.

Afegeix que abans de venir aquí ha interrogat el seu defensat, i ha d'assegurar que molt del que s'ha dit no és la veritat. Jo la vaig a dir, per presentar-la com han ocorregut les coses i no com les ha presentat el ministeri fiscal.

Aquí s'ha presentat un quadro vergonyós, per aixecar el deshonor sobre un coronel i la ruïna a una família.

En aquests moments que la disciplina s'ha relaxat i la difamació cundeix, no és estrany veure al banquet dels acusats un home pundonorós que sempre complí amb el seu deure. Per mi no parla la veu del company, si no la veu de la desgràcia que s'aixeca davant dels jutges plens de bondat amb mi, i que m'atendran perquè sols pensen fer justícia.

Quan vaig examinar la causa em vaig convèncer de què existia quelcom greu, que no m'atreveixo a definir, però que està en la consciència de tots. Es tracta només de jutjar la conducta d'un coronel.

En la premsa hi hagué censures i insídies exagerades per a uns i elogis exagerats per als altres, als qui se'ls deia els herois de la jornada.

Jo respecto l'opinió, però l'execro quan es vol erigir en jutge i es preté anar contra l'arma d'infanteria.

El president. — Prego a S. S. que no segueixi per aquest camí, car la unió de l'exèrcit és notòria, i així ho aprecia l'opinió.

El senyor Fernàndez segueix el seu informe i elogia la suma garantia que l'alt tribunal significa.

Complert el deure de consciència d'haver donat sortida a l'expressió dels seus sentiments, davant la situació del coronel Sirvent, que porta 20 mesos de sofriments i una pèrdua material en la falta de sous, que arriba a 8,000 pessetes, passa a ocupar-se concretament dels autes.

Comença per alludir la reunió de la nit del 28 de setembre de 1921, a la Comandància general de Melilla.

Després de referir-se als fets del dia 29 diu que Sirvent desconeixia les ordres que portaven part de les seves tropes. En canvi, l'enemic estava assabentat al detall de tot el que anava a fer-se, pel seu excellent servei d'espionatge. De res d'això és responsable el coronel Sirvent.

S'ha dit que la seva columna arribà tard i amb una bateria menys. Ja se sap que això es degué a les deficients ordres de la superioritat.

Afirma que la missió encomanada al coronel Sirvent quedà complerta, fent el replegament només amb quatre baixes.

Relata l'entrevista que Sirvent tingué en l'acomiadament amb Cavalcanti, en la qual aquest li digué que el dia de Tizza no veié res, però que potser li passà desapercebut al contratemps, però que quan l'Alt Comissari havia pres la determinació de substituir-lo per alguna cosa seria. Es planyé En Cavalcanti que Sirvent hagués tingut aquest contratemps al cap de 40 anys de serveis.

Si Sirvent no fou processat el dia següent del combat, ni en tot el mes, com es pot dir que delinquí quan ha passat molt de temps?

Com a militar no puc jutjar els actes dels meus superiors, però deixo al clar criteri de la Sala l'apreciació d'aquestes consideracions.

Censura que es nomenés primer jutge del processat el general En Frederic Berenguer, per ésser germà de l'Alt Comissari. Prova de la deficiència del nomenament és que es rectificà.

El nou instructor no pot dictaminar perquè el ministre de la Guerra ordenà que vingués a Madrid l'expedient, fos el que fos el seu estat. Llavors estava l'ambient molt caldejat a Melilla. Es comentava molt el combat de Tizza i es demanaven creus llorejades per a uns i s'infamà als altres; i en aquesta situació es feien les peces separades de Dar Driuš i Melilla, per això jo, que tinc aquí un deure per complir, he de dir amb la mà damunt la consciència que aquestes peces separades no poden tenir-se en compte per fallar per aquest Tribunal, perquè no tenen garanties de justícia i serenitat.

Alludeix les relacions del coronel amb el tinent coronel senyor Delgado, que ja ha mort.

Diu que el coronel Sirvent el reprengué algunes vegades per actes seus i el general Orozco ordenà el procés contra el tinent coronel Delgado, per denúncies falses contra el senyor Sirvent. Per tot això, ço que aquest testimoni diu en la causa cal suprimir-ho. Pau als morts, però justícia als vius. (Rialles.)

Examina la declaració del testimoni senyor Fernàndez Martín, que diu que el coronel Sirvent estigué al blocaus del Cap Noval, a reraguarda del "Zoco d'El Hach".

Fa observar el defensor que aquest testimoni només parla per referència, puix manifesta que fou un soldat el què li ho va dir.

Hi ha altres declaracions que diuen que el coronel Sirvent estigué fins a la caiguda de la tarda, que e cridà el general Tuero, en un altre lloc, amb el batalló d'Alava. Com podia estar en dos llocs al mateix temps?

Es plany que el primer conseller instructor d'aquesta causa demorés la diligència del reconeixement del seu defensat, cosa que féu el segon ponent, de seguida que se li encarregà la causa.

El primer instructor, senyor Fontàn, es negà a certes peticions del defensor, allegant que en el plenari, en el període de prova, hi hauria lloc a fer-ho.

Disserta sobre les prescripcions legals respecte la recusació de testimonis, que per llur enemistat amb el processat podia aprofitar l'ocasió de declarar per realitzar un acte de venjança i això fou el que succeí al coronel Sirvent amb el tinent coronel Delgado.

Cita les declaracions d'altres testimonis que diuen haver vist algunes vegades el coronel Sirvent recórrer els llocs on es trobaven les seves forces.

Tracta de l'acusació fiscal, i diu que aquesta és un tractat d'art militar que estarà molt bé, però que no és aquí pertinent, puix s'ha de parlar com es parla al foro, de fets i de drets a homes que són mestres en l'art de la guerra, però que aquí són magistrats jutjadors. Per tant, aquí sobren les lliçons de tàctica militar. (Rialles.)

Apellant als procediments que utilitza el fiscal, es fàcil acusar, però no convèncer.

Si es tractés d'una altra persona menys competent, jo no l'anomenaria fiscal, sinó acusador privat, que no és el mateix.

No és millor fiscal el que més pena demana, sinó el que més justícia fa.

El càrrec de què el senyor Sirvent estigué amagat, resta desvirtuat per molts fets, puix si l'Alt Comissari li donà ordres per al replegament, era prova que sabia on era.

Els que diuen que el coronel Sirvent estava esmorzant al blocaus del Cap Naval, són tots testimonis de referència. Per aquestes referències, el coronel Sirvent resulta que és el soldat desconegut de Tizza. (Rialles i cops de campaneta de la presidència.)

No es té valor de fer una acusació concreta contra ells.

Si la seva columna no avançà més és perquè li limitaven l'objectiu. No rebé cap ordre d'avanç, i al l'Alt Comissari els hi donà forces interceptades pel tinent coronel Delgado.

No veié Sirvent que estigués amenaçada la columna Tuero.

Manifesta que aquesta no és una causa de fets sinó de passions, que la infalibilitat no ha estat concedida a ningú, ni tan sols al ministeri fiscal. Pregunta a aquest perquè no ha tingut en compte l'aspecte moral abans de formular la seva acusació.

Diu que Sirvent pot lliurar-ho tot, però que l'honor no el donarà ni a la pàtria, ni a Déu ni a tot l'univers.

Confia que el tribunal dirà les coses tal com són. (*Murmuris d'aprovació.*)

RECTIFICACIO DEL FISCAL

El fiscal rectifica.

[illegible] les defenses, [illegible] declaracions [illegible].

Estudia la causa [illegible] tots els detalls.

Insisteix en què hi hagueren errors en la preparació del [illegible] de setembre de 1921, així com a l'execució. Cal repetir que la columna del coronel Sirvent estigué [illegible], i això només es pot atribuir al comandament.

Està confessat que Cavalcanti no fou el primer d'entrar a Tizza.

Parla de l'operació, [illegible] i diu que l'avenç a l'Àfrica és molt senzill; el que és molt greu és el replegament, i això és el que cal atendre.

Diu que Tuero no estigué al seu lloc en els combats del 16 i del 20. El 26 deixà sol al tinent coronel amb un batalló, sabent que els rifenys eren a El Gareb.

Se suspèn l'informe, i s'aixeca la sessió a dos quarts de dues.

ES REPREN LA SESSIO CONTINUA LA RECTIFICACIO DEL FISCAL

A la tarda es reprèn [illegible], a les quatre. El fiscal continua el seu discurs de rectificació.

Parla de les condicions que han de tenir els que manen tropes i diu que el mal i el servei de la pàtria no consisteix solament en [illegible] visques a Espanya i al Rei, sinó en obrar diligentment i amb encert.

Manté el càrrec de negligència contra el general Tuero, [illegible] es quedà a Sidi Amaran sense preocupar-se de les tropes. Se les hagués vigilat, d'altra manera hauria anat.

Està conforme amb [illegible] el defensor de Tuero, que hi ha d'haver flexibilitat en la tàctica, però el que passà allí és que no hi hagué ni flexibilitat, ni harmonia, ni enllaç, ni re[illegible], i d'això en són responsables el comandant general i el general Tuero.

També manté la seva acusació contra el coronel La Canal.

Quant al coronel Sirvent, diu que ha descartat el testimoni del coronel Delgado. El cert és —afegeix— que Sirvent no estigué al seu lloc.

Sent, que, com a fiscal, tingui el deure de mantenir íntegrament l'acusació.

RECTIFICACIO DEL GENERAL SARO

El general Saro, defensor del general Cavalcanti, rectifica.

Troba natural que no hi hagi acord entre el fiscal i ell, que s'han orientat de distinta manera. Cita textos militars per deduir-ne [illegible] que un militar ha obrat bé o malament segons hagi obtingut o no la victòria. En la guerra hi ha quelcom més que l'aplicació d'articles de reglaments; amb això sol no es compleix amb el deure. Diu que durant la guerra europea s'han variat tres o quatre cops els reglaments tàctics. Els països que no han fet cap variació no poden fer complir al peu de la lletra els reglaments.

No s'explica com el fiscal pogués dir que Cavalcanti exercí una tutela sobre Tuero i per jutjar els fets cal estudiar el que ha passat.

Després d'unes paraules entre el president i el general Saro, aquest continua.

Justifica que Cavalcanti no hagués destituït a Tuero, perquè no ho podia fer.

No s'explica com se'l pugui censurar per haver entrat amb una empenta a Tizza. No es pot fer càrrec ni a Cavalcanti ni a Tuero, ni tan sols a La Canal per haver ordenat un replegament, car el cap del batalló de Borbó donà el part de "sens novetat".

Elogia la reunió de la nit del dia 28 a la Comandància general.

Creu que no es pot parlar de si ha entrat primer o no a Tizza el general Cavalcanti.

Diu que el fiscal cau en errors en fer la crítica dels fets d'autes.

Insisteix que Cavalcanti salvà la Pàtria.

Acaba amb l'esperança que el tribunal farà justícia.

RECTIFICACIO DEL CORONEL RUIZ FORNELL

El coronel Ruiz Fornell, defensor del general Tuero, també rectifica.

S'extèn en llargues consideracions de caràcter tècnico-militar.

Explicant l'actuació de la infanteria, relata el cas concret de Tizza.

El president li prega que es concreti més a la defensa.

El senyor Ruiz Fornell segueix exposant com havia de maniobrar la infanteria i l'artilleria. Afirma que no hi hagué passivitat ni inacció. També nega que hi hagués negligència.

Acaba demanant novament l'absolució del general Tuero.

RECTIFICACIO DEL SENYOR MARTINEZ PIÑEIRO

El senyor Martínez Piñeiro, defensor del coronel La Canal, rectifica.

Comença amb un cant al seu país i a l'oratòria del fiscal. Sembla, diu, que el fiscal, amb el seu fogós verb em vendrà i, no obstant, jo sóc el que té la raó. (Rialles del públic i campanades de la presidència.)

Pondera els mèrits de La Canal. Creu que tampoc són responsables els generals Cavalcanti i Tuero.

Com a militar no es pot dirigir càrrecs a qui, com el coronel La Canal, estigué durant tot el combat a la vanguàrdia.

Diu que ha sorprès [illegible] el fiscal somrient, i quan un fiscal somriu no es pot tenir [illegible]. (Rialles.)

RECTIFICACIO [illegible] FERNANDEZ FERNANDEZ

El senyor Fernàndez Fernàndez, defensor del coronel Sirvent, també rectifica.

Diu que el fiscal no ha [illegible] a cap dels seus arguments. Fa [illegible] allusió a les ensenyances de Crist, i diu que, certament, l'estudi del fiscal no ha estat presidit per la ciència del cor. Li diu que cal estudiar bé els fets per trobar la veritat.

Fa una pausa, i el fiscal li pregunta si ja ha acabat.

Ell contesta que no, que es que es cansà perquè s'excita defensant un company honorable i parla a un tribunal que aviat ha de fallar i decidir sobre l'honor del coronel Sirvent, i a mi em cal dir a l'esposa i a la filla d'aquest coronel: "Aquí us porto a Sirvent lliure, amb el seu honor immaculat". Així espero que passarà.

Agraeix l'elogi que el general Saro ha fet del coronel Sirvent.

FINAL DE LA SESSIO D'AHIR

El president, pregunta si els processats tenen quelcom per allegar.

El senyor Martínez Piñeiro contesta negativament, però expressa el seu desig que se li deixi fer una pregunta al general Cavalcanti.

El president manifesta que això no és reglamentari. A dos quarts de set s'aixeca la sessió.

El Consell del Directori

Al Consell del Directori hi assistí el sots-secretari de Foment, general Vives, i la referència que en donà el general Vallespinosa fou la següent:

—El sots-secretari de Foment ens ha donat compte de nombrosos expedients de tràmit i altres relatius a Ports.

Després s'ha llegit un projecte de decret modificant substancialment la Direcció general de Registres per tal d'aconseguir economies.

CONFERENCIES

El general Primo de Rivera, després del Consell del Directori, ha conferenciat extensament amb l'ambaixador d'Alemanya.

Moments abans de les nou de la nit, el cap del Govern va sortir del seu despatx oficial, i davant dels periodistes digué:

—M'ha visitat el delegat per a la repressió del contraban al Sud d'Espanya.

Respecte a la seva entrevista amb l'ambaixador d'Alemanya el president del Directori militar ha manifestat que l'ambaixador ha dit que està resolt el pagament en or de la fruita de Llevant, cosa que no s'havia realitzat abans per dificultats a Alemanya per adquirir lliures.

VISITES AL DIRECTORI

El sots-secretri de Gràcia i Justícia ha visitat el general Vallespinosa.

El governador de Pontevedra ha conferenciat amb el general Muslera.

Al general Hermosa l'ha visitat el president de la Diputació de Huelva.

EL PRESIDENT DESPATXA AMB EL REI

El president del Directori ha despatxat amb el rei a l'hora habituada.

El senyor Unamuno cap a Fuerte Ventura

En el ràpid d'Andalusia ha sortit aquest matí, cap a Sevilla i Càdiz, el senyor Unamuno.

Des de Càdiz continuarà el seu viatge a Fuerteventura (Canàries).

EL COMIAT DEL SENYOR UNAMUNO

Traduïm de "La Vanguardia" d'ahir:

Salamanca, 21, a les 15'10.—A les dues de la tarda marxà en tren a Madrid el senyor Unamuno.

L'andana de l'estació era envaïda per la multitud. En arribar el senyor Unamuno se li tributà una ovació. Els aplaudiments no cessaren fins arrencar el tren.

El senyor Unamuno romangué descobert i davant d'ell desfilaren els catedràtics, estudiants, obrers, comerciants i particulars, estrenyent-li la mà. En pujar al tren ressonaren nous aplaudiments i visques al mestre.

El senyor Unamuno digué: "Fins a la tornada, però us recomano que cultiveu la intelligència i, la vida civil. A veure si torno aviat; no ho dic per la meva llibertat, que aquesta no importa." En arrencar el tren, l'ovació es reproduí, donant-se visques a Unamuno, el qual saludava des de la finestreta fins que s'allunyà el tren.

Per ordre de l'autoritat s'adoptaren mesures de precaució que resultaren innecessàries.

El comiat fou afectuós i emocionant.

LA TASCA DEL GENERAL PRIMO DE RIVERA

Al ministeri de la Guerra avui ha despatxat el general Primo de Rivera amb els encarregats de diversos departaments.

Després ha rebut la visita de l'alcalde de Madrid.

També ha rebut el ministre de Mèxic, el bisbe de Jaca i el governador d'Osca.

UN COMENTARI SOBRE EL CAS DEL SENYOR BASTOS

El Sol diu que el to de la R. O. que declara infonamentada la denúncia contra el senyor Bastos no fa res més que posar més en relleu l'honorabilitat del dit senyor. Per tal cosa, el director de la Tabacalera ha estat molt felicitat. El seu personal li ha dirigit la seva adhesió incondicional.

PÀGINA DE CIENCIES MEDIQVES

CEGUERA I SORDERA PS IQUIQUES

No fa molts dies hem llegit —no recordem on, potser en els Anals de la Societat de Biologia de Varsòvia—que la veritable causa d'aquestes temibles afeccions no era altra que les intoxicacions cròniques; l'etilisme especialment. L'autor del treball exposava minuciosament un parell de casos que semblaven tanmateix molt demostratius. Fet i fet, però, va semblar-nos que amb una estadística de dos malalts solament, era aventurat sentar cap teoria. De totes maneres com que és un afer nou i que pot ocasionar discussions i esdevenir, per tant, qüestió d'actualitat, especialment d'oportunitat, no hem dubtat de parlar-ne, fent a l'avançada aquests aclariments.

Tots els metges saben a bastament el què és la ceguera i la sordera psíquiques; però com que aquesta fulla no la llegeixen solament els metges, explicarem breument el què són aquestes afeccions, emprant per fer-ho qualsevol diccionari enciclopèdic per fugir de tota nomenclatura excessivament tècnica.

La ceguera psíquica és la impossibilitat de reconèixer els objectes mitjançant el sentit de la visió malgrat la integritat de l'aparell ocular i del territori cerebral corresponent. El treball d'identificació secundària o superior, que dóna valor a les sensacions visuals es troba abolit.

I la sordera psíquica és el mateix, aplicat a l'oïda.

Es a dir, el malalt afecte de ceguera i sordera psíquica té els aparells visuals i auditius en perfecta normalitat, però en certs moments, sense cap motiu aparent, deixa de distingir el que mira o el que escolta, i no llegeix, per exemple, un escrit que moments abans llegia correctament, ni entèn una paraula o un c encepte que havia entès perfect ament feia mitja hora.

Mirat per un profà podria prendre-se'l per un cec o un sord de conveniència.

La ciència mèdica, però, pot afirmar que é s un perfecte malalt, un desgr aciat malalt, que ha de parar f orçosament malament.

La ceguera i la sordera psíquiques s'acen tuen i sobrevenen complicacions greus que no cal enumerar per què entraríem de ple en una escripció massa científica.

Hi ha cas os que comencen amb manifest acions agudes: Un individu, per exemple, fins llavors normal, de repent no pot llegir allò que abans llegia correctament o tergiversa radicalment els m ots que sent: li diuen blanc, i ell s'entesta en afirmar que li han dit negre. Aquests casos són més greus, i són els que l'autor alludit relaciona amb l'etilisme crònic.

Els metges saben el difícil que és tractar amb aquesta mena de malalts; són tossuts, voluntariosos i de vegades d'instints cruels. Els moments pitjors són els eus moments optimistes i quan ells creuen que els altres trob en bé el que ells fan, llavors augmenten el mal geni i posen enrenou a tota la família.

Per a aque sta classe de malalts caldria modificar lleugerament l'adagi popular que diu: "No hi ha pitjor sord que el que no vol sentir", per aquest altre: "No hi ha pitjor sord que el que no p ot sentir". Tanmateix, però, pràcticament és el mateix per el pobre que els parla.

L'autor del qual hem parlat en començar, diu que en una pròxima com unicació parlarà del tractame nt a seguir en aquests desgr aciats.

L'HERENCIA MORBOSA EN LA HISTORIA

ASCENDENCIA I DESCENDENCIA DE CARLES V

(Treball extret de la revista "La Medicina Internacional".)

La història ens fa saber que Maximilià es casà amb Maria de Borgonya, la qual era prognata, com el seu marit, i això féu que es trasmetés a la descendència. Aquest és, doncs, un fet més a favor de la transmissió per mitjà de les dones d'un estigma hereditari de decadència.

Si ens ocupem un per un dels avantpassats de Maria de Borgonya, arribarem fins Felip IV de Valois i en *tots ells* retrobarem el prognatisme acusador de la raça. Aquests estigmes de degeneració han servit, però, per al reconeixement de pintures i per a la identificació de personatges històrics. El prognatisme del màxilar inferior, per exemple, ha permès *distingir el tipus* autèntic entre els retrats sotmesos a examen. Així el doctor Oswald Rubbrech, de Gant, ha aconseguit identificar la imatge de Carles el Temerari en el plafó central del meravellós tríptic "L'adoració dels reis" que es conserva a l'hospital de Sant Joan de Brujes.

Ultra el prognatisme, en aquest retrat hi ha el detall de l'estructura de l'orella. Les anomalies del pavelló auricular són hereditàries. Aquesta característica familiar ha fet dir a un membre de la Societat d'Antropologia de París— tanmateix amb alguna exageració—: "Doneu-me una orella i establiré la paternitat".

La ciència també ha ajudat l'art per tal d'identificar els personatges d'un quadro que *es conserva al Museu del Prado* de Madrid i que representa la Verge asseguda en un tron de marbre i tenint el nen Jesús en els seus braços. Dos grups de persones estan davant d'ella i *en el grup de l'esquerra* ha estat fàcilment identificat Ferran dit el Catòlic, que té a la seva dreta el seu fill En Joan. En el grup oposat la reina Isabel junt amb una filla. *Com s'ha fet la identificació?* Gràcies a l'existència d'una tara de degeneració i al prognatisme inferior, acompanyat d'un llavi inferior molt molsut. Així s'ha adquirit una prova dels principals caràcters del tipus de la família dels Habsburgs. [illegible] Felip el Formós i Joana la Boja, pare i mare de Carles V, han estat ig ualment identificats sota els traços d'un Crist i de la Verg e, en dues portes d'un tríptic.

La investigació d'una estigma heredita ri és, doncs, un mitjà utilíssim per provar la fidelitat sosp itosa dels retrats.

Aquesta i nvestigació d'una tara de dege neració continuada a través d els documents històries, amb e l fi de demostrar que aquesta anomalia es troba en tots els re presentants d'una mateixa famí lia, és sumament instructiva. P er aquest mitjà el doctor Galip pe ha pogut demostrar la n o legitimitat dels Naundorff ar ribant a la conclúsió que e l suposat fill de Lluís XVI n o presentava cap rastre del se u pare ni de la seva mare i en particular l'estigma de dege neració dels Habsburgs. Per la mateixa raó ha estat fàcil de mostrar que el rei Lluís-Felip — que han volgut fer passar pe r fill d'un escarceller italià — era veritablement descend ent de Lluís-Felip Josep-Igualta t, car el seu prognatisme inferior era la marca imbor rable de la seva filiació.

Gràcies ta mbé a la crítica mèdica aplica da a la iconografia, s'ha arrib at no solament a demostrar l' antigüitat d'una malaltia que es creia de data recent — l'a denoidisme — sinó a expliça r el perquè certs personatges h istòrics tinguessin *sempre la boca entreoberta* a causa de l'existència de vegetacions ade noïdes.

Fins s'ha tractat d'explicar les rareses de caràcter, la singularitat dels actes, les pertorbacions morboses de tota classe, observ ades en les persones atacad es de la tara de degeneració observada en els Habsburgs.

La influèn cia del mitjà no es pot negar. Quan Felip V i els seus fills tornaren a França, per visit ar els seus cosins, els trobaren "desafrancesats" i els seus r ostres macilents havien adquirit a l'altra banda de muntanya, l'expressió pansida dels descendents de Carles V. Semblav a, en aquest cas, que el mitjà havia estat més poderós que la raça per modelar un tipus. Hi ha un altre exemple d'ai xò en el cas de la reina Margarida d'Austria, muller de Felip III, la qual durant la seva infantesa havia viscut a Alemanya i no obstant a la seva arribada a Espanya presentà els signes de la vesània particular que s'ha descrit amb el nom de "tanatofília", o apetit de la mort.

No s'ha vist un altre Habsburg, Maria-Teresa, muller de Francesc I, emperador d'Alemanya, la qual sobrevisqué quinze anys al seu marit, durant els quals no cessà de baixar a la cripta de les sepultures imperials? Aquesta descendent de Joana la Boja no és altra cosa que un exemple de les predisposicions morboses trameses per herència.

Es una llei patològica general que ningú no pot escapar-se de la seva herència. Com ho ha dit en excellents paraules el doctor Galippe, "la naturalesa no reconeix les jerarquies humanes ni les conveniències socials i acompleix la seva obra amb impassible indiferència... Les mateixes causes produeixen els mateixos efectes. La desaparició de les aristocràcies es una llei demostrada per la història".

"Anales de Cirugia de la Clínica Corachan"

Malgrat estar redactada en panyol, i trencant per aquest cop el costum que ens hem volgut establir, ens plau parlar d'aquesta publicació per tractar-se d'ésser el seu autor qui és; un bon amic nostre i un fort prestigi de la nostra ciència nacional.

El present volum suara sortit de la impremta és un recull, veritablement fecund de tot el que ha *observat* l'autor durant el període 1921-1922 a la seva Clínica i en el servei que dirigeix a l'Hospital de la Santa Creu.

Per tal de què pugui collegir-se quina és l'abundor de treball escrupulosament estudiat en aquest volum, copiarem l'index de matèries, i anotarem el nombre de casos estudiats:

Anestèsies. — Un cas de gàstrec-icinnostomitzatio amb anestèsia dels esplàgnis.—Estadística anestèsica—Cirurgia de cap, cara i coll (61 casos).—Cirurgia del tòrax (60 casos).—Cirurgia de les parets abdominals (75 casos).—Cirurgia gàstrica i intestinal (107 casos.—Cirurgia hepàtica (18 casos).—Cirurgia de les extremitats (254 casos).—Cirurgia gènito-urinària (135 casos).

Com apèndix cita un resum dels malalts operats a Santa Creu amb un total de 685.

Tots els casos estan minuciosament descrits, i cada un d'ells demostren un procés detalladíssim d'observació que honora l'autor i que serveix d'alt element de cultura pel llegidor.

Felicitem el doctor Corachan per aquets dos anys de labor.

El decúbit ventral

Llegim en un recent treball del doctor Morhardt els bells resultats que s'obtenen amb el decúbit ventral en els malalts afectats d'expectoració abundant d'evacuació difícil. Es el cas de molts catarrosos, neumònics, i també dels malalts de dilatació bronquial, bronquitis fètida, gangrena pulmonar. Les lleis de la gravetat *imposen* al malalt esforços violents per fer remuntar fins a la boca el flux d'expectoració, estant agegut *sobre* l'esquena. En canvi, agegut sobre el ventre i més si s'alcen una mica els peus del llit, el cap queda més baix que la resta del cos i els bronquis es buiden fàcilment. L'estertor produït per la vana ascensió de les mucositats per bronquis i tràquea, cessen ràpidament.

La posició més còmoda s'obté collocant un coixí sota el ventre i apoiant el cap damunt els avantbraços creuats.

Aquest mètode no solament procura un alleujament, sinó que amb ell ha curat un cert nombre de bronquitis cròniques. No obstant, els eufisematosos *i cardiacs no s'hi poden sotmetre* més que amb molta prudència i vigilats estretament pel metge.

En un altre ordre de fets, aquesta posició és la més lògica per practicar rentats de l'intestí, vulgarment lavatives. Fins ara es *recomanava* de fer ageure el pacient damunt el costat dret. L'examen radioscòpic ens ha permès, però, d'observar *que* amb la posició ventral i alçant només uns 45 centímetres l'irrigador, s'omplia completament tot l'intestí gros fins a la vàlvula ileocecal. La quantitat de líquid així introduïda pot arribar a dos litres i quart.

RECALCIVM

[illegible]

(Gust agradable) [illegible]

[illegible]

Lleugeres consideracions sobre l'estrabisme

Cal que fem com a lleuger preàmbul una aclaració sobre el concepte estrabisme. Quan les línies de mirada d'ambdós ulls es dirigeixen i es troben en l'objecte o punt que pretenim mirar, veiem aquest amb tots dos ulls, binocularment. Cada ull per separat veu l'objecte, formant-se per lo tant una imatge del mateix i a cada retina i en els respectius punts simètrics, i per aquesta raó de formar-se en punts simètrics es fusionen les dues imatges en el centre visual cerebral, veient-se una de sola, més grossa i més apropada. Fruïm de la visió estereoscòpica.

Ara bé, si una de les línies de mirada no troba l'objecte, sinó que es creua amb la de l'altre ull ans d'arribar-hi, o al contrari no es creuen mai per no trobar-se, tenim l'estrabisme, vulgarment apellidat "mirar guengo". En el primer cas es *denomina estrabisme* convergent i en el segon estralisme divergent. També s'ha denominat estrabisme intern i extern. Aquests són els casos més freqüents.

Altres formes d'estrabisme són: ull desviat cap enlaire (sursum vergens), desviat cap a baix (deorsum vergens) i encara combinació d'uns i altres, però aquestes són molt més rares. Figura demés l'estrabisme paralític que no entra en joc amb ço que exposem.

Segons sigui un sol ull el desviat, essent l'altre ull que fixi els objectes o bé es desviïn, adés l'un, adés l'altre, tenim l'estrabisme fix en el primer cas, i alternant en el segon. Quasi tots els estrabismes en els seus començaments, són alternants; és més tard que es fan fixos per les raons que mencionarem.

Els inconvenients i perills, a part dels de l'estètica, que ja són prou grossos, són sota el punt de vista funcional de gran importància i transcendència. Efectivament, el no coincidir les dues imatges formades sobre punts simètrics de les retines, fa que no es puguin fusionar aquestes, veient-ne per lo tant dues, cosa molt engorrosa i que dóna moltes molèsties (rodaments de cap, vertigens, etc.) Això passa al començament d'aquest estat patològic i moltes vegades és desapercebut. El malalt, sense donar-se compte, per suprimir aquests fenòmens, té tendència a suprimir una d'aquestes imatges, des de luego la més borrosa, que sempre és la de l'ull desviat, ja que *no és formada* sobre el punt de visió màxima (màcula), neutralitza, per així dir-ho, aquesta imatge i és aleshores quan en veu una sola, la formada per l'ull no desviat.

"Què esdevé amb tot això? Que l'ull desviat, no prenent part activa en la funció visual binocular simultània, no treballa i segons l'adagi, ja antic, "òrgan que no treballa, s'atrofia", s'atrofia també, no l'ull en sí, sinó la funció visual (ambliopía ex-anopsia-disminució de visió per falta d'ús) podent arribar a una *abolició casi completa*".

"I així es veu de vegades el cas tan trist d'un individu estràbic amb ambliopía ex-anopsia, no poder servir-se d'aquest ull en el cas de succeir-li un *accident* qualsevol que li faci perdre la visió de l'ull no desviat, quedar-se sec, amb tot i disposar de l'altre ull perfectament en bon estat, i que sols per abandó i deixadesa no *frueix del més gran dels sentits*".

M'ha suggerit la idea de donar a *llum aquest article* la gran sorpresa i estranyesa de veure les poquíssimes, raríssimes operacions d'estrabisme que es fan aquí a Barcelona, així en clíniques hospitalàries com en clíniques particulars i també com a justa conseqüència la gran abundància d'individus estràbics que es veuen per tot arreu.

Fóra d'Espanya, a l'estranger, ja sigui França, Alemanya, Austria, Hongria, etc., l'operació de l'estrabisme està a l'ordre del dia, de manera que no hi ha dia d'operacions en una d'aquestes clíniques que no es faci alguna d'aquesta índole. Es, sobretot a Alemanya, on s'operen més. En una clínica particular de Berlín he tingut ocasió d'operar en una sessió de cinc intervencions tres estrabismes. I no és perquè els malalts abundin més que aquí, sinó que es fan operar més. Demés es veuen obligats, ja que en moltes cases de comerç, Bancs, etc.... els amos no admeten com a dependents gent amb aquesta tara orgànica. Que es facin operar i després són admesos.

Hi ha gent que creu que això és incurable. No fa gaires dies, al meu despatx va comparèixer un individu amb una criatura estràbica. La criatura tenia vuit anys, edat encara una mica massa prematura per a aquesta intervenció i en dir-li al seu pare que això es podria operar, però que hauríem d'esperar dos o tres anys, em preguntà tot estranyat: Es que ja s'ha inventat l'operació per aquest defecte? Jo li respone: Ja fa molt temps, bon senyor, i per cert que els mètodes i *procediemnts són incomptables*. Com que — va fer ell — es veuen tants de malalts d'aquests, em pensava que encara no s'havia trobat la manera de remeiar-ho.

Resumint, doncs: l'estrabisme és perfectament curable, sobretot agafat en els seus principis, que per regla *general* és en el període de la infància i inclòs en els casos ja madurs i sempre i quan l'agudesa visual d'ambdós ulls sigui bona, es pot garantir el resultat de l'operació, aconseguint amb això remeiar dos defectes primordials: l'estètic prou impressionable i tornar al malalt la funció visual binocular simultània.

Doctor Duran i Benito

ELS DEURES PATRIOTICS

EL DEL METGE

Copiem els següents paràgrafs de la revista espanyola "Federación Sanitaria", que surt a Sevilla, i que té per lema: Treball, Ciència i Virtut; Higiene i Pedagogia; Pau i Cultura.

Els objectius de tan interessant revista són abundosament extensos.

Són—segons diu sota les lletres del seu títol—la dignificació de les classes sanitàries per l'elevació de llur cultura, de llur moral i de llur milliorament econòmic, factor de llur capacitat per al desenrotllament de la important funció social que els està encomanada: la salut de tots els homes; la pau entre tots els pobles, el progrés i el benestar de la humanitat.

Com pot veure's, el programa és amplíssim, i diu molt a favor de la classe mèdica espanyola, i, sobretot, de la seva cultura, tan vilipendiada per tothom.

En el número del dia 27 del passat gener, el benemèrit de la pàtria i el notable i conegut de tots, doctor Benet Moreno Blasco (titular de Mansilla de la Sierra, província de Logronyo—Espanya), escriu els següents paràgrafs, que tot metge català hauría d'aprendre de memòria.

Amb aquest objecte els inserim aquí:

LOS DEBERES PATRIOTICOS EL DEL MEDICO

En esta época de renovación, de ansia de resurgimiento y de *justicia*, hay que atender más que nada a los deberes que cada ciudadano tiene que cumplir *para llevar su granito de arena* al edificio de la reconstitución nacional.

Entre los ciudadanos de más importante actuación en este sentido, figura en uno de los primeros lugares el médico rural, que, con el maestro, puede, ayudado y confortado por el poder público, cambiar en un espacio de tiempo no muy largo la faz del país.

Hace muchos años que en la premsa y en conferencias públicas vengo ocupándome del del médico no se limita a tomar asunto, por lo cual en este *artículo he de repetir muchos* conceptos sobrado conocidos por mis habituales lectores.

Inútil es decir que la misión del médico no se limita ato mar pulsos, mirar la lengua, tirar de lápiz y hacer unas cuantas vulgares prevenciones en las tradicionales visitas de mañana y tarde.

Eso era antes, cuando el médico no se ocupaba ni preocupaba más que de la lista de enfermos; ahora es otra cosa.

El *médico* tiene obligación de prevenir las enfermedades, enseñar a las madres a tener y criar hijos sanos, visitar muy a menudo las escuelas de ambos sexos, enseñando a los niños a lavarse, a jugar, a todo lo que no les enseñan sus padres ni los maestros; metiéndoles en la cabeza el catecismo higiénico.

Poner de relieve la higiene pública predicando constantemente a autoridades y vecinos.

Pero todos estos deberes, siempre ineludibles, lo son más ahora en que, destruído el tinglado de *farsas* y *embusteríos* de la vieja política, hay que dar la sensación de que los médicos, que en su mayoria fueron enemigos de aquel *régimen* de componendas, quieren hacer buenas sus palabras con sus *actos*, pero es indispensable la autoridad moral y material necesarias para imponerse, y esto *sólo* pueden proporcionarlo los nombrados delegados gubernativos, que en contacto con los pueblos, enterados pronto de sus necesidades, de sus vicios y corruptelas y teniendo, por las *órdenes* que tienen recibidas, que resolver las cuestiones de higiene y sanidad local, no tienen más remedio que tomar por asesores en estas materias a los médicos titulares, que con mucha cortesia, algo de voluntad y con conciencia de su importancia, *como elemento social en el momento actual*, harán que aquellos funcionarios lleven a la práctica con el escaso esfuerzo que en España necesita el que manda, todas esas cosas, que siendo pequeñas en sí, constituirán un avance colosal en el mejoramiento del individuo, de la nación y de la raza."

Heu's aquí un programa ample i complet. Potser hi trobem dos sols inconvenients, millor dit, dues molèsties: la del metge ensenyant de rentar-se i pelar-se *els infants* i la dels delegats governatius desfent els vicis i les corrupteles.

Pel demés *felicitem* el doctor Moreno i tota la ciència mèdica espanyola que pensa com ell.

La clausura del Sindicat de Metges de Catalunya

Retallem i traduïm de "La Voz Médica", de Madrid, la següent *informació*:

"Des del dia 31 de desembre passat, després d'una denúncia sortida del "grupito sanitario", fundador i organitzador de la flamant Federació Sanitària de Catalunya", en la qual s'acusava el "Sindicat de Metges de Catalunya" i el "Collegi de Metges de la *Província* de Barcelona", de "imponer multas y obligar a sus asociados a pagar cuotas crecidísimas", l'excellentíssim governador civil de la província—que aleshores exercia les funcions de capità general de la quarta regió—ordenà la clausura *del* Sindicat i designà com a jutge el comandant d'infanteria senyor Rodríguez *Arrazola* perquè depurés la veritat de les faltes denunciades.

A fi de sortir al pas de l'actuació audaç i intrigant dels elements directors de la "Federació Sanitària de Catalunya", i amb la *restricció* que ens imposa la nostra perillosa funció informativa, procuràrem assabentar els nostres llegidors de la situació d'aquestes entitats mèdiques professionals.

El "Sindicat de Metges de Catalunya", integrat per més de la tercera *part del cens mèdic* regional, i en el qual hi militaven per raons de conveniència i de companyonia des de l'actual rector de la Universitat, doctor Andreu Martínez Vargas i gran nombre de prestigiosos i distingits professors, fins el més modest metge rural, segueix encara clausurat, i el sumari obert a propòsit de la depuració de responsabilitats està conclús a informe de l'auditor de Guerra i pendent, per tant, del fall de l'excellentíssim senyor capità general.

La "Federació Sanitària de Catalunya", organisme que ha sabut cobrir hàbilment amb formós pavelló mercaderia avariada, i *malgrat del seu estentori* triomf, aconseguit amb la clausura del Sindicat i la sumària de la Junta de Govern del Collegi, segons els nostres informes recents i certs, no *compta* amb més de quaranta associats, entre metges—cap titular—odontòlegs, *practicants* i matrones, aprofita aquests *moments* de confusió per dirigir-se, per mitjà d'una fulleta semblant a les de propaganda d'específic tarat, als metges, farmacèutics, veterinaris, *odontòlegs*, practicants i matrones, avisant que el Sindicat ha estat clausurat per ordre governativa i agafant per això un paràgraf d'un diari local i *oferint-se* a les classes sanitàries amb aquests termes: "En conseqüència, aquesta "Federació Sanitària de Catalunya", d'acord amb les seves obligació d'ajudar les autoritats, rebrà *totes* les queixes de l'actuació del dit Sindicat i gestionarà les devolucions de tot el que indegudament hagi estat pagat, guardant la natural reserva en tots els casos. El president, Aveny de *Plendolit*".

De manera que aquests honorables senyors obren una informació pública *per* enrobustir la denúncia presentada contra el Sindicat, i no segurament per exercir una *depuració* professional noble, perquè les autoritats tindrien mala ajuda *amb elements del prestigi* del senyor Aveny de Plendolit (quan estudiant Plendolit d'Aveny) preconitzador de tractaments molt personals, més cars que curatius i que segons confessió pròpia, en la junta general del Collegi de Metges del 22 de desembre, no manté tractes, des d'uns vuit mesos ençà, amb cap intrús ni curandero.

Deixarem als altres, ja que donant mostres d'una modèstia exemplar s'amaguen humilment darrera la presidència del senyor Aveny de Plendolit, que és el que dóna la cara, no sabem si pels seus *mèrits* o perquè el seu nom no ha brillat davant de Tribunals d'Honor, a propòsit de certes expulsions del Cos Mèdic Municipal i del de sotsdelegats de medicina, per "faltes greus de moralitat professional", cosa que ha contribuït a donar certa notorietat a alguns "respectacles" companys de la junta que presideix.

Respecte a multes, malgrat l'enèrgica actuació empresa pel Collegi contra el curanderisme i sobre tot l'intrusisme, ha fet efectiva tan sols una multa de 250 pessetes—pendent encara de recurs d'alçada—i se n'han proposat quatre, que encara no s'han fet efectives.

Cursets a París

En el proper mes de març *tindran lloc a la Facultat de Medicina de París els següents* cursets d'especialització:

Exercicis de bacteriologia ocular i histo-patologia, pels doctors Morax, Megitot i Dautrevaux. Drets de matrícula, 200 francs.

Radiodiagnòstic-Radioteràpia, *pel professor Sergent*.

La tècnica aplicada al diagnòstic. — Anatomia patològica, *pel professor Letulle. Començarà el 4 i finirà el 14*.

Nocions de laboratori aplicades al diagnòstic, pel professor Villaret. Del dia 31 de març al 12 de abril.

Curs de perfeccionament de ginecologia, pel professor J. L. Faure. Del 2 al 22.

Obstetrícia, pel doctor Couvelaire. Lliçons teòriques i pràctiques. Del 1 de març al 31 de maig.

Per a tota mena de ressenyaments *referents als cursets que* es donen a la Facultat de París, adreçar-se al director de la "Pàgina de Ciències Mèdiques". Redacció de LA PUBLICITAT.

NOTICIARI

Divisió del premi Nobel de Medicina. — Els doctors J. J. R. Mc. Leod i Frederick G. Banting, de Toronto, als quals, com ja saben els nostres llegidors, s'ha atorgat el premi Nobel de Medicina per a 1923, n'han concedit 10.000 dòlars al senyor James B. Collip, professor de bioquímica de la Universitat d'Alberta, d'Edmonton, i altres 10.000 al doctor C. H. Bert, de Toronto, collaboradors en l'obra de la insulina. El doctor Banting ja n'havia donats deu mil de la part que li corresponia del premi, al Fons d'investigació Banting.

ESPECIALITATS FARMACÈUTIQUES DEL
LABORATORI F. MIRABENT I C.ª S. en C.
BARCELONA

MORRHUETINE JUNGKEN
NURRISOL - PANIRVOL
NUCLEONAL ROIG
FOSFOXYL - UROLAN
MIOTONO

Mostres gratuïtes als Srs. Metges

CATALUNYA

BADALONA

Orfeó Badaloní

Diumenge passat se celebrà en aquesta entitat el segon dels concerts selectes que té organitzats i que estigué a càrrec de N'Andreua Fornells, sopran solista de l'Orfeó Català.

El programa era escollidíssim i la senyoreta Fornells l'interpretà de la manera exquisida que ho sap fer i li val l'anomenada que hi té aconseguida i que fa que sentint-la es copsin totes les delicadeses i totes les perfeccions en el seu art, amb la seva veu, amb la seva mestria i el seu gust en cantar "lieders" i en dir bé el que canta.

Afalagada amb seguides ovacions pel selecte públic que l'escoltava, hagué de correspondre'l amb la repetició de diverses obres i afegint-n'hi alguna altra fora de programa.

L'acompanyà a piano, molt bé, el senyor Julì Esteban.

Diumenge vinent se celebrarà el quart concert, que anirà a càrrec del Quartet de l'Orfeó Badaloní, compost pels senyors Antoni Botey (violí I), Jaume Costa (violí II), Ernest Deschamps (viola) i Francesc Solà (violoncel).

El programa assenyalat és el següent: "Quartet número 29", Schubert; "Scherzo" i "Cançoneta", Mendelssohn; "Serenata", Otto; "Arioso" i "Fuga", Bach, i "Andantino", P. Martini, arreglades aquestes quatre darreres per a quartet pel mestre Botey. El prestigi musical dels executants i la qualitat del programa fan esperar una festa brillant i un nou èxit artisitc per al Quartet.

MANRESA

Les festes de la Llum

Les tradicionals festes que commemoren la vinguda a Manresa de la Miraculosa Llum. Com diu "El Pla de Bages", al cor de l'hivern els bons manresans remembren encara amb devoció aquell aurífic raig que des dels penyals del Montserrat pervingué a l'església de Nostra Dona del Carme, despertant l'admiració devota de tots els catalans de la contrada".

Ahir el programa de les festes fou el següent:

Des de dos quarts de sis, misses resades cada mitja hora a l'altar de la Confraria de la Santíssima Trinitat.

A les nou, hora en què vingué a la nostra ciutat la Miraculosa Llum, repicament de campanes a totes les esglésies i capelles, dispar de bombes i la banda de l'Asil Naval recorregué els carrers executant la Marxa de la Llum. A la mateixa hora es resaren tres misses, una a l'altar major, una altra al de la Santíssima Trinitat i una altra al de Sant Salvador, assistint-hi els alumnes dels Collegis de la ciutat.

A les deu sortiren de les Cases Consistorials l'excellentíssim Ajuntament, illustres Juntes de la Cèquia i d'Aigües Potables i els administradors de la festa, acompanyats de l'esmentada banda, dirigint-se a l'església del Carme, on se celebraren els divinals oficis amb exposició del Santíssim Sagrament. La capella de música de Sant Ignasi, dirigida pel seu mestre, En Josep Duran, executà la "Missa solemnis choralis", del reverend Miquel Ferrer Ramonacho. Ocupà la càtedra de l'Esperit Sant l'eloqüent orador sagrat reverend pare Josep Maria Pijoan, de la Companyia de Jesús.

A la sortida la comitiva es dirigí al Centre Excursionista "Montserrat", per inaugurar l'exposició del III Concurs d'Art Fotogràfic, organitzat per aquesta entitat, i seguidament es disparà una sorollosa tronada a la plaça. La banda donà un lluït concert.

A les sis de la tarda, trisagi de la Santíssima Trinitat, cantat per la mateixa capella, i acte seguit sortida de la processó, portant-se triomfalment Nostramo, havent-se encarregat del penó principal els administradors de la festa, els quals delegaren per aquest acte, En Manuel Bellver i Armengou i essent confiat el penó petit al distingit jovenet En Manuel Duran i Gómez, alumne del Collegi dels Germans de les Escoles Cristianes. Tornada la processó, es féu solemne reserva del Santíssim, acabant-se les festes religioses amb el cant dels populars goigs de la Llum.

A dos quarts de deu, una gran retreta per la susdita Banda posà final a les festes, que no han estat enguany menys solemnes que els altres.

SABADELL

Una nota oficiosa :-: Sardanes :-: Exposició :-: Uns quadros

Obituari

El nostre estimat confrare "El Diari de Sabadell" ha contestat una nota oficiosa de l'Alcaldia amb una carta oberta a l'alcalde signada pel director d'aquell periòdic, senyor J. Castellet i Pont. En aquesta qüestió estem absolutament d'acord amb el criteri exposat pel "Diari de Sabadell" i ens adherim a les manifestacions contingudes en la referida carta oberta.

Creiem que per la nostra banda no havem d'afegir res més, puix no creiem que sigui convenient ni interessant dir un mot més en la qüestió alludida. Unicament volem fer constar la nostra protesta per haver-se produït un espectacle semblant.

— El Foment de la Sardana ha celebrat una nova sessió de sardanes, havent confiat la interpretació musical a la cobla terrassenca "La Principal de Terrassa". La nit plujosa i freda de dimarts privà de veure el teatre Principal ple com era d'esperar. Així i tot, però, un gran nombre de sardanistes acudiren a la crida del Foment i nombroses colles de dansaires ballaren un programa bastant discret de la nostra benvolguda dansa.

Entre els devots sardanistes sabadellencs era esperada aquesta audició amb un interès especial per sentir els músics terrassencs, per tot allò tan bonic que hom diu de Terrassa a la nostra ciutat quan l'humor no ens manca, i francament havem de confessar que "La Principal de Terrassa" assolí un èxit de debò; sense poder-se catalogar entre les cobles de primera categoria, aquesta cobla es deixa realment sentir, com vulgarment es diu. En conjunt és una bona cobla i hom sent en ella bategar una ànima enfervorida, que bé podria ésser la de la seva tenora, que realment és ben notable.

De les sardanes del programa ens interessaren, com sempre, "Les noies de Prats de Molló", d'En Juncà, que fou aplaudida dalerosament, fent-la repetir i continuant després encara els picaments de mans; "La Santa Espina", que tocaren molt bé els terrassencs, i "Jany", que ja no ens plagué tant la manera d'interpretar-la. Les altres sardanes no passaren d'una discreció tota amable.

— A l'Acadèmia de Belles Arts hi ha oberta actualment una exposició de cartells del popular cartellista sabadellenc Joan Martí.

— Ja se sap on són els quadros de la Casa de la Ciutat que hom no sabia on eren darrerament. D'acord l'Alcaldia amb la Junta de Museus, aquests quadros foren traslladats de la Casa de la Ciutat a la Caixa d'Estalvis, després de formular-se convenientment el corresponent inventari.

Després de llarga malaltia i a l'edat de 37 anys dimarts fou portada a la seva darrera estada Na Roseta Verdú Padreny, esposa de Josep Tarragó Farré i germana del nostre amic En Joan, als quals adrecem el nostre més sentit condol per tan dolorosa pèrdua.

TERRASSA

Junta nova :-: Excursions :-: Espectacles :-: Altres notícies

La Junta Directiva del Cercle Egarenc ha nomenat la següent Comissió d'Esbarjo per al present any: En Josep Argemí, En Joan Galí, En Josep Escudé, N'Anfós Ubach, En Josep Lluch, En J. M. Benet.

Tantost han pres possessió del càrrec han començat ja els treballs preparatius de les festes del Carnestoltes que, segons es diu, cridaran fortament l'atenció.

— Estadística de l'Acondicionament Terrassenc durant el passat mes de gener:

Acondicionar llana rentada, 481,826 quilos; llana pentinada, 224,020; llana regenerada, 2,237; fil d'estam en paquets, 50,138; fil d'estam en caixes, 229,805; punxa, 68,742; desperdicis, 17,721; pesar diverses matèries, 92,006. Pes total: 1.166,498 quilos.

— En el programa d'excursions del Club Pirenenc figura per realitzar diumenge vinent la següent: Camí dels Monjos, cova de les Animes, font del Saüc, Mola, coves del Manel i Frare, can Poble i can Marcet.

— Patrocinada pel Centre Excursionista tingué lloc dijous passat una sessió de cinema al teatre Recreu, projectant-se exclusivament pellícules esportives, entre les quals figura "Les meravelles del ski".

— La gentil coblejadora Pepeta Iris ha obtingut fortes ovacions cantant cançons catalanes al cinema Catalunya.

— Ha pres possessió del càrrec de superiora de la casa que les Germanes de la Nativitat (Darderes) tenen establerta en aquesta ciutat, la reverenda mare Regina Sampere.

— S'ha constituït un Comitè Executiu encarregat de l'organització de l'Assemblea de Congregacions Marianes de Catalunya que ha de celebrar-se en aquesta ciutat el primer diumenge de maig.

— El periòdic local "El Dia" ha publicat un número extraordinari d'homenatge al Terrassa F. C. per haver obtingut el títol de campió de Catalunya.

SEU D'URGELL

El temps :-: Carnaval :-: Reclamació

Altres noves

Fa un temps humit i la temperatura és baixíssima.

— El jovent d'aquesta ciutat es prepara per al Carnaval d'enguany que, segons sembla, serà bastant animat.

— La pagesia d'aquesta població ha adreçat un manifest a l'Ajuntament signat per bon nombre de ciutadans perquè anulli l'ordre que el dia primer de juny siguin fora de la ciutat tots els porcs, dient que és una cosa necessària per a la vida agrícola i que ells es comprometien a tenir els estables amb tota la netedat que cal.

— A la façana de casa Missió hi havia dos rètols que deien: "No fixeu cartells". Ara hom hi llegeix: "No fijar carteles".

— Diumenge passat va fer-se el sorteig dels mossos sense cap incident. Està anunciat per al dia 2 del mes vinent el reconeixement.

— Està arreglant-se la carretera de l'Estat que tan descuidada estava; es veu que a l'últim se'n recorden.

IGUALADA

L'esporgament :-: Obra nova :-: Reforma mal rebuda :-: Altres notícies

Recentment les brigades municipals han procedit a l'esporgament de part dels arbres del passeig de Mossèn Cinto. No sabem explicar-nos el per què no s'ha completat aquella operació tan necessària, ni per què no s'ha efectuat aquesta en els pocs arbres que resten en alguna de les vies de la ciutat.

Es una llàstima que ara que s'accentua més i més la tendència a ennoblir les ciutats per mitjà d'arbres i plantes—malgrat el senyor Pausas tingui una opinió contrària—és una llàstima, diem, que es deixi decaure el nostre arbrat, deixant-lo que visqui a la bona de Déu, sense cura de cap mena.

— El distingit igualadí En Joan Serra i Constansó, tan conegut sota els pseudònims de "Jep de Jespus" i "Joan del Noya" prepara l'edició d'una obra titulada "Mig segle de vida igualadina".

— Ha produït forta indignació a tothom i ha estat objecte de durs comentaris la reforma del nostre passeig de Mossèn Cinto projectada per l'arquitecte municipal i apoiada pel regidor senyor Artés, consistent en la supressió de dues de les quatre fileres d'arbres d'aquella magnífica via. L'enèrgica oposició d'alguns veïns als quals es proposà aquella reforma, entre altres de lloables, sembla que ha fet desistir de portar-la a la realitat.

— La Junta del Centre Catòlic d'Obrers ha organitzat per a la vinent Quaresma una tanda de conferències a càrrec de distingides personalitats, entre les quals podem esmentar En Lluís Millet, Joaquim Civera i Sormaní i Josep Maria Gich.

Oportunament procurarem donar-ne més detalls.

— Des d'alguns dies el temps ha esdevingut variable. No obstant, fora d'unes lleugers ruixats, podem dir que l'hivern ha transcorregut sense pluges. Dimecres la neu cobrí els cims de les muntanyes pròximes.

— Darrerament estigué unes hores en aquest a ciutat el notable literat Llorenç Riber, prevere.

TARRAGONA

El tramvia de Reus a Tarragona :-: La bandera espanyola :-: Altres notícies interessants

S'ha concedit autorització a la Companyia de Tramvies interurbans d'aquesta província per emprar en el tramvia de Reus a Tarragona, amb caràcter provisional, carrils usats de la Companyia dels ferrocarrils del Nord.

En els treballs que hi ha començats per tal d'establir la dita línia de tramvies hom ha vist que la carretera queda tan estreta que, amb el trànsit gros que hi ha, fa preveure possibles accidents.

— La Inspecció de Primera Ensenyança d'aquesta província publicarà d'aquí a breus dies una circular manant als mestres que sigui hissada la bandera espanyola a les escoles durant les hores de classe.

Amb aquesta disposició hom no distingirà els dies d'estudi dels festius. No ve d'aquí!

— Els sermons quaresmals que es diuen a la nostra Catedral han estat confiats enguany a l'eloqüent orador sagrat pare Joan Pijoan, de la Companyia de Jesús, resident a Barcelona.

— Víctima de cremades sofertes a casa seva, com dèiem ahir, ha mort a l'hospital civil la desgraciada dona Teresa Bayà.

— Ha tornat cap a la seva diòcesi el bisbe de Vich, que es trobava aquí a Tarragona feia uns quants dies.

— En la reunió general ordinària celebrada pels socis de la Secció de futbol del Club Gimnàstic, després de renovar els càrrecs que corresponien segons el reglament, va quedar constituïda la nova Junta de la següent manera:

President, Lluís Bonet; vice-president, Marcelí Garcia; secretari, Magí Gonzàlez; vice-secretari, Lluís Coca; tresorer, Josep Gay; vocals: Rafel Sanromà, Sebastià Aixelà, Artur Roca, Frederic Lowe i Fidel Ferré.

— En un pis de la casa número 15 del carrer d'Espinach (Serrallo), a la veïna Teresa Bayà Castellarnau, de 66 anys d'edat, casada, se li encengueren les robes que portava a sobre mentre estava escalfant-se en un braser, resultant amb cremades greus a diferents parts del cos.

Fou portada a l'hospital civil en l'automòbil de N'Antoni Malé, que s'encertà a passar per l'esmentat carrer d'Espinach.

— El temps segueix enrenou i del tot inclement. També sabem que a Valls ha nevat, igualment que a Ulldecona i en algunes muntanyes de les serres de Prades i del Montsant.

A darrera hora d'aquesta nit passada ha proviscat a Tarragona i en tot el seu terme, fent ja alguns dies que amb prou feines veiem el sol.

S'EVITAN
ES TRACTAN, ES CUIDAN
Totes les Malalties
de les
VIES RESPIRATORIES
amb l'us de les
PASTILLES VALDA
ANTISEPTICAS
Péró no es respòn del exit sinó usant
LES VERITABLES
PASTILLES VALDA
EXIGIU-les únics en totes les Farmacies
en CAIXES
amb el nom VALDA a la tapa
i mai d'altre forma.

D'ESPORTS

FUTBOL

LA SELECCIO CATALANA A BILBAO I L'AFER EUROPA

Ahir matí, en el ràpid de Madrid, marxaren cap a Bilbao, acompanyats pel federatiu senyor Pich, els jugadors que integren la selecció catalana que diumenge ha de jugar contra la de Castella, que són: Zamora, Planas, M. Surroca, Carulla, Sancho, Caicedo, Piera, Martí, Feliu, Samitier i Sagi.

Els suplents són: Trabal, Muntaner i Sanahuja. Es probable que aquest hagi d'actuar, puix si bé l'estat d'En Sancho ha millorat molt, hom no sap pas si estarà encara en disposició de jugar diumenge.

En l'equip no hi figura cap equipier del C. D. Europa, per tal com el trio de Madrid considera que els jugadors d'aquest cercle han perdut tots els seus drets pel fet de la petició de baixa presentada a la Federació Catalana, si bé sembla que aquest organisme ha fet present per telègraf, que encara no havia pres cap acord referent al cas.

A despit de les visibles intencions conciliatòries del Comitè federatiu, les gestions iniciades per elements europeïstes prop de determinats clubs forans (particularment a Lleyda) i la campanya que amb un caire personalista ha emprès un diari local, no semblen pas confirmar els feliços auguris de l'arranjament d'aquest afer i que dilluns passat hom preveia com una cosa ràpida.

• • •

Vista la campanya insidiosa que estan fent determinats periòdics sobre l'actuació d'aquest Comitè directiu regional d'alguns components, ha pres l'acord de preocupar-se seriosament de la dita campanya i de posar-hi terme per tots els mitjans que estiguin al seu abast.

• • •

Segons es diu insistentment, l'Avenç ha pres l'acord de secundar l'actitud de l'Europa, amb quin fi han organitzat ambdós cercles un partit per a demà a benefici del jugador Bau, que es troba malalt.

SINDICAT DE PERIODISTES ESPORTIUS

A HONOR D'EN CORREDISSES

L'acte a honor del nostre company Elies i Juncosa que per al dia 28 del que som organitza el S. P. E., constituirà una veritable solemnitat. Les adhesions fins ara rebudes són de veritable qualitat. Les últimes rebudes són: En Pere Lloberes, Associació de Lawntennis de Catalunya, Comitè Olímpic Espanyol, Confederació Esportiva de Catalunya, En J. Mesalles Estivill, Futbol Club Martinenc, En Jacint Aragonès del C. E., En Josep Quatrecasas, En Emili Solé i Federació Espanyola de Societats de Rem.

Han enviat també llur adhesió, amb un donatiu per contribuir a l'adquisició d'un record que serà ofert al senyor Elies: En Joan Gamper, 50 pessetes; Societé Nazionale Italiana Dante Alighieri, 25 pessetes; Automòbil Club de Catalunya, 100 pessetes; marquès d'Alella, 50 pessetes; Stadium, 50 pessetes; "El Mundo Deportivo, 50 pessetes; En Bernat Picornell, 50 pessetes; N. Fadini, 10 pessetes.

S'ha acordat definitivament que l'homenatge tingui lloc a la sala d'actes del Sindicat, carrer de la Canuda, 13, primer, el dia indicat. a les deu de la nit.

Es prega totes les entitats o particulars que per causes estranyes a la voluntat dels organitzadors no hagin rebut l'oportuna invitació per a l'homenatge, que es donin per invitats i enviïn llur adhesió al domicili social del Sindicat.

RUGBY

ELS PARTITS DE CAMPIONAT

Demà tindran lloc els partits de campionat següents:

Unió Esportiva Samboiana-C. D. Espanyol.

C. Hellènic-C. N. Barcelona, al camp de Sant Andreu.

C. N. Atlètic-R. C. Sant Andreu, a l'Hipòdrom.

BOXA

Demà al matí tindrà lloc al teatre Còmmic la tercera de les reunions amateurs que amb tant d'encert ve organitzant la F. C. de B. En aquesta reunió l'equip del Catalunya Atlètic Club serà posat davant del Barcelona Boxing Club, sota el següent programa: Josep Bono, del B. B. C., contra Enric Garcia, del C. B. C., del pes mosca; Manuel Martínez, del B. B. C., contra Josep Is, del C. A. C., del pes gall; Sebastià Peralta, del B. B. C., contra Vicens Valdero, del C. A. C., del pes ploma; Antoni Bonin, del B. B. C., contra Joan Cotelo, del C. A. C., i Salvador Farreras, del B. B. C., contra Angel Tejeiro, del C. A. C., campió de Catalunya.

Tots els combats seran jutjats pels aspirants a àrbitre de la F. C. de B.

CICLISME

CURSA DE QUATRE HORES A L'AMERICANA

Els equips inscrits fins avui per prendre part en aquesta cursa són els següents:

F. Tresserras-Hewitson, Regnier-Escrich, Espanyol-Carpi, Sans, de Reus-Margalef, Alegre-Pere Sant, Llopis-Gil, Cabrera-Farré, Armengol-Torres i Rubio-Eduard Tresserras.

La cursa durarà de dos quarts de quatre a dos quarts de vuit de demà a la tarda.

CURSA ROBINSON

Continuen els preparatius per a la cursa Penya Robinson, que tindrà lloc el dia 19 de març.

Per tal de dur-la a la pràctica amb la major cura d'organització, s'ha elegit una comissió, la qual des d'avui se'n fa càrrec.

Les inscripcions han de fer-se a N'Antoni Rubion, Mallorca, 380, tenda.

ESPORTS DE NEU

L'anunci tan sols de celebrar-se el vinent diumenge, dia 24, a les pistes de la vall de La Molina, les curses que no pogueren ésser disputades durant els passats esports, ha despertat una gran animació, essent moltes les persones que han acudit al Centre Excursionista de Catalunya per inscriure's a l'esmentada excursió collectiva.

1, Francisca Armangué-Josep Ribas; 2, Nuri Armangué-Josep Maria Estasen; 3, Francisca Armenteras-Josep Maria Guilera; 4, Joan Llimona-Pilar Duran; 5, Pilar Ribas-Antoni Armangué; 6, Gertrudis Ozonka-Antoni Barrie.

Les noves vingudes de La Molina acusen abundants nevades que hauran augmentat força el gruix considerable de neu que ja hi havia.

MOTORISME

CURSA COSTA MONTSERRAT

Amb 47 inscrits quedà tancada la inscripció per aquesta cursa, que tindrà lloc demà passat, a la Costa Montserrat. Ahir s'efectuà el sorteig per a l'ordre de sortida.

Des d'avui, divendres, els concursants podran retirar del Moto Club de Catalunya el número d'ordre que els correspongui.

PILOTA BASCA

Demà al Frontó Comtal es jugaran els següents partits:
A les onze del matí:
Vermells: Ferer-Bo (S.).
Blaus: Abalí-Rovirosa.
A les dotze:
Vermells: Balet-Olamendi.
Blaus: Pois (I.)-Mas.

EXCURSIONISME

La Joventut Cultural Popular efectuarà demà, diumenge dia 24, una interessant excursió a Santa Creu d'Olorde.

Lloc de reunió: a l'església dels P. P. Jesuïtes (carrer de Casp, entre Claris i Lauria) a dos quarts de sis,

ELS TEATRES

TEATRES

Gran Teatre del Liceu

Avui, 50 de propietat i abonament; a les nou. Segona representació de la llegenda dramàtica, música de l'immortal mestre Dvorak, **Rusalka** (L'Ondina), per la cèlebre Companyia txecoslovaca. — Demà, tarda, última funció de la tarda, **Tristan i Isolda**. — Dilluns, penúltima funció de la temporada. Ultima representació de **Rusalka**.

Teatre Català Romea

Telèfon 3500 A

Avui, dissabte, tarda, a les cinc. El divertidíssim espectacle en tres actes i deu quadros, de formidable èxit:

UNA VEGADA ERA UN PASTOR...

Triomf de l'autor, del pintor i dels artistes interpretadors. Xardorosos aplaudiments a la sortida del sol, al rapte de les àligues, al quadro del pont i al Wateau de l'idili. Preu popular. Nit, debut del genial artista **Enric Borràs**:

TERRA BAIXA

del mestre Guimerà. — Demà, a dos quarts de quatre: **Una vegada era un pastor...** A dos quarts de sis: **Terra baixa**, per En Borràs. Nit: **El místic**, d'En Rossinyol, creació de l'Enric Borràs. — Dilluns: **Edip rei**, protagonista, Enric Borràs. Es despatxa a comptaduria.

TEATRE TIVOLI

TOURNEE

Frederic Caballé

Gran companyia de sarsuela i opereta, primer actor i director.

Ramon Peña

Avui, tarda, preus populars.

BENAMOR

Nit: **Poca pena** i

LA LEYENDA DEL BESO

Teatre Principal Palace

DIANE BELLI ET MARS

dans

BRIC A BRAC

Teatre Còmic

Companyia dramàtica ROJAS-CAPARO

Avui, dissabte, nit, a dos quarts de deu:

PROGRAMA MONSTRE

Dos dramas, vuit actes!

I. El famós drama en cinc actes: **EL CRISTO MODERNO**

II. El popular drama en 3 actes: **CARLOS III EL LIBERAL o LA EXPULSION DE LOS JESUITAS**

Diumenge, tarda i nit, el mateix cartell.

TEATRE VICTORIA

Gran companyia de sarsueles, operetes i revistes

Avui, tarda, gran vermut: **La niña de los besos**, **El guitarrico** i **La niña de las perlas**. Nit: **Carceleras**, **La guardia amarilla** i estrena del sainet en dos actes, de Candela, Nieto i el mestre Alonso,

LOS CELOS DE LA CELES o TRABAJO Y ECONOMIA SON LA MEJOR LOTERIA

Representat amb gran èxit més de 200 nits al teatre Martín, de Madrid

Teatre Barcelona

Quatre grans concerts

SAUER

Gran Teatre Espanyol

SANTPERE - BERGES

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts. Emocionant vermut popular. Entrada i butaca UNA pesseta.

PER TRES PESSETES

La novella escènica de la vida galant, en tres actes, dividits en sis quadros, i un intermedi pellícula, d'Amichatis,

ELS APATXES DE FRAC

Nit, a les deu: gran èxit del film còmic melodramàtic, d'espectacle, en un pròleg, tres actes i un epíleg, dividit en dotze quadros, original de L. FONTANALS,

EL GANAPIA I EL JEPIC

La morta del carrer de La Fontaine estrenat ahir amb sorollós èxit.

Demà, diumenge, tarda, a les 4:

ES LLOGA UN PIS

i

EL GANAPIA I EL JEPIC

o

La morta del carrer de La Fontaine

Nit:

EL GANAPIA I EL JEPIC

o

La morta del carrer de La Fontaine

Teatre Novetats

Carnaval Aurigemma

Distingits balls de màscares, tercer de la sèrie, per avui, dissabte, 23 de febrer:

BALL BLAU

Per al Dijous Gras, a la tarda: **Gran certamen infantil de vestits**

i a la nit, el renomenat i lluït **Gran Ball Paré et Travesti**

Localitats: Carrer Ferran, 53

Teatre Barcelona

Companyia oficial del Teatro Espanyol, de Madrid

Primer actor: **RICARD CALVO**

Primera actriu: **EMPAR MARTÍ**

Un altre primer actor: **EMILI FORTES**

Darrera setmana

Avui, dissabte, tarda, a un quart de sis. La comèdia en tres jornades, en vers, de Lluís Vélez de Guevara, refundició de Francesc Fernàndez Villegas,

REINAR DESPUES DE MORIR

Nit, a les deu en punt. La tragicomèdia en cinc actes, en vers, d'Edmund Rostand, traduïda per Lluís Via, Josep Martí i Lluís Tintorer,

CYRANO DE BERGERAC

Demà, diumenge, tarda, **Don Alvaro o la fuerza del sino**

Nit, **En el seno de la muerte**. — Dilluns, comiat de la companyia. Tarda, **En el seno de la muerte**. Nit, **Reinar después de morir**.

IMPORTANT: Despatx de localitats a comptaduria d'onze a una i de quatre a set.

TEATRE NOU

Gran companyia de sarsuela. Direcció escènica, Leopold Gil. Primers actors i directors, Ferran Vallejo i Carles Beraza. Mestres directors i concertadors, Julià Vivas i Laureà Riva

Avui, dissabte, a dos quarts de cinc. Colossal vermut. Butaca amb entrada, 3 pessetes. El grandiós èxit:

DOÑA FRANCISQUITA

pels seus colossals intèrprets Mercè Casas, Mercè Melo, Pilar Bagües, Josep Pineda, Ferran Vallejo, Carles Beraza, Artur Pinarch, Navarro, etc. Preus populars! Nit, a tres quarts de deu, magnífic programa. Quatre preciosos actes. I. **La ciega de San Telmo**. II. L'èxit dels èxits. La formosa sarsuela en tres actes, de Josep Ramos Martín i el mestre Guerrero,

LOS GAVILANES

Fixeu-vos en els intèrprets: Pepeta Bugatto, Pau Gorgé, Emili Vendrell, Roseta Cadenas, Ferran Vallejo, Pilar Bagües, Espí, Baraja, etc. Superba presentació de decorat i vestuari. Un gran triomf d'aquesta companyia.

Diumenge, dues grandioses i extraordinàries funcions. Tarda: **El campeonato**; **En Sevilla está el amor**, prenent-hi part el colossal artista Pau Gorgé, i

DOÑA FRANCISQUITA

cantant, per primera vegada en tarda de dia festiu, l'eminent tenor Emili Vendrell.

Nit: I. **El campeonato**; II. L'èxit del dia. L'obra de la temporada:

LOS GAVILANES

pels mateixos estupends artistes que la van estrenar.

Es despatxa a Comptaduria amb tres dies d'anticipació. Tel. 2934-A

TEATRE POLIORAMA

Companyia de Comèdies

Avui, dissabte, tarda, matinée popular:

LA CHICA DEL GATO

Nit, a les deu, popular:

LA SEÑA FRANCISCA

— i —

ALMA DE DIOS

TEATRE APOLO

Companyia Gibert

Avui, dissabte, INAUGURACIÓ de la NOVA TEMPORADA. Tarda, a dos **quarts de cinc, senzilla.** Butaca amb entrada, 0'35. General, 0'15. **La sarsuela en un acte La [illegible] blanca.** Creació de Glòria Guzmán. **A tres quarts de sis, doble.** Butaca amb entrada, 0'90. General, 0'30. I. Presentació de la tiple cantant Encarnació Santís. L'obra en un acte: **La [illegible],** per Encarnació Santís, Fabregat i Costa. II. Presentació de la tiple cantant Empar Miguel Àngel, amb l'obra en un acte **El barbero de Sevilla,** per les senyoretes Miguel Àngel, Padrones, Pedrola i Costa. Nit, a tres quarts de deu. Colossal funció: I. L'obra en un acte **El barbero de Sevilla.** Creació de la tiple Empar Miguel Àngel. II. Estrena a Barcelona de l'opereta còmica en tres actes, arranjament de Reparaz i Josep Cadenas, música del mestre Jacint Guerrero:

TEODORO Y COMPAÑIA

Grandiós èxit del teatre Reina Victòria, de Madrid. Estupend repartiment. Diumenge, tarda i nit: **El barbero de Sevilla i Teodoro y compañía.** Aviat, grans novetats.

Teatre de l'Orfeó Gracienc

Auditòrium, Astúries, 83

Companyia Estudi Cirera

Extraordinària funció per al diumenge, 24 de febrer de 1924, a les quatre de la tarda. Es posarà en escena la gran obra anglesa, fantasia en quatre actes, original de M. J. M. Barrié, traducció de Joaquim Montero,

L'ADMIRABLE CRICHTON

prenent-hi part el primer actor senyor Josep Cirera, secundant-lo tot el personal de la companyia Estudi Cirera, que amb tant d'encert ve actuant. Aquesta obra serà presentada amb tota propietat. Decorat i vestuari expressos. Intermedis amenitzat pel tercet **Riera.** Per la llarga duració de la comèdia es recomana la puntualitat.

ELDORADO

Coliseu de varietats

Magnífics films i les grans estrelles de varietats.

Avui, dissabte, tarda, a dos **quarts de cinc. Nit, a les** deu. Projecció d'interessants i **notables pel·lícules.** Exit dels cèlebres patinadors equilibristes

LES TUMILLET

Succés de la formosa dansarina **Manolita Marco.** Els ovacionats i famosos equilibristes en escales lliures, **Les 4 Peres.**

L'as dels excèntrics,

RAMPER

La popularíssima **artista,** ídol del públic,

PILAR ALONSO

Nou repertori de la seva creació.—Magnífica presentació.—Demà, diumenge, i cada dia, **Pilar Alonso i Ramper. — IMPORTANT:** Queda obert el despatx de localitats d'11 a 1 i de 4 a 7.

Gran Teatre del Bosc

Avui, **4 Ball de Màscares.** Dissabte, 1 de març, a les quatre de la tarda. Certamen Infantil de Vestits. 25 primers premis. Tots els nens i nenes seran obsequiades. Per més detalls: Verdi, 38, cristalleria.

Gran Teatre del Bosc

Demà, diumenge, 24, tarda, a dos quarts de quatre. Última de l'Empresa Sindicat Musical de Catalunya. Gran funció d'opereta i sarsuela. Cinc actes, cinc. Primer actor i director, **Anselm Fernàndez.** Mestre **Amadeu Cristià.** Tiples, **Enriqueta Benito, Carme Valer, Eva López, Carmel Sanz.** Tenor, **Marcel R. Rosal.** Baríton, **Enric de Querl.** Representant, **Franc Coll.** 1. L'opereta en tres actes **La mascota,** gran èxit de la companyia. 2. La sarsuela en dos actes **Serafín el Pinturero,** creació d'**Anselm Fernàndez,** en el paper de Farolero. Preus econòmics.

—CINEMES—

Saló Catalunya

GRAN CINEMA DE MODA

Notables sextet Torrens i trio Rosas

Avui, dissabte, el grandiós èxit: **La illa dels vaixells perduts,** el més emocionant i sensacional, una veritable obra d'art; un altre gran èxit: **La raó de viure,** preciosa comèdia per George Arliss; **Un voluntari a la força; Revista Pathé.** Dimecres, una altra estrena: **La nit misteriosa,** de D. W. Griffith, dues jornades.

Aviat: **En el misteriós fons de la mar, darreres exploracions dels germans Williamson.**

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, dissabte, tarda i nit, grans programes. Cinc èxits! La formosa pel·lícula **Meravelles de la neu;** les divertides **Carreres d'obstacles** i **L'amor del mestre;** tercer llibre l'interessant film **Tao;** èxits grandiós de **Reina pel poble.** Aviat: **Violetes imperials,** per Raquel Meller.

Monumental - Pedró Walkyria

Avui, dissabte, èxits: **La fortuna fantàstica, IX i X episodis; Els fills de ningú,** tota sencera; aquesta pel·lícula només es projectarà en els cinemes d'aquesta Empresa; **Corruptel·les polítiques; Trempidó de un model.**

Diumenge, sessió matinal d'onze a una: **Els fills de ningú.** Nit: **La fortuna fantàstica, XI i XII,** darrers episodis. Dilluns, gran esdeveniment: **Esposes frívoles.**

Cinema Princesa

Telèfon 1371 A.

Avui, dissabte, programa monstre: **Tao,** grandiosa supersèrie, dividida en sis llibres, projectant-se el primer; **Madame X,** grandiós interessant film dramàtic de gran argument, interpretat per la sense rival Pauline Frederick; **Joventut,** grandiosa comèdia dramàtica, interpretada pel gran actor Gareth Hughes; **Corruptel·les polítiques,** assumpte dramàtic; **Fora de la terra,** gran broma. — Demà, nit, estrena, **Tao,** segon llibre. — Dilluns, programa extraordinari, tot estrenes, entre elles **Amors d'antany, Madame San Gine,** segons l'obra històrica d'Emili Moreu, èxit insuperable. —Dijous, estrena, **Violetes imperials,** projectant-se completa per Raquel Meller.

Teatres Triomf i Marina i Cinema Nou

Avui, **Harold a la illa del Betum, Camí de redempció, Amor d'antany, Charlot al poble, Tao,** segon.

COLISEUM

TELEFON 3535 A.

El millor saló

El millor programa

Avui, dissabte: Ultimes projeccions del gran èxit de la setmana **CHIQUILIN ARTISTA DE CIRC,** per Jackie Coogan; **NOVETATS UNIVERSAL,** número 72, estrena de **CAVALCANT DESENFRENADAMENT** i **QUINA FAMILIA!,** còmica.

Diumenge: **EL QUE FA FALTA ES VOLER,** PROGRAMA AJURIA, per Anna Q. Nilsson i Conrad Nagel.

Avís: Es despatxen butaques numerades per a la sessió **especial de diumenge,** tarda.

ARISTOCRATIC — SALO — **KURSAAL** **TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA**

ORQUESTRINA SUÑE :-: SALO DE REUNIO DE FAMILIES DISTINGIDES

Avui, dissabte, insuperable i magnífic programa. Tot èxits: **La història del cinematògraf; Actualitats Gaumont;** la divertida cinta **Pamplines i la casa elèctrica,** de molta broma; èxit colossal de la preciosa pel·lícula **La princeseta del pernil** (exclusiva), magistral interpretació per la genial artista Norma Talmadge; èxit sorollós de l'esdeveniment de rialles més gran de l'any, **Animals... com els homes** (exclusiva), film interpretat absolutament per artistes irracionals, presentant un esgarrifós drama d'amor i de gelosia, essent una veritable meravella cinematogràfica.

NOTA.—Avui, dissabte, de sis a vuit, i demà, diumenge, a la sessió matinal d'11 a 1, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis de la tarda de demà.

Pròxima estrena de la grandiosa comèdia **Malfieu-vos de les aparièncias,** per Lil Dagover.

Diana - Argentina Excelsior

Avui, 3 de **Tao, Reina pel poble, Meravelles de la neu, Cursa d'obstacles, L'odissea d'un moneder.**

RESTAURANTS

Can CULLERETES

Quintana, 5 **Telèfon 230 A**

CASAMENTS

BATEIGS

DINARS DE CASA

:: CONCERTS ::

TEATRE ELDORADO

Orquestra Simfònica

Programa del quart concert

Beethoven, "Coriolano", obertura.

Rimski-Korsakow, Simfonia en "la menor" (segona audició.

Wagner: "Remors de la selva" (Siegfried); "Capvespre dels déus": a) Marxa fúnebre. b) Escena final; "Brunhilda", senyoreta C. Callao

Diumenge, 24 de febrer de 1924 a les onze del matí

Localitats i programes: Chassaigne Frères. — Magatzem de vendes, Claris, 43.

Associació Intima de Concerts

Sala Mozart, Canuda, 31

Diumenge, 24 de febrer, a dos quarts de sis de la tarda, presentació a Barcelona dels eminents artistes francesos **R. Casadesús,** pianista; **M. Casadesús,** violinista; **M. Marechal,** violoncellista. — Inscripcions: Sala Mozart

— DIVERSOS —

Venus Sport - Palace Ball

Ronda de Sant Antoni, 62 i 64, Tigre, 27

Avui, dissabte, a dos quarts d'onze de la nit. Quart ball extraordinari de màscares; obsequis a totes les màscares, cine premis a les més distingides.

NEGOCI EXCEPCIONAL

Es ven, per motius de salut, l'HOTEL RESTAURANT. Es donaran tota mena d'informes. Preu dos cents mil francs. Abstenir-se d'intermediaris. Escriure, Paul Pagés, 15, Avenue Gare.—PERPIGNAN.

PELLETERIA

LA SIBERIA

Rambla de Catalunya, 15 | Corts Catalanes, núm. 624

Fi de temporada :: Grans rebaixes en totes les seccions

EN TOTS ELS MODELS 25 % DE DESCOMPTE

15 % DE DESCOMPTE

EN ELS ARTICLES CONFECCIONATS

Exposició als aparadors d'articles de gran reclam

GRAN ASSORTIT EN CATIFES I MANTES PER COTXE

Primera fàbrica a Espanya de curtits i tintoreria de pells fines

RODRIGUEZ I FERRER

CAMISERS

BOQUERIA, 36-38

Telèfon, 5027 A.

Mitges i mitjons irrompibles

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

a 0'50 pessetes les deu primeres paraules i a

:: :: :: 0'10 per cada una d'excés :: :: ::

DEMANDES DE TREBALL

JOVE de vint-i-sis anys, amb coneixements amplis de comptabilitat i bones referències, desitja casa. Escriure: LA PUBLICITAT, J. M. P.

VIATJANT jove, català, arribat d'Alemanya, intel·ligent, actiu, immillorables referències, s'ofereix. Ofertes: LA PUBLICITAT, 1248

LLOGUERS

LOCAL per a llogar, propi per a indústria. Radas, número 22.

LLOGARE tres habitacions sense mobles, dret a cuina, a matrimoni o dues germanes. Prop Concepció. Escriviu a LA PUBLICITAT, 302.

VENDES

MAGNETOS. Construcció de tota mena de peces. Ros. Carrer Blay, número 63.

TRASPASSO tenda de confeccions de roba blanca, amb habitació, a Gràcia. Milà i Fontanals, número 31, tenda.

CASA de dos pisos, cèntrica i assolellada, es ven a Badalona. Preu baratíssim. Raó: Sagunt, 47.

COMPRO llibres de totes classes. Aribau, núm. 17, tenda.

DIVERSES

DR. M. NADAL, oculista. Cucurulla, 9. De 4 a 6

HIPOTEQUES. Tramitació ràpida. Borsa de Contractació, S. A. Passatge de la Pau, 4, entresol. Telèfon 5424 A.

TAPISSOS pintats. La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs i motllures.—No compreu sense visitar aquesta casa. F. Montfalcon, Boters, 4 (final Portaferrissa).

CASA RENE

COPIES a màquina. Circulars. Traduccions del francès i anglès. Mont-Sió, 16. Telèfon 4885 A.

VIES URINARIES. Pell. Sífilis. 606. Prostitis. Impotència. Anàlisi de sang, orina i pus. Ronda Universitat, 5. Policlínica.

TORRENT, DENTISTA Portaferrissa, 14, de 3 a 7. Preus econòmics.

VENDA d'un gall i una gallina raça Plymouth Roch, i d'un gall i una gallina, raça castellana. Gomis, 40, interior, Vallcarca.

CALÇAT

higiènic amb SOLA DE GOMA marca FORD, Box-calf, tall anglès, doble plantilla de cuiro

14'50 i 15'50 Ptes. parell

Tipus de luxe a preus baratíssims. Espardenyes amb sola de goma, des de 2'50 pessetes parell.

VENDES AL DETALL

Carrer ANSELM CLAVÉ, 9 (Final de les Rambles)

(Abans carrer Dormitori Sant Francesc).

IMPOTENCIA (DEBILIDAD SEXUAL)

poluciones nocturnas, espermatorrea (pérdidas seminales), *cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vértigos, fatiga corporal, histerismo y trastornos nerviosos de las mujeres* y todas las manifestaciones de la *Neurastenia* o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las

Grageas potenciales del Dr. Soivré

Indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), y para conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual, propio de la edad.

Venta, 5 ptas. frasco: Segalá, Rambla de las Flores, 14; Farmacia Gelert, Princesa, 7 y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Emplastos

Allcock

Marca Aguila.

(Fundada en 1847).

El Medicamento Mas Maravilloso Del Mundo Para Uso Externo.

Tos, Resfriados, Pulmones endebles. Los *Emplastos Allcock* sirven de preventivo así como de curativo. Evitan que se arraiguen los resfriados.

Reumatismo en los hombros. Se alivia con los *Emplastos Allcock.* Los usan los atletas para el cansancio ó dolor de los musculos.

El *Emplasto Allcock* es el primitivo y legítimo. Este Emplasto es el remedio universal y se vende en todas las Boticas del mundo civilizado. *Aplicadlo donde quiera que se sienta dolor.*

Cuando necesitéis una píldora *Puramente vegetal.*

TOMAD UNA **Píldora Brandreth** (Fund. en 1752.)

(Para Estreñimiento, Bilis, Dolor de Cabeza, Desvanecimientos, Indigestión, etc.

DE VENTA EN LAS BOTICAS DEL MUNDO ENTERO.

Agentes en España—J. URIACH & CA., Barcelona.

SOLARS EN VENDA

des de 2,000 pams quadrats, gran esdevenidor, ben situats, peu tramvia, amb façana als carrers Auzias-March, Alí-bey i altres.

Preus: 0'60, 0'70, 0'90 i 1'20 pessetes el pam quadrat

Poden visitar-se els diumenge i dies festius, de deu a una

Carrer Pere IV, 556

(terme municipal de Barcelona)

SEGELLS DE GOMA

Gravats de totes classes en metalls i fustes. Rapidesa en els encàrrecs. Corts Catalanes, 643 (entre Bruch i Llúria). Tel. 716 S. P.

CEDULES

PASSAPORTS

QUINTES

es resolt tot a l'acte

Pelai, número 12, pral., 1.ª

TELEFON 4882 A

LADILLAS (CABRES)

Exterminades en un minut amb

L'insecticida PARADELL

FARMÀCIA PARADELL. Comte Assalt. 28 · BARCELONA

UNA PESSETA - PER CORREU, 1'50 pessetes.

EL DOLOR

DE REUMA

RONYONS

NEURALGIA

LUXACIO

i altres, es calma a l'acte amb una fricció de

ULMARIOL

pomada per a ús extern. Dipòsits: Farmàcia Morató, Passeig de Sant Joan, 87; Segalà, Vídua Alsina, Salus, Dr. Andreu.

PREPARAT EN ELS LABORATORIS MORATO PALAUTORDERA

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA

ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12

BOMBES

RAMÓN PUIGJANER

Menéndez Pelayo, 70

Amb la bomba PUIGJANER l'electromotor no sofreix el gran inconvenient d'estar col·locat dins del pou. Amb la bomba PUIGJANER l'aigua no falta mai. La bomba PUIGJANER es l'única que es garanteix per quatre anys.

Vermouth "AQUILA ROSSA" es el millor